

SALA DE LECTURĂ

flacăra

anul XXXIII
46 (1535)
VINERI
16 NOIEMBRIE
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Dedicăm
acest
număr
al revistei
Congresului
al XIII-lea
al P. C. R.,
bravilor
noștri
contemporani
și
compatrioți,
căzuși
onesti
ai ideii
de
continuitate
istorică
la cirna
politică
a României

POLITICA PARTIDULUI
POLITICA PRESEDINTELUI CEAUȘESCU
POLITICA POPORULUI ROMÂN

Din sumar : Ascultați, bate ceasul istoriei ! (pag. 2) ● Reper definitoriu al noii civilizații : platforma industrială (pag. 5) ● Investiția în oameni (pag. 9) ● Adevărul în cea dintâi carte a unui neam (pag. 13) ● Statul sintem noi toți (pag. 19) ● Viitorul culturii române (pag. 22-23) ● O bătălie excepțională cu oameni excepționali (pag. 29) ● Pentru Pacea Planetei Pământ (pag. 31)

ASCULTAȚI, BATE CEASUL ISTORIEI!

Incepe unul din acele momente care, puse pisc peste o întreagă istorie, se confundă în conștiința noastră cu însăși Istoria, cu însăși Țara. Incepe Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, eveniment de excepțională însemnătate pentru destinele națiunii, deschizător de noi orizonturi spre miine pe temelia teafără a certitudinilor de astăzi, înaltă și strălucită legitimare a justității politicii promovate de comuniștii români, de conducerea lor, de întregul nostru popor, într-un impresionant unison de cuget și acțiune. Incepe marile forum al comuniștilor, care, luind capitale decizii pentru munca și existența noastră, îl va desemna și pe garantul înfăptuirii lor, dând glas voinței întregului nostru partid, a tuturor fiilor acestui pământ, pentru realegerea în suprema funcție de conducere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, fiul cel mai iubit al neamului de la Dunăre și Carpați, cel mai necesar acestui neam în acest ceas istoric al devenirii noastre, omul care simbolizează etapa cea mai fertilă a propășirii patriei, girind-o cu numele său.

Pentru prima oară, acum, în aceste aproape două decenii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea, politica partidului și a cirmaciului său a devenit, cu adevărat, politica națiunii, dând măsura sudurii depline a colectivității noastre umane cu structura politico-socială, cu această structură socialistă pe care am construit-o cu grele eforturi, cu pasiune și eroism. Sint rare astfel de momente de coincidență între interesele, nevoile, aspirațiile unei societăți și forța politică aflată în fruntea ei, sint rare și, tocmai de-aceia, pline de o adincă semnificație. În istoria noastră mai veche asemenea clipe s-au produs nu o dată, peste contradicțiile și interesele divergente ale grupurilor sociale, dar numai în epocile de grea primejdie, cind existența însăși a neamului era pusă în joc, cind patria devenea cuvântul magic, unificator. Din clipa cind primejdiile se retrăgeau, unitatea aceasta, excepțională și efemeră, se destrăma, așa cum țara însăși își destrăma înțelesul, uneori chiar ființa, în realități și structuri osebite, care cu greu se mai puteau concilia. Nici o epocă a istoriei noastre n-a fost în stare să asigure ca factor de permanență unitatea de interes, simțire, ideal a tuturor fiilor neamului, nici o epocă n-a fost în stare să transforme comuniunea întâmplător realizată între mase și conducătorii lor într-un element motor al progresului și civilizației, cu iradiere egală pentru toți membrii societății. Acest țel și l-a propus Congresul al IX-lea al partidului, prin vocea celui mai strălucit dintre conducătorii acestui popor, a celui mai apropiat de acest popor, trup din trupul poporului și suflet din sufletul lui, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Astăzi, după aproape două decenii de la acel istoric congres, nimeni, absolut nimeni, oricine ar fi și oriunde s-ar afla, nu poate spune că legământul partidului și al secretarului său general de a sluji cu aprinsă credință și neobosită pasiune a muncii poporului și vrierii lui vitale n-a fost strălucit onorat, intrupindu-se în însăși realitatea economico-socială a României de astăzi, în expresiile suverane ale demersului său creator într-o zămislire a unei noi și superioare civilizații. Densă în evenimente, adevărat concentrat de istorie, reprezentând culmea cea mai înaltă din panorama construcției noastre, această strălucită etapă, căreia Congresul al XIII-lea al partidului îi va fi corolar și deschizător de noi certitudini, este, prin toate multiplele ei încordări și prin toate răsunătoarele ei succese, rodul inextricabilei unități a tuturor fiilor României, indiferent de naționalitate, în jurul partidului, al cirmaciului său, într-o nezdruncinată identificare de gând și faptă, de conștiință și muncă, unificate în bilanțul general ce poartă numele unui popor. Este rodul marelui și permanentului dialog cu țara, promovat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la rang de ineluctabilă lege a dezvoltării noastre, este rodul unei politici interne și externe în care ne recunoaștem cu toate nădejzile, ideile și idealurile ce ne animă, cu toate credințele și mândriile noastre. Prin fierbinte sa dragoste pentru neam, prin excepționala sa putere de muncă, prin inițiativa și inteligența sa veșnic treze, prin forța gândirii sale științifice, prin viziunea nouă, revoluționară, profund comunistă și profund patriotică, asupra libertății și demnității, a democrației, progresului și independenței, a muncii și existenței noastre, el ne-a făcut, în toți acești ani, fervenți ai concepțiilor pe care le promovează și entuziaști înfăptuitori ai lor. Sub conducerea lui am ajuns ceea ce sintem, sub conducerea lui am ajuns să privim lumea din jur nu de jos, nu umil, ci de la altitudinea frunții noastre, astăzi nimbata de aura unui planetar prestigiu. Sub conducerea lui am devenit mândri că sintem români, că, iată, cuvântul nostru atîrnă tot mai greu în marile confruntări ale lumii contemporane, în marea bătălie a păcii și a concordiei, a citoririi unei noi umanități, întemeiată pe o nouă ordine politico-economică și pe o nouă, mai dreaptă moralitate.

Întimpinind cu însuflețire Congresul al XIII-lea, incredințăm înaltului forum, incredințăm partidului și ilustrului său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mandatul fierbinte al speranțelor noastre de viitor, increderea noastră întreagă, angajamentul ferm și solemn de a fi, ca întotdeauna, o singură ființă cu munca și creația noastră, pentru exemplara înfăptuire a comandamentelor noii ascensiuni în civilizație a României socialiste, teme și leagăn al trudei și visurilor prin care ne definim.

Conferințele organizațiilor județene de partid

Desfășurate în atmosfera de puternică însuflețire și angajare patriotică, revoluționară, de muncă intensă pentru obținerea de noi și importante realizări în împlinirea Congresului al XIII-lea al partidului, sîmbătă, 10 noiembrie, în 22 de orașe reședință de județ au avut loc conferințele organizațiilor județene de partid, la care au participat membrii comitetelor județene de partid și ai comisiilor de revizie, delegații aleși la conferințele organizațiilor de partid comunale, orașenești și municipale, membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, reprezentanți ai unor instituții centrale, ai organizațiilor de masă și obștești.

La conferințe au luat parte tovarășii: Ilie Verdeț, la Alba; Miu Dobrescu, la Bistrița-Năsăud; Suzana Gădea, la Botoșani; Ana Mureșan, la Brăila; Emil Bobu, la Caraș-Severin; Gheorghe Rădulescu, la Dimbovița; Constantin Radu, la Giurgiu; Petru Enache, la Gorj; Ion Coman, la Harghita; Ion Dincă, la Ialomița; Mihai Gere, la Maramureș; Ion Ursu, la Mehedinți; Dumitru Popescu, la Mureș; Gheorghe Oprea, la Prahova; Paul Niculescu, la Satu Mare; Iosif Banc, la Sălaj; Ioan Totu, la Sibiu; Ion Pătan, la Suceava; Manea Mănescu, la Timiș; Ștefan Bârlea, la Tulcea; Richard Winter, la Vaslui; Nicolae Giosan, la Vrancea.

Laolaltă cu întregul nostru partid și popor, participanții la conferințe și-au reafirmat sentimentele de nețărmurită dragoste, de profundă stimă și recunoștință față de conducătorul iubit al partidului și al țării, susținut în unanimitate, cu deplină mîndrie patriotică, hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. privind realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în suprema funcție de secretar general al partidului, garanție sigură a înfăptuirii sarcinilor reieșite din istoricele documente ce vor fi adoptate de marile forum al comuniștilor, a obiectivelor ridicării patriei pe noi trepte de progres și civilizație. Într-o impresionantă unitate de voință, conferințele județene au adoptat hotărîri proprii prin care delegaților la Congres li s-a incredințat mandatul de a susține realegerea în funcția de secretar general al partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, înflăcărat patriot, eminent om politic și de stat, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, personalitate marcantă a lumii contemporane, care și-a făcut din slujirea devotată a partidului, patriei și poporului, a cauzei socialismului și păcii, țelul suprem al vieții și activității sale.

Cu același entuziasm unanim, delegații la conferințe au aprobat proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială a Româ-

nici în cincinalul 1986-1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000. Așa cum s-a subliniat în luările de cuvînt ale participanților la dezbaterile ce au avut loc cu acest prilej, prin obiectivele pe care le cuprind, prin realismul și cutezanța prevederilor, prin caracterul său științific, acest document de o excepțională însemnătate, elaborat sub directa îndrumare și cu contribuția nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, asigură progresul neîntrerupt al patriei noastre socialiste, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Abordînd în spirit critic și autocritic, cu înaltă responsabilitate comunistă, modul în care au acționat organele și organizațiile de partid pentru mobilizarea tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, conferințele au stabilit în același timp măsuri concrete în vederea îmbunătățirii continue a întregii activități, pentru o cît mai bună organizare a producției și a muncii, îndeplinirea întocmai a sarcinilor de plan. În principal, în centrul dezbaterilor s-au aflat probleme de cea mai mare importanță vizînd modernizarea în continuare a structurii producției prin ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, creșterea productivității muncii, realizarea planului de investiții și a producției pentru export, utilizarea corespunzătoare a capacităților existente, valorificarea superioară și cît mai eficientă a materiilor prime, materialelor, energiei și combustibilului, aplicarea consecventă a noului mecanism economico-financiar, creșterea eficienței în toate domeniile. O atenție deosebită în cadrul dezbaterilor a fost acordată agriculturii, desfășurării la timp și în cele mai bune condiții a lucrărilor agricole, transpunerii în viață a sarcinilor ce revin fiecărui județ din programele naționale, din orientările și direcțiile majore de dezvoltare stabilite pentru realizarea unei agriculturi moderne și de înaltă productivitate.

În conformitate cu prevederile statutare și criteriile stabilite, conferințele au ales noile organe conducătoare ale organizațiilor respective, delegații la Congres și au desemnat candidații pentru organele centrale de partid.

În încheierea lucrărilor, participanții la conferințe, într-o atmosferă de puternic entuziasm, au adoptat telegrame adresate secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin care dau glas voinței ferme a tuturor comuniștilor de a nu-și precupeți eforturile pentru a îndeplini întocmai politica internă și externă a partidului, pentru a contribui cu toate energiile pentru înflorirea României.

MIHAI STĂNESCU ■

O concepție revoluționară despre avuția poporului român

Cunoscute publicului larg, specialiștilor și celor care activează pe tărîm social, cărțile apărute în Editura politică în colecția „Din gîndirea economică a președintelui Nicolae Ceaușescu” și-au cîștigat statutul binemeritat de instrumente de lucru, de cărți de căpătîi, de manuale pline de învățămînte și soluții creatoare, avînd proporția unui inestimabil tezaur de idei pus la îndemîna oricărui om. Meritul acestei colecții devine covîșitor prin faptul că pune la dispoziția cititorului un tezaur de gîndire, repartizat pe domenii, cu sublinierea liniilor de forță care străbat gîndirea revoluționară a președintelui Nicolae Ceaușescu. Apariția volumului „Dezvoltarea și perfecționarea proprietății socialiste” în aceste zile de viață politică trăită la o înaltă temperatură de întregul nostru popor se constituie într-un eveniment de rezonanță care depășește cu mult limitele unei apariții editoriale. Lucrarea amintită pune în evidență idei și teze, orientări și soluții din gîndirea genialului om politic care a marcat destinul României și a dat climatului internațional o limpezire și-o consistență în direcția afirmării păcii pe pămînt, a colaborării și înțelegerii între popoare. Afirmînd condiția fundamentală a edificării societății socialiste, „realizarea proprietății întregului popor sau cooperatiste, a proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție”, tovarășul Nicolae Ceaușescu pune în evidență cheia succeselor obținute

de România în edificarea societății socialiste. Proprietatea socialistă, afirmă președintele României, reprezintă „o necesitate obiectivă a victoriei revoluției socialiste, a consolidării puterii muncitorilor și țărănilor, a întregului popor”. Proprietatea socialistă reprezintă liantul de bază al unității oamenilor muncii, ea polarizînd energiile, preocupările și forța creatoare a celor care sint proprietari, producători și beneficiari.

Unitatea poporului român în aceste zile de trepidantă istorie se bazează pe marile sale înfăptuiri, pe realizările sale, traduse în viață sub conducerea clarvăzătoare a președintelui Nicolae Ceaușescu. România, așa cum am înălțat-o, am înfrumusețat-o și am construit-o este cea mai scumpă și mai grăitoare proprietate a poporului nostru. Toate acestea — strălucit puse în evidență de volumul „Dezvoltarea și perfecționarea proprietății socialiste” apărut în colecția „Din gîndirea economică a președintelui Nicolae Ceaușescu” — creează cititorului fericitul prilej de a pătrunde în tezaurul de gîndire a fîuritorului României contemporane care pentru mai binele nostru și al țării a limpezit sensurile istorice, filozofice și economice ale proprietății, ajunsă în forma proprietății socialiste ca bun inestructibil al întregului popor.

BOGDAN NISIPOIU ■

În prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI DE PARTID A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

„Calitatea, productivitatea și toate celelalte cerințe ale dezvoltării economico-sociale nu se pot realiza decît cu oameni cu o înaltă pregătire tehnică, profesională și științifică, cu un înalt nivel de cultură !”

NICOLAE CEAUȘESCU

În atmosfera de vibrant entuziasm și înaltă răspundere trăită de întregul partid și popor în zilele premergătoare Congresului al XIII-lea, un moment politic de importanță majoră l-a constituit Conferința organizației de partid a municipiului București, care și-a desfășurat lucrările în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Această participare a conducătorului partidului nostru la conferința organizației comunistilor din Capitală este o nouă și grăitoare mărturie a grijii cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu acționează permanent pentru întărirea forței politice și organizatorice a partidului nostru, pentru creșterea rolului său conducător, pentru progresul și propășirea Capitalei noastre, a întregii țări.

Este ceea ce rezultă și din cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului în cadrul conferinței. Cuvîntarea evidențiază sarcinile ce revin oamenilor muncii din municipiul București din Directivile celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român. În acest context sînt subliniate direcții de cea mai mare însemnătate: punerea în continuare a accentului pe dezvoltarea bazei energetice și de materii prime; atenția deosebită ce trebuie acordată calității și nivelului tehnic al producției; creșterea mai puternică a productivității muncii; organizarea mai bună, în întreprinderi, a procesului de producție, a întregului circuit

de activități, astfel încît să se asigure o bună folosire a timpului de muncă, o bună utilizare a capacităților de producție în toate sectoarele; acordarea unei atenții mult mai mari cercetării științifice, angajării ferme a tuturor institutelor, a învățămîntului superior, în realizarea programelor de ridicare a nivelului tehnic și calitativ, de creare de noi materiale, de noi mașini și utilaje, de a asigura ca știința românească să aibă un rol tot mai important în întreaga dezvoltare economică a patriei noastre; creșterea eficienței economice, autogestiunea și autogospodărirea, aplicarea fermă a noului mecanism economic în toate sectoarele, creșterea beneficiilor și rentabilității; pe această bază, creșterea mai puternică a nivelului de trai, a veniturilor oamenilor muncii. Cuvîntarea a relevat că odată cu realizarea sarcinilor importante privind dezvoltarea economică-socială, în Capitală se vor realiza mari construcții social-culturale; dacă în momentul de față aproape 80 la sută din populația municipiului București locuiește în case noi, în cincinalul următor procentul amintit va ajunge la 90. Se va asigura, de fapt, realizarea deplină a sistemizării Capitalei, se vor încheia marile lucrări de transporturi, se va termina și noul centru politic-administrativ, cu tot sistemul de construcții, care vor da Bucureștiului o înfățișare nouă, demnă de Capitala României socialiste. Cu privire la activitatea politico-educativă, în

cuvîntare se spune, printre altele: „Este necesar să se acorde mai multă atenție activității politico-educative, avînd în vedere forța existentă în București, atît a partidului, dar și a instituțiilor culturale, educative, care trebuie să aibă o contribuție tot mai însemnată la ridicarea conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor capitalei patriei noastre și, desigur, a întregului popor. Să facem astfel încît activitatea politico-educativă, radioul, televiziunea, presa, creația literară, artistică să acționeze într-o deplină unitate, sub conducerea organizațiilor de partid, pentru a asigura — odată cu dezvoltarea generală a economiei naționale — formarea unui om nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, hotărît să facă totul pentru progresul continuu al patriei noastre, ridicarea României pe noi culmi de progres, pentru întărirea continuă a independenței și suveranității României!”

La Conferință a fost adoptată o Hotărîre în care se spune că dînd expresie voinței unanime a celor aproape 385.000 de comunisti, a tuturor oamenilor muncii din Capitală, în consens cu gîndurile și năzuințele fierbinți ale întregului popor, cu inimile pline de nemărginită bucurie, adîncă satisfacție și legitimă mîndrie patriotică, participanții la lucrările Conferinței organizației de partid a municipiului București aprobă și susțin cu înflăcărare Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la re alegerea, la Congresul al

XIII-lea al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și stimat fiu al națiunii noastre socialiste, conducătorul clarvăzător al partidului și statului, proeminentă personalitate a vieții politice contemporane, în suprema funcție de secretar general al Partidului Comunist Român. În Hotărîre se exprimă ferma convingere că această opțiune politică fundamentală pentru întreaga activitate viitoare a partidului, pentru îndeplinirea cu succes a istoricelor obiective ce vor asigura realizarea fazei superioare a societății socialiste, construcția comunismului în România, este chezașia împlinirii celor mai înalte idealuri și aspirații de independență, libertate, progres și prosperitate ale poporului nostru, a ridicării patriei pe cele mai înalte culmi de civilizație.

Odată cu aprobarea unanimă și entuziastă a acestei Hotărîri, participanții la conferință au exprimat angajamentul solemn al tuturor cetățenilor Capitalei patriei noastre socialiste de a urma cu credință însușeșitorul exemplu de muncă și de viață al tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a acționa cu abnegație și dăruire, împreună cu întregul popor, pentru împlinirea Programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., aducîndu-și contribuția la accelerarea dezvoltării economico-sociale a României, la creșterea nivelului de trai material și spiritual al celor ce muncesc.

ION CODRU

Să facem totul pentru a produce cât mai mult,
cât mai bine, la o calitate cât mai înaltă

Viața României între două congrese

● C trăsătură definitorie între cele două congrese o reprezintă orientarea cu precădere a fondurilor financiare și materiale spre dezvoltarea ramurilor producției materiale ● În primii patru ani ai cincinalului 1981-1985 s-au realizat 1 550 obiective industriale și agrozootehnice ● În acest an, fiecare județ al țării dispune de fonduri fixe în valoare de peste 20 miliarde lei iar 26 dintre ele au ajuns să dețină, fiecare în parte, peste 40 miliarde lei ● Au intrat în funcțiune noi unități care au întregit platformele industriale de la Bistrița și Zelău, instalațiile de înaltă tehnicitate în complexele chimice de la Giurgiu, Midia-Năvodari, Pitești și Calafat, moderne capacități în combinatele de utilaj greu de la Iași și Cluj-Napoca ● Dacă chimia, ca ramură de vîrf a economiei naționale, a cunoscut ritmuri de creștere superioare altor ramuri industriale, marile ei investiții au fost îndreptate, în acest cincinal, spre creșterea gradului

de prelucrare a petrolului și gazului metan, spre realizarea de noi produse superioare din mase plastice, fibre și fire chimice, spre dezvoltarea sintezelor fine și a materialelor speciale pentru electronică și alte domenii industriale ● Pe baza cercetărilor originale românești și a tehnologiilor proprii, în domeniul elastomerilor, cercetări efectuate sub îndrumarea directă a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, s-au obținut noi tipuri de cauciucuri sintetice pentru industria de anvelope și a articolelor tehnice, cu mare pondere în reducerea importurilor și în creșterea exporturilor. În 1983, s-a realizat industrial cauciucul polibutadienic la care, în acest an, se adaugă noul tip de cauciuc termoplast, de mare interes pentru sectorul industriei ușoare. ● S-a ajuns să se producă în țară întreaga gamă de elastomeri de mare capacitate, realizată în țări cu veche tradiție în

acest domeniu ● În prezent, România vinde în străinătate peste 700 de produse chimice, exportînd în peste 110 țări ● Producția anuală de oțel este astăzi de 660 kg pe locuitor ● La sfîrșitul anului 1983, România ocupa locul 8 în lume și 7 în Europa în ceea ce privește producția de oțel pe locuitor ● Dezvoltarea cantitativă a metalurgiei a fost dublată de creșterea ritmului de modernizare a proceselor de fabricație, de diversificare și îmbunătățire permanentă a structurii producției în favoarea oțelurilor de calitate superioară și a tehnologiilor avansate, de sporire a fiabilității produselor ei ● Astăzi avem 23 de orașe preponderent metalurgice ● Industria națională consumă aproximativ 10 milioane tone oțel anual ● Furnalul nr. 6, intrat în funcțiune în acest interval, operă de prestigiu a tehnicii românești, este nu numai cel mai mare din țară ci și printre primele 10 din lume.

Martor la evenimentele din spațiul și din timpul țării, un ziarist este, și neindoișor, pe lângă un observator social, și un economist. Pătrunde într-o uzină, pe un șantier, într-o hidrocentrală, surprinde fapte, idei și biografii umane, transmite momentul inaugural al unei magistrale de metrou, al primului avion cu reacție, al unui nou port la mare sau la Dunăre, al Canalului Dunăre-Marea Neagră, al Combinatului siderurgic din Călărași sau al cetăților chimice de la Midia-Năvodari ori Giurgiu, al uriașei platforme industriale din fostul spațiu arhaic și patriarhal al Bistriței-Năsăud... și, astfel, surprinde chipul particular în care se intrucează legități fundamentale ale societății noastre socialiste, decizii politice de profunzime, salturi de răscruce ale dezvoltării, edificiul și arhitectura unei revoluții. Surprinde, cu alta cuvinte, industria privită ca istorie. Îmi amintesc, în anul 1968, eram martor ocular la intrarea în funcțiune a bloomingului de la Combinatul siderurgic din Hunedoara. Se scria despre el cu emoțiile în explozie, căci ne fascina pe toți această noutate, această cucerire foarte importantă pentru noi atunci, când aveam în țară doar două combinate siderurgice și atâtea trebuințe de metal. Era foarte important pentru drumul pe care pornisem și despre care unii economiști și politologi ai lumii vorbeau ca despre „miracolul românesc” iar alții ne priveau cu neîncredere, prevestindu-ne incapacitatea de a lua cu asalt civilizația industrială a vremii. Cîți ani au trecut de-atunci? Ce reprezintă azi industria siderurgică și metalurgică românească? Alături de Hunedoara (crescută și ea de zeci de ori) au apărut combinatele de la Galați, Tîrgoviște, Călărași, Tulcea, Slătina, Oradea și alți poli de forță și de anvergură, firme cu reputație internațională, pentru care nu mai există secrete în obținerea vreunei dintre mărcile de oțeluri, de aluminiu, de aliaje feroase și neferoase pe care tehnica și tehnologiile secolului XX le-au imaginat. Care furnizează unei infinite game de ramuri și sectoare industriale — de la cea navală la cea electronică și aeronautică — materii prime de cea mai înaltă calitate.

Noi n-am vorbit de „miracolul românesc”, ne-ar fi micșorat în ochii noștri, noi ne-am văzut de treabă, ne-am încordat voința și mintea pentru a da viață și realitate programelor pe care ni le-am propus defalcate etapă cu etapă din strategia politică economică a Partidului Comunist Român. În această strategie, industrializarea a fost o lege suverană care și-a demonstrat adevărul și puterea. A fost, este și va rămîne baza edificării economice și, totodată, versantul lui solid în piramidă progresului tuturor celorlalte ramuri și a întregului organism social. Logica și necesitatea în procesul dezvoltării deocare asigură rata acumulării, și este purtătoarea tehnicii, la rîndu-i, purtătoarea noului și a cuceririlor explozive, revoluționare. A fost, este și va rămîne o piramidă ce s-a înălțat strat cu strat și etaj cu etaj pe orizontala geografică a țării și pe verticala ramurilor și subramurilor ei. N-a fost și nu este orgoliu — deși ar putea fi —, faptul de a ne construi această comunitate siderurgică și metalurgică, combinate chimice și petrochimice, centrale nucleare, combinate de utilaj greu și pentru mașini-unelte dintre cele mai complexe, șantiere navale capabile să execute de la petroliere de mare capacitate și nave de pescuit oceanic la ferry-boat-uri, nave de cercetări oceanologice și plat-

forme de foraj marin, uzine de tractoare, autocamioane și automobile, platforme cu fabrici întregi de industrie electronică și electrotehnică, întreprinderi pentru automatizări și tehnică de calcul, de optică și mecanică fină, de industrie alimentară și industrie ușoară... Nu trebuie să fii nici economist, nici politolog, nici sociolog, ci, pur și simplu, om de bună-credință și om al timpului tău pentru a desprinde din acest efort creator trăsăturile fundamentale ale unei plurivalente politici umaniste și revoluționare a Partidului Comunist Român. Să desprindă, poate chiar în primul rînd, valențele unei totale și omni prezente democrații. Plasați la nivelul întregii țări, toți acești poli industriali — nu există oraș românesc unde platforma industrială, bine delimitată în sistematizarea, arhitectura, viața și pulsul său, să nu fi ajuns o prezență definitorie — sînt substratul democrației reale bazate pe dezvoltarea economico-socială integrală a teritoriului, caracteristica de bază a progresului economiei noastre după Congresul al IX-lea al partidului. A da fiecărui județ și fiecărui oraș vocația industrială, presupunînd,

turii industriale, în funcție de necesitățile țării și de contextul mondial. Teza sa cu privire la acumulările înalte, necesitatea de a aloca o parte importantă din produsul social pentru dezvoltare, într-un echilibru bine gândit față de cel pentru consum, intrucit o societate, și cu atît mai puțin o țară în curs de dezvoltare ca a noastră, nu poate avansa, nu poate progresa în civilizația ei dacă își consumă tot ceea ce produce și cu atît mai puțin dacă produce mai puțin decît consumă. În acest raport a situat rolul și locul industriei în formarea venitului național, rolul preponderent, al acesteia, cum e și firesc, deoarece este ramura ce înglobează, în mijloacele ei de producție, partea cea mai importantă din averea națională. În 1963, aportul industriei la formarea venitului național a fost preponderent, a fost, pentru prima dată în istoria țării, de 60 la sută față de numai 48,9 la sută, în 1965, de pildă. Se impune să reflectăm mult mai puțin asupra acestei cifre, fiind un indicator cu multiple valențe, sinteză a numeroase mutații din industria românească în aceste două decenii, cele mai fertile din existența poporului român. În acești ani

Programul adoptat la Congresul al XII-lea privind industria energetică românească menită să asigure pînă în 1990 independența energetică a țării — căci fără energie dezvoltare nu se poate — și al dezvoltării industriei extractive, al cercetărilor geologice și tehnologice pentru identificarea de noi zăcăminte și pentru valorificarea înaltă a acestora, ca și al recirculării tuturor materiilor prime și materialelor în industrie și economie, ca și al cercetării științifice în toate domeniile, dar mai ales, în cel al tehnologiilor de mare eficiență și rentabilitate, exprimă tocmai grija deosebită pentru certitudinile viitorului nostru. Introducerea în contabilitatea națională a bunurilor noastre naturale — gîndire economică și politică de o profundă modernitate — se realizează în contextul acestei acțiuni prospective, și a unei conștiințe ecologice, pentru apărarea mediului și a resurselor, astfel încît generațiile ce vor veni să găsească o civilizație înaltă dar nu și o societate sărăcită de posibilitățile autodezvoltării. Cultul eficienței și cultul progresului tehnic sînt potențate de grija pentru echilibrul între ramuri și nu poate fi vorba nicicum de fenomene, ce bînuie prin anumite zone ale lumii, de distrugere accelerată a resurselor de materii prime, ori a resurselor de forță de muncă. Revoluția tehnologiilor tot mai pregnantă în industria noastră în perioada dintre Congresul al XII-lea și al XIII-lea, creșterea productivității muncii pe baza acestora, reducerea cheltuielilor materiale, realizarea unor produse de calitate superioară, competitive cu cele mai bune produse ce se realizează pe plan mondial, adică tot ceea ce înglobăm sub capitolul eficiență și rentabilitate au devenit trăsături definitorii ale industriei naționale. Construirea calculatoare din ultimele generații, centre de prelucrare și chiar linii automate de mașini-unelte, mașini-uzină de săpat galerii orizontale de mină cu diametre mari, dirijate prin undă laser și conduse de un singur operator, stăpînim construcția de platforme de foraj marin, tehnologii de vîrf în domeniul sudurii prin particole de neutroni, în domeniul chimiei și petrochimiei, al sintezelor chimice fine, de cîmîm bretele și premii internaționale deosebite pentru tehnica și creația științifică originală, exportăm automobile, tractoare și mașini agricole, instalații de foraj la mare adîncime, strunguri și rulmenți, construim pe diverse meridiane uzine și instalații de mare complexitate, hidrocentrale și căi ferate, linii aeriene de transport energie electrică și multe altele prin care dovedim, cu forța indubitabilă a faptelor, că avem o industrie puternică, modernă, competitivă. Civilizația industrială aparține României ca oricărei alte țări cu îndelungi tradiții. Forța noastră stă în aceea că am cucerit-o într-un timp fantastic de scurt la scara istoriei.

Ideea fundamentală a prevederilor cuprinse în proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea la amplificării laturilor calitative prin combustia progresului tehnic ne propulsează mereu înainte, ne așază pe treptele timpului, ne menține în cursa evoluției, spre ajungerea țării avansate ale lumii. Ideea-program promovată la Congresul al XII-lea, este aspirația poporului însuși, voința sa milenară pe care, iată, o împlineste. Sub zodia socialismului, sub conducerea Partidului Comunist Român, în epoca fără precedent ce poartă pecetea gândirii unui mare om al românilor — Ceaușescu.

CICI IORDACHE-ADAM

Reper definitoriu al noii civilizații:

PLATFORMA INDUSTRIALĂ

desigur, mai întii, alocarea unor importante fonduri de investiții, înseamnă, în ultimă instanță, locuri de muncă și condiții mai bune de muncă și de viață pentru toți cetățenii României, indiferent de naționalitate.

Să desprindem, totodată, valențele unei strategii naționale și patriotice de ridicare a României prin forțele sale, pe baza propriului său efort, așa cum a acționat întotdeauna de-a lungul istoriei, păstrîndu-și neîntinarea, independența, demnitatea. Purtînd amprenta concepției realiste, de mare cîtezană revoluționară și originalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, gîndirea social-economică românească a dobîndit, se știe, după Congresul al IX-lea, un conținut nou ce s-a concretizat în orientări și programe naționale care au asigurat țării unul din cele mai înalte ritmuri de dezvoltare din lume, într-o epocă în care lumea a fost zguduită de numeroase crize și tensiuni. Așa cum aprecia, într-o recentă cuvîntare a sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu „prin realizarea prevederilor pentru 1985, România se va înscrie și în acest cîmîm, cu ritmuri de dezvoltare printre primele țări din lume”.

Ilustrînd o eminentă capacitate de analiză pe baza socialismului științific, a unei realități în continuă schimbare în toate componentele ei interne și internaționale, precum și o gîndire economică de cuprindere în care latura prospectivă, reflexiile originale asupra viitorului se subsumează, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a adus un aport hotărîtor la elaborarea tuturor documentelor programatice, a orientărilor și direcțiilor de dezvoltare a societății noastre, a schimbărilor de la o epocă la alta în domeniul struc-

s-au elaborat și materializat decizii politice de o valoare și noutate remarcabile pentru teoria economică modernă. Decizii care au marcat procesul trecerii de la dezvoltare extensivă la cea intensivă a întregii economii, factor care a implicat puternic industria națională în procesul larg al revoluției tehnico-științifice contemporane. Decizii care au reprezentat și reprezintă optiuni și soluții hotărîtoare, de mare eficacitate, pentru depășirea dificultăților generate pe fondul situației mondiale. Ideile-forță și programele fundamentale în acești ani, și mai ales la Congresul al XII-lea și ultima Conferință Națională ale partidului, au îndreptat puternic industria noastră spre dezvoltarea prioritară a ramurilor de cea mai înaltă tehnicitate, a celor purtătoare de progres tehnic menite să asigure evoluția rapidă și modernă a tuturor celorlalte sectoare economice și sociale, spre accelerarea producerii de progres tehnic și introducerea rapide a acestuia în producție, spre accentuarea laturilor calitative ale producției, ale muncii, ale produselor ale deciziilor. Progresul tehnic și știința devin forțe de producție, catalizatorul a tot ceea ce avem de realizat în sfera industriei și nu numai a industriei iar asta, nu ca o contaminare la o modă a lumii, o lume, de altfel, prea puternic legată de știință și tehnică în însăși supraviețuirea ei, ci, pentru că economia bunăstării sociale promovată larg de partidul și statul nostru, țel și corolar al socialismului, nu se poate înfăptui decît prin acele tehnologii noi, capabile să asigure cit mai multe bunuri materiale din sursele materiale, din resursele de materii prime de care dispunem.

Arc peste Olt

La 9 noiembrie, în cinstea celui de-al XIII-lea Congres al partidului, la Rîmnicu Vilcea s-a inaugurat un nou pod peste Olt. O lucrare monumentală, o performanță de gîndire tehnică și de artă, cu soluții tehnico-productive reprezentînd adesea premere naționale ale branșei și, peste toate, cu o pregnantă în peisaj al cărei spectaculos nu e o simplă floare de stil. Un pod lung de 364 de metri, cu patru benzi de circulație și trei deschideri variînd între 55 și 77 de metri, un pod din beton precomprimat încorporînd în structura sa oțeluri vajnice și fineturi de aparate ultrasensibile, de extremă noutate tehnică, este, într-adevăr, dincolo de rostul lui economic, și un prodigios monument de arhitectură, un spectacol al noului și o podoabă a secolului.

I se simțea absența, nu numai economic, ci și afectiv. Vilcenii, de cînd se știu, au avut „pod la Olt”, unul din ele fiind atestat la 1 aprilie 1535, cînd Vlad Vintilă închină instituției ecumenice a orașului „jumătate din podul peste Olt, lîngă Rîmnic, pentru că l-a ținut și pînă acum la alți domni, care au fost înaintea domniei mele”. Havaetel podului (al aceluiași, al altuia?) este scos la licitație în anii 1838—1844, ca aducător de venituri mari. Ultimul pod, rămas teafăr pînă mai acum cîțiva ani, și-a împlîntat picioarele în Olt încă din veacul trecut, la 1859 și, construit din piatră de Muscel ornată cu savante broderii metalice, a însemnat în epocă o veritabilă performanță, ca și cei de acum. L-au cîntat toți călă-

torii, pe toate gamele exclamațiilor, și, cu adevărat, merita să fie cîntat, fraza gîndirii arhitectului fiind de o nobilă eleganță, care făcuse ca piatră să devină ușoară, oțelul acrian, podul întreg să pară ca un leagăn de mătase, țesut cu fire sculptoare de argint. Era, desigur, un pod micuț, deși mare în epocă, o punte de piatră și de metal care privită prin binocul amintirii, întors către ieri, de pe balustrada somptuosului edificiu de azi, apare redusă la dimensiuni de cromolitografie.

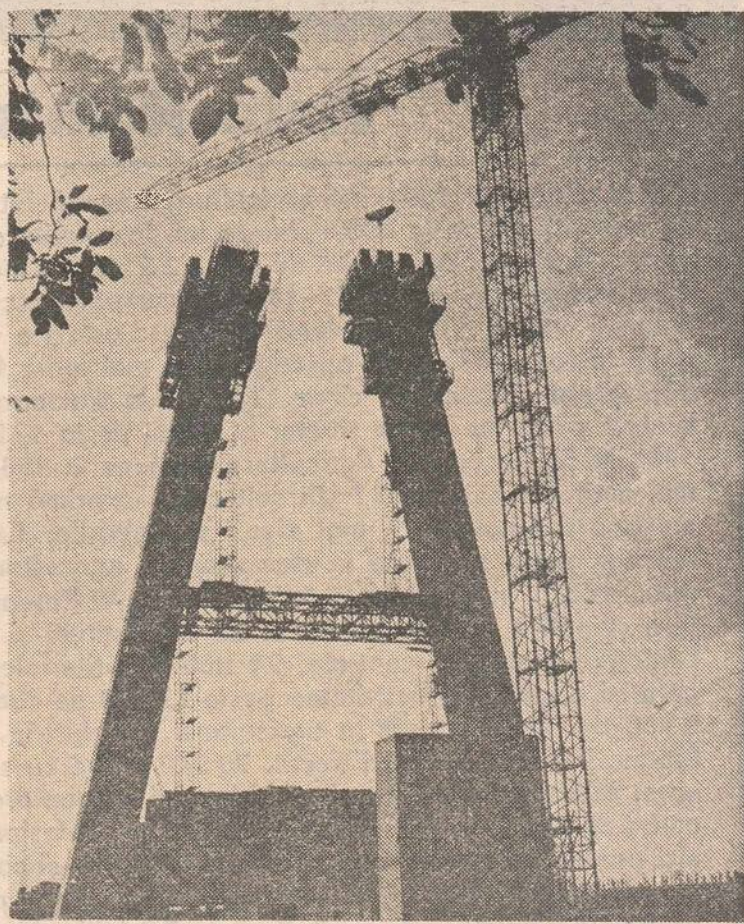
Monumente și monumente. Apropierea între ele ar trebui s-o facă logică, dar o faci și pe cale sensibilă, cele două construcții fiind, fiecare, desăvîșită în felul ei. Vechiul pod i-a impus călătorului admirația față de zidăria îmbrăcată în broderii, închegată după un canon care rămîne nerepetabil, iar cel nou, cu amplele sale desfășurări de planuri și cu imaculatele ziduri încă nepatinate, este, pe un alt plan de construcție, la fel de armonios întocmit, iar priveliștea lui îi evocă o și mai aleasă perfecțiune.

Cine sînt ctitorii acestei noi geometrii în spațiu care împodobeste bătrînul rîu? Sînt, mai întii, cei ce nu s-au văzut pe șantierul podului, sînt cei care au proiectat și gîndit colosul, desfășurînd o bătălie a cugetării și studiului, preluînd la infruntarea materială cu apele, supuse înainte de toate în mod abstract, în laboratoarele și pe planșetele institutului de specialitate al ministerului de resort. Sînt apoi oamenii unor mari centre industriale și tehnice, autorii osatu-

rii de oțel și ai aparatului încorporate în tonele de beton. Sînt, cum spunea mai sus, cei care au aplicat aici o seamă de soluții tehnico-constructive cu valoare de premere naționale, cum a fost sistemul de cheșoane din beton armat amplasate la 14 metri sub pinza rîului, ori montarea simultană, de pe uscat și de pe apă, cu lansatoare de gabaritură înalte, a unor elemente prefabricate avînd fiecare, în medie, peste 40 de tone greutate. Și mai sînt și cei care, în ziua de 9 noiembrie cînd un convoi de camioane „Roman” (25 tone forță fiecare) a pășit pe pod, făcînd proba de rezistență a edificului, au vegheat lîngă aparatele de control și au decis: „Construcția se comportă bine, nota 10!” Inginerul șef al șantierului, Mihai Lupășteanu, ne-a citat foarte mulți frunțași ai întrecerii, unii în vîrstă, alții tineri, zelul reporterului de a le transcrie numele dizolvîndu-se într-o adevărată listă onomastică. Sînt prea mulți pentru a-i putea numi pe toți și, după cum îmi spunea unul din ei, ei nici n-au astfel de vanități, căci legea creației lor e cooperarea, unicitatea operii fiind o rezultantă obștească de eforturi și îndrăzneții. Nimeni, de unul singur, a adăugat interlocutorul nostru, nu și-ar putea scrie numele pe un pod, fiindcă zidul ar roși.

La Rîmnicu Vilcea, în rimă cu noua priveliște arhitectonică a orașului, un nou și somptuos pod peste Olt, scurtînd distanța către București și permițînd un trafic de anvergură, transcrie în beton și oțel cîteva din coordonatele constructive ale Epocii Ceaușescu.

ILIE PURCARU

Să sporim contribuția agriculturii la dezvoltarea generală a patriei

Viața României între două congrese

● În perioada 1950-1983 agricultura a beneficiat de un volum de investiții de peste 400 miliarde lei. Investițiile alocate agriculturii în acest cincinal sînt de peste 2,5 ori mai mari decît cele din întreaga perioadă 1951-1965. În comparație cu anul 1950, oamenii muncii din agricultură stăpînesc astăzi o avuție națională, în fonduri fixe, de aproape 6 ori mai mare ● În prezent agricultura dispune de circa 170 000 de tractoare. Suprafața arabilă ce revine pe un tractor a scăzut de la 121 hectare în 1965 la 53 hectare ● Agricultura produce în 1984 de 7,2 ori mai mult decît în 1945 ! Un salt care exprimă nu numai o creștere cantitativă, ci, mai ales, schimbările fundamentale, revoluționare survenite în dezvoltarea agriculturii, a satului românesc, în însăși viața țărănimii noastre ● Rețeaua de cercetare științifică însumează astăzi 25 de institute și 3 centre de cercetări, 5 stațiuni centrale, 94 stațiuni teritoriale de profil, în care își desfășoară activitatea peste 13 500 de cadre, din care 2 700 de cercetători ● În agricultură și industria alimentară lucrau, la sfîrșitul anului trecut, 70 942 cadre cu studii superioare. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare pregătește cadre calificate în 164 de licee și 26 școli profesionale ● Numai pentru înzestrarea agriculturii cu tractoare și combine, pentru asigurarea cu îngrășăminte chimice la nivelul anului 1983, economia noastră ar fi cheltuit peste 5,2 miliarde dolari. Altfel

spus, pentru a procura această valută ar fi fost nevoie să exportăm întreaga producție de cereale a țării pe mai mult de doi ani ● În perioada 1950-1983 s-au construit la sate peste 2,2 milioane de locuințe. Progresele înregistrate în dezvoltarea agriculturii socialiste, în creșterea producțiilor agricole de după cooperativizare constituie temelia ridicării permanente a nivelului de trai al muncitorilor pămîntului ● Pe baza realizării unor ample programe de investiții, în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului suprafața amenajată pentru irigații a crescut de la 230 000 hectare în 1965 la 2,5 milioane hectare în 1983. Amenajările acestea cuprind astăzi peste 25 la sută din suprafața arabilă a țării. Suprafețele prevăzute a fi amenajate pentru irigații în actualul cincinal sînt de aproape 8 ori mai mari decît cele realizate în perioada 1950-1965. Potrivit Programului național de îmbunătățiri funciare pentru obținerea unor producții agricole sigure și stabile, suprafața irigată va crește în 1985 la 3,7 milioane hectare și la 5,5 milioane hectare în anul 1989. Se vor întreprinde, totodată, ample lucrări de desecare a unor terenuri și de combatere a eroziunii solurilor. Prin îndeplinirea acestui program — cea mai vastă lucrare din istoria țării — România se va număra printre puținele țări din lume care vor avea amenajat întreg teritoriul, corespunzător cerințelor de a se realiza producții agricole superioare, sigure și stabile.

Să ne reamintim: cînd, în 1965, fusese investit cu cea mai înaltă funcție de conducere în partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcea prima vizită de lucru, la vremea culesului grîului, printre țărani unei comune din Bărăgan. Au trecut de-atunci aproape 20 de ani iar puterea evocatoare a zilei aceleia păstrate în memoria noastră întemeiază înțelesul unui gest plin de semnificație: cel plecat din vatra unuia dintre satele acestei țări a ales să înceapă dialogul său cu țara, cu oamenii ei, întîlnindu-se întîi cu muncitorii pămîntului.

Astăzi apare ca un adevăr limpede că transformările revoluționare pe care societatea românească le-a cunoscut în perioada ce a urmat Congresului al IX-lea reflectă gândirea cutezătoare și originală a secretarului general al partidului, insuficientă de un adinc simț al datoriei și al dreptății, și fără îndoială că în cadrul acestui cuprinzător proces de evoluție istorică temeinică și consecvență cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a inițiat acțiunile ce-au deschis un orizont nou de civilizație pentru toți cei devotați muncii pămîntului îndreptățesc afirmația că am fost martorii unei autentice opere de înnoire a satului românesc. O operă impresionantă prin substanță, amploarea și soliditatea ei. În memoria noastră, în pagina fierbinte a istoriei contemporane a satului românesc, în care faptele se cer consemnate în ritmul rapid al succesiunii evenimentelor, debutul acestei metamorfoze s-a conturat cu pregnanța clipelor hotărîtoare, cu ardența momentelor de răscruce. Și este nevoie să subliniem că apare de-a dreptul remarcabil faptul că, în perspectiva unei priviri cuprinzătoare asupra tuturor laturilor vieții din satul românesc de astăzi, s-a intervenit în primul rînd pentru ca munca pămîntului, grea muncă, să fie mai ușoară și în același timp să aducă în fiecare casă bucuria unei recolte mai bune. Într-adevăr, un mod de a observa civilizația unei lumi poate să înceapă de la felul cum ea știe să muncească și din acest punct de vedere înlesnirile ce au fost aduse, de 20 de ani încoace, muncii țăranelor, reprezentă argumentul esențial că efortul satului românesc de a atinge un prag superior de civilizație apare, indiscutabil, ca un efort incunajat de succes. În elocvența faptului împlinit, a realității, se regăsește astfel și măsura îndeplinirii unuia dintre obiectivele fundamentale ale politicii partidului și statului nostru.

Dezvoltarea multilaterală a societății socialiste românești, ca strategie fundamentală riguros științific de geniu creator al tovarășului Nicolae Ceaușescu, a reprezentat un concept propriu, revoluționar, al partidului nostru în opera de edificare a societății socialiste și comuniste în România și această concepție novatoare a dus, între altele, la reasezarea agriculturii în drepturile ei firești ca ramură economică de bază în sistemul național economic unitar. S-a dezvoltat astfel și s-a conturat, prin contribuția originală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un concept profund revoluționar pentru progresul agriculturii, conceptul unei noi revoluții agrare, ce prefigurează una dintre direcțiile definitorii ale procesului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism. „Ne propunem — arăta secretarul general al partidului — să realizăm o adevărată revoluție agrară în ce privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre. Va trebui făcut totul pentru obținerea unor producții vegetale și ani-

male superioare, la nivelul unităților frunțase. Aceasta impune valorificarea mai deplină a întregii suprafețe agricole, folosirea judicioasă a bazei tehnico-materiale de care dispune agricultura, a forței de muncă și a specialiștilor.”

Așadar, în concepția partidului nostru, noua revoluție agrară trebuie privită ca factor hotărîtor al ridicării, în toate planurile muncii din agricultură, spre o nouă calitate, pentru atingerea rezultatelor ce intruchipează o agricultură intensivă, modernă, de înalt randament economic. Noua revoluție agrară fiind concepută ca o strategie de durată, complexă, ce încorporează toate activitățile din domeniul agriculturii: tehnologice, biologice, organizatorice, economice și sociale. Traducerea în viață a dezideratelor acestei etape noi în agricultura românească presupune, se înțelege, transformări cantitative și calitative radicale, atît în domeniul forțelor de producție, al bazei tehnico-materiale și al cercetării științifice, cît și al relațiilor de producție, prin intensificarea activităților social-culturale menite să configureze locuitorilor de la sate profilul spiritual al unui om

totalul investițiilor pe ansamblul economiei naționale.

Printre obiectivele majore ale noii revoluții agrare se numără, după cum este știut, valorificarea deplină și cu eficiență sporită a tuturor terenurilor, indiferent de proprietate, avînd în vedere reglementarea unitară a folosirii pămîntului într-o concepție științifică. În acest scop, pămîntul a fost declarat cea mai importantă avuție națională, măsurile de protecție, conservare, ameliorare și folosire fiind reglementate prin legi speciale. Creșterea generală a potențialului economic al țării și puternica dezvoltare a industriei naționale au creat premise favorabile de a trece la acțiuni de anvergură pentru valorificarea superioară și eficientă a pămîntului, acțiuni materializate într-o concepție unitară, modernă, în Programul pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile, care prevede ca lucrările de îmbunătățiri funciare să se execute în strînsă corelare cu cele de gospodărire a apelor, cu amenajările hidroenergetice și cele silvice. Obiectivele cuprinse în acest program se referă la irigarea a 5,5 milioane hectare, pînă

și stimulată. Un fapt, în sine, revelator și înmănușind semnificația posibilităților într-adevăr foarte mari de care dispune agricultura noastră îl reprezintă, de altfel, chiar hotărîrea celor ce s-au situat pe locuri frunțase de a extinde rezultatele lor, de a le îmbunătăți în continuare și de a antrena în întrecerea pentru producții record cît mai multe unități agricole. Calea pentru atingerea acestui obiectiv fiind chiar îndeplinirea indicației formulate în rep-etate rînduri de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume generalizarea experienței înaintate. Astfel, aflăm că în județul Olt, un județ reputat pentru modul exemplar în care se desfășoară aici campaniile agricole, Comitetul județean de partid a întocmit — pe baza indicatorilor cuprinși în cuvîntarea rostită la Slatina de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară a prilejuită de sărbătorirea Zilei recoltei — un program concret de acțiune pentru ca pe 50 la sută din suprafețele cultivate cu porumb în unitățile agricole de stat și cooperatiste să se realizeze în cursul anului viitor peste 20 000 kilograme de porumb-stiuțeti la hectar. Se înțelege că au fost stabilite toate mijloacele pentru atingerea acestui scop și că în bună măsură ele presupun încă de pe acum o strădanie la care oamenii s-au angajat din plin. Și amintim acest exemplu pentru a aduce o dovadă lămuritoare că prevederile cuprinse în Proiectul de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului reprezintă, și în domeniul agriculturii, o opțiune concretă în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, o opțiune realizabilă, izvorită dintr-o experiență trăită plenar și justificată deopotrivă prin scopul pe care-l cuprinde cît și prin mijloacele pe care conține. În toate laturile acestui domeniu complex care e agricultura, apare contestabil că agricultura românească dispune de posibilități mari, despre a căror valorificare deplină ne oferă o imagine edificatoare Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea. Și este, de asemenea, semnificativă certitudinea că posibilitățile de care dispune în prezent agricultura noastră vor spori, în anii viitori: „Pînă la sfîrșitul cîmpinului agriculturii va dispune de 180 mii tractoare și de o sistemă de mașini de înaltă productivitate, care vor efectua simultan mai multe operațiuni”. Producția globală a acestei ramuri de bază a economiei naționale va spori, în cîmpinul 1986—1990, într-un ritm mediu anual de 5,4—5,8 la sută. Pentru 1990 se prevede realizarea unei producții de cereale de 30—33 milioane de tone.

Astfel, între împliniri și proiecte de viitor, într-o atmosferă de entuziasm rodnic și de statornic atașament față de principiile ce ne călăuzesc drumul, devenirea, progresul anticipat, toți muncitorii pămîntului sint chemați ca în cadrul efortului de autodepășire generalizat la scara întregii națiuni să consolideze victoriile lor raportate cu trudă și să exprime gîndul și aspirația lor de progres în faptă, netedă, limpede, întocmai ca într-o piatră de hotar pentru ziua de azi și de miine. În această cumpănă a timpului, înfăptuirea deplină a noii revoluții agrare va da imaginea dinamicii noi pe care a imprimat-o vieții de a zi zi a satului convingerea că progresul se împlinește prin convergența programatică a tuturor gesturilor lui creatoare.

DUMITRU ELIADE

O strategie de durată:

REVOLUȚIA AGRARĂ

cu o înaltă pregătire politică și în contact permanent cu valorile fundamentale ale științei și culturii.

În cadrul acestei politici de dezvoltare și modernizare a agriculturii românești, politică ale cărei linii directoare au fost elaborate sub conducerea directă a secretarului general al partidului, au fost întreprinse în mod prioritar, cum spunea, eforturi de consolidare și cantitativă și calitativă a bazei tehnico-materiale, în stare să aducă înlesniri tot mai mari muncii pămîntului și să o așeze între repere și exigențe noi de eficiență. Nu credem că e nevoie să aducem cifre doveditoare dar va trebui, chiar dacă este un adevăr aflat la îndemina oricui trăiește în această țară, să reamintim că înzestrarea satelor noastre cu tractoare și mașini agricole din ce în ce mai perfecționate s-a produs pe etape, o dată cu procesul de industrializare socialistă. Treptat au crescut și fondurile alocate pentru agricultură, pentru extinderea unor tehnologii moderne de tip industrial, pentru ameliorarea și menținerea fertilității pămîntului, pentru integrarea mai accentuată a cercetării științifice în rezolvarea unor probleme de producție. Tînd seamă de cerințele echilibrului între ramurile economiei naționale, Congresul al XII-lea și Conferința Națională din decembrie 1982 ale partidului au confirmat prioritățile agriculturii pentru etapa actuală de dezvoltare, asigurarea unei concordanțe cît mai depline între industrie și agricultură, dezvoltarea armonioasă a acestor ramuri de bază ale economiei, și este de menționat că în cîmpinul precedent au fost alocate 126 miliarde iar în actualul cîmpinul agriculturii va beneficia de aproape 180 de miliarde lei, ceea ce reprezintă aproximativ 15 la sută din

în 1990, efectuarea lucrărilor de desecare pe 5,5 milioane de hectare, combaterea eroziunii solurilor pe 5,3 milioane de hectare. Programul prevede măsuri pentru corectarea insușirilor neproductive ale terenurilor degradate și integrarea acestor terenuri în clasele de calitate superioară. Acest program fiind, cum s-a spus pe bună dreptate, cel mai grandios, proiect al Epocii Ceaușescu. Iar înfăptuirea lui își relevă din plin însemnătatea, în condițiile în care agriculturii îi revin sarcini sporite, pe măsura cerințelor noi ale economiei naționale, și în conformitate cu programul de creștere a bunăstării întregului popor.

Realizînd într-o concepție unitară dezvoltarea tehnică a agriculturii dar și îmbunătățirea cadrului ei organizatoric — condiții esențiale ale înfăptuirii noii revoluții agrare — conducerea partidului și statului a elaborat, totodată, în vederea atingerii scopului propus, de propășire a agriculturii noastre, măsuri ferme de perfecționare a mecanismului economico-financiar, în stare să stimuleze unitățile agricole și producătorii individuali pentru obținerea unor rezultate tot mai bune. Iar reflectarea în plan social a acestor măsuri se vedește, de bună seamă, în creșterea cointeresării materiale a lucrătorilor din agricultură, a posibilităților de obținere prin muncă a unor venituri nelimitate de către producătorii agricoli și crescătorii de animale. În același timp, inițiativele secretarului general al partidului, de acordare a unor înalte distincții unor unități agricole și de mecanizare ce s-au situat pe locuri frunțase în întrecerea pentru recolte tot mai bune, reprezintă încă o dovadă a grijii cu care strădania oamenilor muncii din agricultură este urmărită și este aju-

Ne îndreptăm spre carlingă: pilotul comandant Gigel Florea mai întîi, apoi comandantul aeronavei Ioan Ciubotaru și la urmă eu, reporterul. Ciubotaru mie spune, asta și ca să nu mi se pară mie gestul lor nepolitic, că așa e obiceiul la aviatori: musafirul suie ultimul în carlingă. Nu mai întreb: de ce? Mi se pare justificat obiceiul și mă înfig bine în scaun. Ei își pun căștile, eu, între dinșii, zăresc în față doar virful unuia dintre cele patru brațe ale elicei și zarea albastră către care o să ne îndreptăm. Gigel Florea face contact, elicea taie aerul, avionul se așterne pe fugă, simt cum se ridică de spate, se ridică și fața și gata, gravitația a fost învinsă. Zburăm peste dealurile și obcinele Sucevei cu 1 200 kilograme de îngrășăminte chimice la bord, pe care le vom spulbera peste pășunile sărace, pe terenurile inaccesibile, cu singurul scop de a crește iarba. Pentru că iarba este foarte săracă aici. Privite de sus, dealurile ne apar golase, ca niște piepturi roase de vinturi și arșițe. Cîteva animale caută firul de iarbă cu disperare. Ajunși deasupra acestor dealuri pilotul aeronavei manevrează o manetă, avionul se întoarce împotriva vîntului și coboară pînă la 10—15 metri de sol! Pentru o astfel de acțiune îmi dau seama că trebuie să fii nu numai pilot, ci un as al așilor din aviație, pentru că mie mi se pare acum că în următoarea secundă pasărea aceasta ciudată se va înfige cu ciocul în primul deal care ne iese în cale. Dar, dovedind o rară măiestrie, pilotul Gigel Florea, secondat atent de comandantul aeronavei, Ioan Ciubotaru, mai trage o manetă, cele 1 200 de kilograme de îngrășăminte încep să se risipească și după cîteva secunde numai îl aud pe comandant spunîndu-mi: gata, ne întorcem la bază! Eu, care nici n-am avut timp să mă dezmeticesc, îl întreb cu oarecare uimire:

— Cum adică ne întorcem la bază?
— Nu avem de ce mai sta în aer, îngrășămintele au fost evacuate. Am închis supapa de evacuare a lor și gata. Am

fertilizat astfel, la o singură trecere, șase hectare de pășune. Într-o zi, fertilizăm pînă la 120 hectare. Și se aude că vom rămîne aici 30 de zile. Vom fertiliza în total, pe dealurile și pbeinele din zona montană și submontană, peste 4 000 hectare de pășune, iar în perspectivă vom ajunge la peste 10 000 de hectare.

Așadar, ne întorcem la bază, unde un grup de muncitori încearcă din nou buncărul avionului, un fel de cazan imens, și avionul își ia din nou zborul peste pășunile Pătrăuților, Zvoriștei, Salciei, Drago-

Aeroagricultorii

reportaj de la bordul avionului YR-PVB

mirnei. Dincolo, spre zona submontană, fertilizează peste pășunile Mălinilor, Sascaii, Slatinei, Slatioarei, Rîșcaii, un alt echipaj.

— După ce vă orientați, de aici de sus, asupra soarelui fertilizate, cum le deosebiți de cele nefertilizate? întreb.

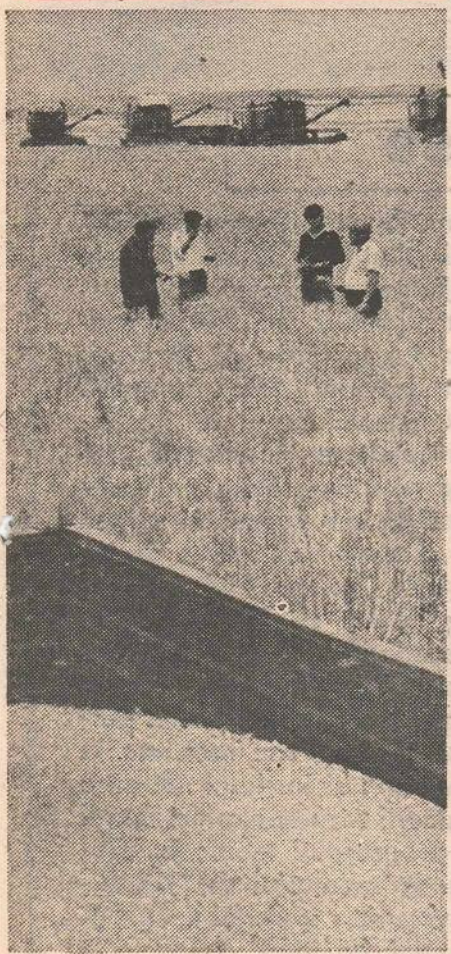
— Avem unele repere, pe care ni le fixăm de aici, din avion: un pom, un deal, o ripă etc., așa încît nu putem incurca soarele, ne zice comandantul Ioan Ciubotaru. Apoi, dispunem și de o practică mai îndelungată. Eu fac treaba asta din 1976, iar pilotul o face și el de cîteva ani buni. La aviația utilitară se efectuează cele mai multe ore de zbor: eu am însumat pînă acum peste 3 500 ore de zbor. Un pilot de la utilitară poate efectua pînă la pensionare pînă la 14 000 ore de zbor! E într-adevăr un record.

Ne întorcem însă către beneficiarii acestor zboruri repetate și vorbim despre iarba cu inginerul Ioan Hanușteac, directorul întreprinderii pentru îmbunătă-

țirea și exploatarea pajștilor Suceava, cu inginerii Corneliu Apostol, șeful serviciului plan, și Constantin Bălan, șeful fermei pastorale Suceava. Și ce aflăm? Un lucru aproape de necrezut: pe pășunile fertilizate, reinsămîntate, îmbunătățite într-un cuvînt, producția de masă verde a crescut și continuă să crească de la 4 sau 5 mii de kilograme la hectar, la 30 și 35 mii kilograme la hectar! La Nimercești — Bosanci, pe 250 hectare, pe care nu se obțineau mai mult de 8 sau 10 mii kilograme la un hectar, anul acesta, după fertilizare, s-au obținut peste 26 mii kilograme. La Iliești — Drăgoiești, pe 1 169 hectare, de la 6 mii kilograme s-a ajuns să se obțină peste 25 mii kilograme. La Bahna — Dumbrăveni, pe 209 hectare, s-au obținut 37 600 kilograme în loc de 12 000 kilograme cît se obțineau. Și exemplele ar putea continua. Dar să ne îndreptăm privirile și spre munte: pe Rarău, în zona Hagimis, unde nu se obțineau mai mult de 3 sau 4 tone la hectarul de pășune, după fertilizare s-au obținut peste 15 tone!

Ce urmare a avut această creștere de masă verde, de iarbă, la hectar? Pe Rarău numărul stînilor a crescut de la una, în anii trecuți, la trei anul acesta; pe o pășune din Palfini Stulpicani, unde țărani creșteau peste 15 mii de oi, în urma lucrărilor de îmbunătățire a pășunilor numărul de animale s-a dublat, după cum rezultă din evidentele consiliilor populare. Sau iată un alt exemplu: la o vîcărie de pe pășunea Hurghiș — Cimpulung Moldovenesc, în urma fertilizărilor, producția a ajuns la 11 litri lapte pe cap de vacă livrat la stat, producție care se menține de peste doi ani. Iar proba probelor este următoarea: județul Suceava se situează pe locul unu pe țară la încărcătura de animale pe o sută hectare teren agricol, pășuni și fînețe și ocupă de asemenea locuri frunțase la producțiile de carne și lapte.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Numai cel care este permanent în căutarea noului poate fi cu adevărat revoluționar

Viața României între două congrese

● Valoarea anuală a produselor noi și modernizate introduse în fabricație este de 31 de ori mai mare în perioada 1981-1984 decât în cincinalul 1951-1955 ● Numai în 1983 au fost aplicate în producție 1 350 de invenții. De remarcat că în actualul cincinal au fost înregistrate peste 12 000 de invenții românești, iar de la Congresul al IX-lea al P.C.R. au fost depuse spre brevetare de 1,3 ori mai multe creații tehnico-științifice decât în întreaga perioadă scursă de la înregistrarea primei invenții românești ● În raport cu intervalul 1961-1965, în perioada 1981-1984 au fost introduse în producție de 17,5 ori mai multe mașini, utilaje, aparate și instalații noi și modernizate ● Din tehnologiile aplicate în industria chimică, 95 la sută sunt provenite din unitățile și laboratoarele Institutului central de chimie ● Nivelul total al cheltuielilor curente destinate cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresu-

lui tehnic au reprezentat, în 1982, 2 la sută din venitul național ● În acest cincinal au fost create peste 3 000 de materiale noi și 2 730 de bunuri de consum. ● Dacă în 1980 producția unităților de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică era evaluată la 4 miliarde lei, în acest an ea este estimată la 14 miliarde ● Aproape jumătate, 47 la sută, din forța de muncă angajată în activități științifice și tehnologice o constituie personalul institutelor de cercetare-dezvoltare și învățământ. Lucrătorii cu studii superioare reprezintă 40 la sută din totalul celor ce activează în cercetare, dezvoltare și introducere a progresului tehnic ● Volumul fondurilor fixe de care dispun institutele de cercetare reprezintă în 1983 aproximativ 2 la sută din volumul fondurilor fixe din industrie ● Numărul cadrelor din cercetare a crescut, față de 1965, de aproape 6 ori ● În introducerea noului în economia națională un rol

de seamă revine mișcării de masă în domeniul creației științifice. Prin efectele economice realizate, aplicarea în producție a invențiilor a produs, în 1983, economii evaluate la 4,6 miliarde lei ● Peste 50 la sută din tineretul țării urmează cursurile învățământului liceal ● Pe lângă centrele universitare tradiționale, re-dimensionate și mult dezvoltate, pe harta României socialiste au apărut în ultimii 10-15 ani noi și puternice centre de învățământ superior: Craiova, Ploiești, Brașov, Baia Mare, Galați și altele ● Peste un sfert din populația țării este cuprinsă într-o formă de învățământ, fără a-i socoti și pe cei care urmează programe de perfecționare, specializare sau reciclare la nivel de întreprinderi și instituții ● Între efectele introducerii rezultatelor cercetării științifice și a progresului tehnic în economie: reducerea importului cu 17,7 miliarde lei și creșterea exportului cu 8,8 miliarde lei numai în 1983.

Cea mai fertilă perioadă din istoria modernă a României, pe care ne-am obișnuit s-o numim, sprijiniți pe înalte temeuri, „epoca Ceaușescu”, reprezintă și intervalul de timp în care știința, devenită cimp de plerară afirmare a tuturor disponibilităților creatoare ale poporului, a marcat progrese fără precedent, contribuind nemijlocit, ca imporatantă forță de producție, la mersul înainte al societății. Dacă la acest moment de lucid și tulburător bilanț, prilejuit de Congresul al XIII-lea al partidului, putem asterne pe hirtie fraza că civilizația nouă, socialistă, făurită și în curs de făurire pe pământul României este una a științei și a progresului tehnologic, asta se datorează intuiției și gândirii revoluționare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a conferit acestei activități, pentru prima dată în istoria patriei, statutul ferm și responsabil al unei întreprinderi naționale de hotărâtoare însemnătate. În concepția secretarului general al partidului, adevărat far călăuzitor prin întelepciune și realism, prin dinamism și originalitate, prin cutezanță și permanență, modernizarea structurilor economice, dezvoltarea țării într-un ritm accelerat, formarea omului nou nu pot fi realizate decât tinând pasul cu ultimele izbînzi ale științei și tehnicii: „A subaprecia, în aceste condiții, rolul științei, a nu depune eforturi susținute pentru stăpînirea marilor ei cuceriri, a nu te strădui să mergi în ritm cu progresele științei secolului nostru înseamnă a te condamna cu bunăștiință la stagnare și înapoiere, cu repercusiuni serioase asupra dezvoltării societății pe o lungă perioadă de timp”.

Avînd drept punct de plecare o strategie perfect conturată și argumentată, cu bătaie lungă, urmărind promovarea neabătută a noului și refuzînd orice dogmă, cu începere de la Congresul al IX-lea al P.C.R., conducerea partidului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu au elaborat, inițiat și urmărit în practică o serie de programe menite să ducă la sporirea contribuției științei și tehnicii la dezvoltarea forțelor de producție și, totodată, la creșterea avuției naționale, a venitului național, la ridicarea neîncetată a nivelului de trai. Pe acest drum rodnic, un pas important l-a constituit înființarea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, organism de partid și de stat care a devenit, prin alegerea în fruntea lui, în 1979, a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de repute mondială, un adevărat avangard al depistării și promovării noului. Desemnarea tovarășei Elena Ceaușescu în fruntea C.N.S.T. a constituit un puternic impuls dat progresului științei și tehnologiei, iar rezultatele, asigurate printr-o capacitate organizatorică fără cusur, ca și prin strădania și devotamentul lucrătorilor, din acest domeniu, mai uniți ca oricînd în jurul parti-

dului, al secretarului său general, n-au întîrziat să apară, cu efecte pozitive în viața de zi cu zi a țării, a poporului. Un mare număr de programe de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic au fost puse în aplicare, conducînd la obținerea unor succese de anvergură. Ca o consecință firească, logică, a grijii arătate de partid și de stat științei, căreia i s-au pus la dispoziție excelente condiții materiale și umane, rolul acesteia la propășirea generală a patriei a crescut necontenit, în paralel cu înscrierea ei tot mai redutabilă, tot mai respectată, în circuitul mondial al valorilor. Conceptul de revoluție tehnico-științifică, rod al gândirii adinci, clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a descătusat toate energiile, generînd o emulație deosebită în rîndul oamenilor de știință, al cercetătorilor, care n-au precupețit și nu precupețesc nici un efort spre a răsplăti prin izbînzi remarcabile, de vîrf, încrederea ce li s-a acordat, cadrul ce li s-a creat.

O latură de uriasă însemnătate teoretică și practică a demersului novator, profund dialectic, al secretarului general

tehnologiilor și industriilor moderne.

Parte integrantă a activității de cercetare și dezvoltare tehnologică, programul de lărgire a bazei de materii prime și de sporire a gradului de asigurare, din surse proprii, a necesităților economiei naționale, precum și realizarea independenței energetice în următorii ani ocupă un loc prioritar. Încă din 1965, dovedind o intuiție excepțională, tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția că nu va trece mult și omenirea se va vedea confruntată cu dificultățile unei crize energetice cu urmări grave. Au fost luate, din timp, măsurile necesare pentru ca efectele crizei mondiale să se resimtă, la nivelul economiei noastre naționale, cit mai puțin. Din indicația expresă a celui mai iubit fiu al poporului, a luat ființă, în 1967, primul institut de cercetări cu profil energetic. Congresul al IX-lea al P.C.R. are meritul istoric de a fi stabilit și aprobat, la îndemnul și sub directa îndrumare a secretarului general, un plan cuprînzător de dezvoltare a bazei energetice a țării. Celelalte congrese și conferințe ale partidului au reafirmat și îmbogățit strategia adoptată în 1965, ca o ilustrare, fără pu-

selor noi, asimilate ca urmare a cercetărilor proprii, a ajuns la 95 la sută etc., etc.

Grație strălucitei concepții formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Congresului al IX-lea, de excepțională rigoare și largă deschidere vizionară, România beneficiază, pentru prima oară în istoria ei, de o politică de stat programatică în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic. Această concepție adinc revoluționară și, totodată, suplă, cu deplina acoperire în prezent și, în egală măsură, în viitor, și-a găsit cea mai convingătoare expresie în proiectul de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului, magistral program de muncă și creație pentru progresul și viitorul țării. Este, o dată în plus, meritul tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi fundamentat intrarea României într-o fază nouă, superioară, a dezvoltării sale economico-sociale pe baza detentei științei și tehnologiei, a creșterii aportului lor la modernizarea economiei și la sporirea eficienței întregii activități economice. Într-o măsură mai mare ca oricînd, obiectivele economiei constituie obiective prioritare ale științei. O dată cu mărirea producției de cărbune, petrol, gaze, în paralel cu valorificarea întregului potențial hidroenergetic, se urmărește intensificarea cercetării noilor surse de energie și elaborarea de tehnologii moderne, care să conducă la reducerea consumurilor. Lărgirea în continuare a bazei energetice și de materii prime solicită deopotrivă intensificarea cercetării geologice, ca punct de plecare, cit și adincirea cercetărilor privind noile generații de reactori, inclusiv cu neutroni rapizi, precum și fuziunea termonucleară controlată. E lesne de dedus, fără a mai intra în alte amănunte, că rolul oamenilor de știință, al cercetătorilor, va fi tot mai important, misiunile lor tot mai hotărâtoare pentru progresul societății. Datoria lor va fi, după cum și este, să găsească rezolvări noi, îndrăznețe, introducînd calculatoarele și microprocesoarele pe mașini, promovînd într-o măsură și mai mare microbiologia, ingineria genetică etc., și să urgenceze aplicarea acestora în practică.

Ei sînt pregătiiți, sub toate aspectele, pentru această bătălie grea și onorantă care îi așteaptă. Susținînd, cu toată însuflețirea, cu toată mindria, reafirmarea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului la Congresul al XIII-lea al P.C.R., expresie a voinței nestrămătate a întregului popor, lucrătorii din perimetrul științei, al cercetării științifice își manifestă implicit voința necîntită de a se angaja cu toate puterile, cu toate disponibilitățile, în eroicul efort pentru o Românie mai bogată și mai prosperă, pe deplin stăpînă pe destinele sale, liberă și independentă.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ai știință, ai progres!

al partidului a reprezentat-o integrarea cercetării cu învățămîntul și producția. Întreagă această relație, de maximă importanță pentru destinul națiunii, a fost abordată dintr-un unghi nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu relevînd că în afara unei asemenea interdependențe este de neimaginat o economie solidă, unitară. Prin legarea cit mai strînsă a învățămîntului și cercetării de producție, nevoile economiei naționale au fost satisfăcute într-o măsură mai mare, pe o arie cit mai întinsă, formîndu-se totodată un detasament omogen de specialiști cu o consistență pregătire profesională și o înaltă conștiință civică. Din perspectiva gândirii secretarului general al partidului și în esența ei, omul nou, constructor al socialismului și comunismului, trebuie să poase nu numai alee virtutii politice și morale, ci și să fie stăpîn pe cele mai înaintate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane. O astfel de concepție plasează la loc de frunte deschiderea de drumuri noi, nebatute, prin refuzul sablonului și al rutinei, după cum prevede și asimilarea, tradusă la condițiile noastre, a soluțiilor propuse de alții, îmbogățirea cunoștințelor într-un sens care implică racordarea lor la direcțiile și tendințele

linții de tăgadă, a temeiniciei în gîndire și acțiune a comuniștilor, membri ai celui dintîi partid politic din istoria României capabil să suiezească fidel interesele poporului și, spre a servi acest țel suprem, să urmărească în timp obiectivele asumate. „Programul-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000”, însușit de Congresul al XII-lea al P.C.R., a devenit o adevărată „carte de căpătîi” a propășirii patriei, iar transpunerea lui în practică a condus și conduce, cu probe elocvente, la mersul înainte, în ritm accelerat, al țării. S-a dezvoltat termoficarea. Energiile așa-zise neconvenționale, biogazul, energia eoliană etc. au fost aduse în centrul atenției. A prins și prinde contur, ca o realizare măreață, sistemul energetic național. Datorită celor peste 70 de hidrocentrale noi, între care 17 pe Argeș, 14 pe Bistrița, 13 pe Olt etc., România se înscrie, la o putere instalată de aproape 4 mii de megawați, între țările cu un potențial energetic impresionant. Numai în ultimul cîcinal, au fost introduse în fabricație, pe baza unor concepții proprii, 13 480 tipuri de noi mașini și utilaje. Ponderea produ-

Nu de multă vreme, am avut surpriza să aud doi economiști exprîmîndu-se cam așa: după părerea noastră, singurele investiții productive sînt acelea care conduc nemijlocit la un produs, la o mașină, la un material, o materie primă — adică la ceva palpabil, util în mod concret societății. Am încercat să le modific optica învechită, să le prezint o serie de argumente, suficient de puternice pentru a le apropia vederile de conținutul principiilor economice moderne. Dar nu a fost chip. O țineau una și bună, că ceea ce nu poate fi sesizat fizic, adică este nepalpabil, este o simplă „suprastructură” și trebuie clasificat într-o altă categorie decît aceea a produselor economice.

Pînă la urmă, am renunțat la efortul de a-l face să înțeleagă că astăzi, în lumea modernă, în epoca atît de înverșunatei competiții a valorilor spirituale și materiale, orice produs de calitate este rezultatul unui imens efort de concepție, de creație științifică, tehnologică și de aleasă estetică industrială, al unui lung șir de etape în care se corelează și se completează reciproc nenumărate competente umane, tot mai calificate. M-am lăsat așadar păgubaș, deoarece un asemenea om care nu pricepe cauza-cauzelor ce determină progresul economic și social, un astfel de specialist sau organizator incapabil să înțeleagă că civilizația contemporană și mai ales cea de mine se construiește numai pe temelia unei avansate inteligențe creatoare, un astfel de om nu poate fi altceva decît o frînă în calea noului, a eficienței, un anacronic tribut al dogmelor păgubitoare.

Plecînd de la această întîmplare, mi-am amintit de o altă confruntare, de astă dată oficială, pe o temă similară. Se punea problema finanțării unor obiective din domeniul învățămîntului și al ocrotirii sănătății. Un planificator, solicitat să-și dea avizul, cu o optică la fel de învechită ca și economiștii pomeniți anterior, susținea morțîș că investițiile în

domeniile ocrotirii sănătății și învățămîntului se justifică greu, sînt nerentabile și că „trebuie reduse cit mai mult pentru a putea crește cheltuielile pentru industrie, agricultură și alte domenii productive”. Neacăjît de o asemenea gîndire, evident strîmbă, i-am dat două exemple. Să presupunem, i-am zis, că productivitatea medie a muncii, pe economie, se ridică la circa 300 000 lei/an-om. Considerînd că, din diferite cauze, se înregistrează 100 000 oameni activi, spitalizați integral pe timp de un an (am ales o cifră realistă, adică circa 1,5 bolnavi la mia de oameni activi din economie), înseamnă că o producție planificată și posibilă de 30 miliarde lei nu se va mai realiza. Să mai presupunem că sistemul național de ocrotire a sănătății ar reuși să reducă, în urma unui efort conjugat, în mod efectiv, prin măsuri profilactice sau, în cel mai rău caz, prin tratamente curative, cu 30% cifra celor 100 000 de imobilizați la pat. Evident, rezultatul va fi că 9 miliarde lei producție se va reda economiei naționale.

I-am oferit și al doilea exemplu. Să ne imaginăm că unui absolvent al învățămîntului superior, pregătît necorespunzător și incompetent, din greșeală sau neatentiv i se încredințează o importantă linie tehnologică sau instalație foarte scumpă pe care, în scurt timp, o va transforma în fiare vechi. „Va fi pedepsit!” a exclamat, indignat, planificatorul interlocutor. Și ce dacă va fi pedepsit? Oare putem să ne declarăm satisfăcuți că incompetentă a fost lăsată să răspundă de bunurile societății, în numele faptului că respectiva incompetență umană absolvise o facultate tehnică și apoi va fi pedepsită? Ar fi o nespuse de mare eroare!

Dacă în primul caz, eficiența ridicată a investiției în sănătatea oamenilor este manifestă și fără puțință de contraargumente, în al doilea exemplu situația pare mai confuză. Să fie oare chiar așa? Trebuie oare să admitem ca unui absolvent, de orice nivel, să ajungă

în cîmpul muncii, în producție fără a cunoaște nimic despre dotarea modernă a multor unități productive, să permitem ca profesorii lor să nu fi făcut niciodată cercetare, innoiri tehnologice și nici producție? Unei asemenea situații anacronice i se opune în mod categoric teza strălucită, afirmată de curînd de către conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia: „Calitatea, productivitatea și toate celelalte

Investiția în oameni

cerințe ale dezvoltării economico-sociale nu se pot realiza decît cu oameni cu o înaltă pregătire tehnică, profesională și științifică, cu un înalt nivel de cultură!... Trebuie să înțelegem cu toții că problema însușirii continue a celor mai noi cuceriri ale tehnicii, ale științei, ridicarea nivelului profesional și cultural constituie o cerință fundamentală a omului nou, a constructorilor socialismului și comunismului în patria noastră!”

Oricît de mari și importante ar apărea investițiile în industrie, agricultură, energetică, în creația științifică și tehnologică sau în alte domenii ale economiei naționale, dacă ele nu sînt conduse și stăpînite de oameni cu un foarte înalt grad de competență profesională, apți pe deplin și dispuși să înțeleagă noul și să-l promoveze cu curaj, rezultatele finale vor fi indoleinice. Oricît de mari ar fi investițiile și cheltuielile în domeniile producției materiale, dacă ele nu sînt precedate de investiții masive în pregătirea de cel mai înalt nivel a

specialiștilor care vor opera și apoi dezvoltate sistemele tehnologice și organizatorice, puse în funcțiune, rezultatele, pînă la urmă, vor fi neatingerea parametrilor proiectați, învechirea rapidă a produselor, respingerea acestora din competiția mondială din cauza unei estetice necorespunzătoare sau a proastei funcționalități, precum și nerentabilitatea întregii activități desfășurate de mii și mii de oameni.

Din schița sumară a situațiilor posibile, am extras doar cîteva care să ne imputernicească formularea următoarei concluzii: nici o investiție în oameni, în pregătirea lor cit mai înaltă, în adăparea setei lor cu tot ce este posibil din tezaurul de cuceriri ale științei, tehnologiei și culturii naționale și mondiale nu este prea mare și nici prea scumpă. Căci investiția în oameni are cel puțin un urias avantaj: durata ei de viață și de persistență eficientă, ba chiar crescătoare, este de peste 3—4 ori mai mare decît a oricăreia din cele mai moderne linii tehnologice productive, care singură ar putea costa sute de milioane de lei-valută. Costul sau investiția pentru pregătirea unui om bine format, multilateral și competent, este mult sub această valoare pecuniară, dar el reprezintă o forță vie, activă prin sine, în stare să genereze noi forțe active, să lase moștenire o lume de descoperiri și competente generațiilor pe care le formează la rîndul său. Un utilaj sau un ansamblu de linii tehnologice, oricît de valoroase, nu înseamnă nimic în sine fără oameni competenți și sănătoși, ele sînt simple construcții moarte, incapabile să realizeze ceva fără prezența umană.

Geneza, sursa principală a oricărei dezvoltări reale și eficiente în cadrul civilizației actuale o constituie numai și numai oamenii de cea mai înaltă capacitate creatoare a binelui (excludem cu dispreț și cu scribă capacitățile malefice, apte să genereze răul, otrava și distrugerea), în măsură să transforme investiția făcută de societate în flacără pasionată a

căutărilor lor, într-un tezaur de creații, descoperiri, invenții și innoiri majore puse integral în slujba motorului urias care să împingă cu forță crescătoare această societate pe spirala încrîncenatei competiții mondiale a valorilor umane de pretutindeni.

Este o mare satisfacție pentru toți fiii patriei noastre socialiste că proiectul de Directive pentru cel de al XIII-lea Congres al partidului ridică la nivel de principiu fundamental prioritatea și uriașa importanță a investiției în oameni, precizînd lucrurile astfel: „...Se va perfecționa activitatea tuturor unităților sanitare, acordîndu-se prioritate acțiunilor profilactice, de prevenire a cauzelor care influențează negativ sănătatea publică, asigurării unei structuri viguroase a populației”. Iar pentru toate deceniile care vin, aceleși Directive subliniază: „Ridicarea nivelului de pregătire a întregii populații va reprezenta o modificare calitativă în caracterul diviziunii muncii, contribuind atît la afirmarea personalității umane cit și la satisfacerea în condiții superioare a intereselor și cerințelor generale ale societății”.

Inteligența națională activă, despre care vorbeam acum o săptămîină în articolul precedent, nu poate fi creată, amplificată și aplicată cu randament înalt decît de către oamenii cu o competență dovedită și un nefermîrit dor de a face bine semenilor lor, națiunii în care s-au ridicat și căreia îi dăruie tot ce au mai bun în viața lor. De aceea, vom repeta cu toată convingerea flintei noastre: nimic nu e prea mult, nici o investiție în oameni nu trebuie judecată ca fiind prea mare, dacă ea se cere a fi făcută și se impune pentru construcția viitorului. Căci pentru om, pentru noi oamenii, nu poate exista vreun viitor demn și cu adevărat superior în afara celui durat cu oameni de autentică valoare!

Prof. dr. ION MĂNZATU ■

Condiții egale de muncă și viață pentru toți cetățenii patriei

Viața României între două congrese

În evul iubirii

Iubirea fierbinte și pură
Nu vine din datorie —
Iubim Partidul Comunist
Pentru că sintem fiii lui :
Ne-a dat viață și piinea,
Deplinătatea soarelui
Sinceritatea idealurilor
Geana de foc a trandafirilor !

Iubirea adâncă și simplă
Nu vine din datorie
Nu are apus
E recunoștința sufletului tânăr.

CRISTIAN PETRE-ARGEȘ ■

Timpul de azi

Istoria urcă țara-n cuvinte
Ca un adevăr în povești de iubire,
Cînd mugurii sparg timpanele zilei
În câmpiile plecate în grîne.

Izvoare de muncă respiră cetatea
În visul ce zboară fierbinte și sacru
Spre soarele primăverii de fapte,
Aprins adinec în suflete și-n vatră.

Lumina pășește în timpul de azi
Prin care ne strigă culorile vieții
Și zidirea înaltă de pace eternă
Se joacă în ochii copiilor noștri.

DUMITRU UDREA ■

Gînd spre Congres

Aceasta-i tinerețea noastră
Conturul clar a ceea ce-am zidit :
aceasta-i veșnicia noastră
conturul clar al vrerii și-al puterii
visul care zboară mai departe
eroic și simbolic —
priviți, rosturile noastre
au trăinicia zidului clădit
cu inima curată și brațul oțelit —
aceasta ne e ființa românească
zbor cutezător, curat ;
priviți aceste aripi minunate
pe care le-a gîndit om făurarul
alături cu toții sub soarele înalt ;
priviți și zările perfecte de sub timplă
ele sint chipul României noi
sensul pe care mergem
umăr la umăr, în spirit de partid !

GHEORGHE DARAGIU ■

Una țară ca a noastră

Anii voștri vieții rouă
anii voștri ziua noastră
din a dragostei fereastră
matrice Congresul nouă

Gîndul Vostru vrerea noastră
drumul Vostru drumul nostru
nu se află sub albastru
una țară ca a noastră

Una țară ca a noastră
doar cu bine-n care plouă
anii Voștri vieții rouă
anii Voștri ziua noastră

Ochi de vultur mîini de aur
mai curate ca zăpada
peste Timpuri acolada
celui mai Propice faur.

PIIU SIRBU ■

Noi, aici, sîntem o țară Unică și milenară, Scumpa noastră Românie Muncă, Dragoste, Frăție

Alături în luptă și muncă, în aspirații

Partidul Comunist Român a fundamentat științific teza că și în socialism națiunea, implicit naționalitățile, va continua să existe încă multă vreme, indicînd totodată căile de rezolvare a problemei naționale, de păstrare a specificului național, de stimulare a eforturilor și aspirațiilor comune.

Realitatea sub multiplele ei aspecte demonstrează astăzi elocvent modul în care partidul nostru, sub conducerea clarvăzătoare a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, transpune consecvent în practică programul său teoretic de a da fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, posibilitatea de a se realiza plenar de a-și pune calitățile în slujba patriei comune.

Puternica participare a sașilor din Transilvania și a svabilor bănățeni la viața social-politică a țării atestă legătura indestructibilă dintre teorie și practică, subliniază continuitatea pe o treaptă superioară a acelor tradiții patriotice și revoluționare, ce s-au consolidat de-a lungul istoriei printr-o frățească colaborare în muncă și luptă. Astăzi, noi, germanii din România, avem nu doar dreptul, ci și obligația de a ne exprima în cele mai înalte forumuri politice ale țării, de a participa activ la conducerea ei.

Călăuzită de idealuri și aspirații comune cu poporul român, naționalitatea germană din țara noastră împărtășește destinele națiunii române avînd dreptul și libertatea de a-și păstra nealterată ființa etnică. Una din trăsăturile fundamentale ale politicii statului român în rezolvarea problemei naționalităților este grija deosebită pe care acesta o acordă păstrării și continuării tradițiilor și obiceiurilor, a tezaurului folcloric și cultural al naționalităților conclocuitoare. Valorile trecutului, tot ce a fost pozitiv și progresist în creația spirituală și materială a înaintașilor sint transmise astfel generațiilor următoare, contribuind la consolidarea acelei identități etnice care s-a născut și dezvoltat în acest spațiu de existență comună.

Niciodată mai mult ca în ultimii ani nu s-a acordat un interes mai mare etnografiei și istoriografiei naționalității germane din România, interes concretizat în apariția a zeci de monografii dedicate fenomenului german autohton. Factorul primordial care garantează existența și dăinuirea unei naționalități este limba. Statul român asigură populației germane un cadru amplu de manifestare a valorilor proprii, de educare și formare politică și culturală în limba maternă. Sistemul de învățămînt cu limba de predare germană, largă rețea de instituții socio-culturale: teatre, edituri, emisiuni germane la radio și televiziune, cicluri de conferințe la universitățile cultural-științifice, cenacuri literare și, nu în ultimul rînd, participarea tot mai largă a artiștilor amatori sași și svabi la Festivalul național „Cîntarea României” constituie dovada vie a condițiilor de dezvoltare de care se bucură azi populația germană în țara noastră.

În dinamica prezentului drumul spre viitor se scurtează tot mai mult: imaginea aceluia an 2000, care, pînă mai ieri, părea o elucubrație științifico-fantastică devine tot mai palpabilă. Începînd cu Congresul al IX-lea se poate urmări de la un congres la altul consecvența politicii partidului, extraordinara lui previziune, drumul neabătut al poporului român spre înaltele țeluri propuse — un om nou, o nouă calitate a vieții. Datorită acestei consecvențe avem posibilitatea să anticipăm chipul României de mâine, poate cea mai măreață realizare care ne aparține nouă, celor de azi. La înfăptuirea acestei opere naționalitate germană este, ca întotdeauna, alături de întregul popor, înscriind în durata istoriei o nouă pagină de dăruire și atașament prin valorile specifice cu care îmbogățește cultura materială și spirituală a României moderne.

ANNA BRETZ

Opinia unui alegător

Opțiunea certitudinii

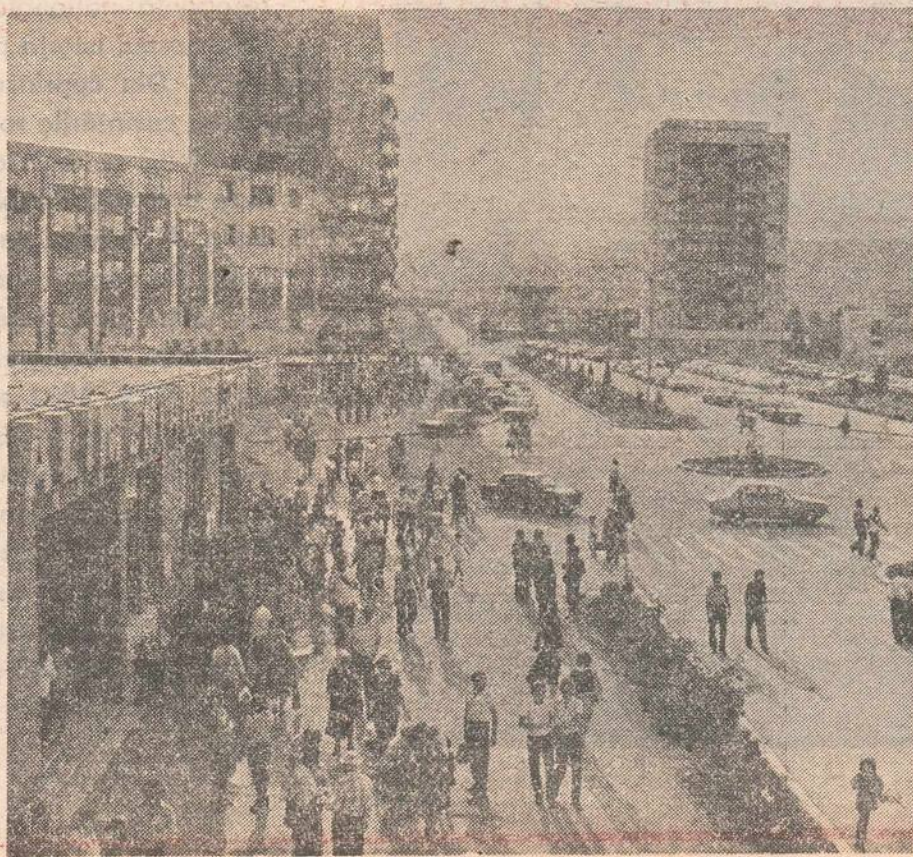
De la un capăt la altul al țării, în sate, în comune, în orașe, în municipii, în capitale de județ, comuniștii români au participat la una dintre cele mai vii și mai semnificative dezbateri privind viitorul acestei țări, neconștient de sentimentul atât de generator de încredere că numai de ei depinde ca ziua de mâine să fie la înălțimea speranțelor cu care poporul întreg urmează partidul pe drumul victoriei cauzei socialiste. Un drum complex și complicat, nelipsit, firește, de greutăți mai mari sau mai mici, de reevaluări și de zbatări, de căutări neostentive pentru aflarea celor mai bune soluții de cuceriri epocale care au venit să transforme radical nu numai o întregă geografie fizică sau economică dar și o întreagă spiritualitate, un drum presupunînd și sacrificii dar și uriașe bucurii, un drum ce s-a dovedit, în sfîrșit, drumul adevărat al împlinirii idealurilor milenare noastre istorii. Și iată, în acest miez de toamnă binemeritat bogată, precedînd cel de al XIII-lea mare forum comunist, pregătindu-l cu un devotament și cu o dragoste izvorîtă din conștiința că el reprezintă semnul cel mai viu și mai sigur al viitorului către care ne îndreptăm, al viitorului așa cum ni-l dorim și cum sîntem în stare să ni-l făurim, comuniștii români au dezbătut într-un larg spirit democratic, relevant pentru angajarea lor în bătălia progresului patriei și pentru sentimentul răspunderii lor în fața istoriei, noile direcții de dezvoltare a lumii românești socialiste, cutezător prefigurată pînă în anul 2000!

Am participat și eu, ca și dumneavoastră, la astfel de aprinse dezbateri și mi se pare obligatoriu moral să însemn aici, ca o mărturie de credință, sentimentul cuceritor tonifiant pe care mi l-au lăsat, de fiecare dată, intervențiile din cadrul lor, profesionalitatea severă a acestor intervenții, cele mai multe din ele avînd darul să facă atât de grăitor stadiul înalt al conștiinței comuniste românești, spiritul angajat al fiecărei afirmații, curajul privirii lucide asupra realității, nu o dată exigența critică neîndurătoare, mereu caracterul activ al implicării responsabile și, ca un corolar pe care îmi place să-l subliniez cu o mare satisfacție, trăinicia, temeinicia dorinței de mai bine exprimată cu virtuțile vocației gospodărești. Dezbaterile Di-

rectivelor celui de al XIII-lea Congres al partidului nostru s-a transformat, astfel, într-o mare și inspirată desfășurare a vocației creatoare a întregului nostru popor. Un acut sentiment al maturității gândirii politice a poporului s-a degajat impresionant din cadrul tuturor acestor dezbateri, reflectînd deopotrivă democrația societății românești de azi și asumarea conștientă a valorilor de responsabilitate față de ziua de mâine, responsabilitate presupusă de această democrație muncitorească. Dar nu într-o mai puțin însemnată măsură mi se pare demn să subliniez aici și gradul înalt de intelectualitate al intervențiilor, fie că ele erau dezvoltate într-o comună, fie într-un mare oraș, capitală județeană. Majoritatea acestor intervenții au pus în lumină dezvoltarea spirituală a societății românești de azi, un stadiu de civilizație intelectuală și politică superior, justificînd, și el, într-un mod atât de propriu dar și atât de simbolic, faptul că angajarea întregului popor pe drumul desăvîrșirii societății socialiste multilaterale dezvoltate se întemeiază tocmai pe un astfel de stadiu înalt de civilizație spirituală, la rîndul ei expresie elocventă a potențialului tehnic și economic la care a ajuns o țară consacrată cu atîta energie, în cadrul unor programe, de anvergură, construcției pașnice și la nivelul marilor exigențe ale dezvoltării științei și tehnologiei contemporane. Intervențiile toate au fost, apoi, străbătute de o mare mîndrie patriotică, de mîndria înălțătoare că tot ce s-a realizat în această țară în anii eliberării noastre naționale și sociale și politice, și în mod absolut exemplar în deceniile de cînd la cirna frumoasei noastre corăbii numită România se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, strateg de geniu al progresului patriei române, este opera comuniștilor care s-au validat astfel și definitiv în fața istoriei ca singurii purtători autentici ai idealurilor naționale și politice ale poporului, singurii care au știut și știu să împlinească visul dintotdeauna al acestui popor de a trăi liber într-o țară liberă singur stăpîn pe soarta sa, de sine stătător în hotărîrile sale cu privire la calea de urmat, cu fruntea sus privind viitorul pe care, de asemenea, singur și la ales și hotărît.

Iată iar și de ce marele dialog al partidului comunist român cu poporul, precedînd cel de al XIII-lea Forum comunist ne-a dat tuturor, în aceste zile fierbinți, sentimentul că țara întreagă, prin voința realității în funcția supremă de partid, a conducătorului inspirat al destinelor româniei contemporane, a spus DA certitudinii comuniste.

DINU SĂRARU

Patria și dreptul

Există un colț de lume unde avem mai multe de făcut decît să ne naștem și să murim — citesc gîndul frumos al tînărului poet din Covasna, Magyari Lajos.

Există un colț de lume unde avem mai multe de făcut decît să ne naștem și să înmormintăm. Cuvintele poetului mă copleșesc nu prin frumusețea, ci prin adevărul lor.

Iar adevărul poetului e și mai convîngător aici — pe meleagurile Covasnei și Harghitei, unde viața, secole de-a rîndul, nu însemna altceva decît o necontenită și aprigă luptă împotriva foamei, pentru supraviețuire. Generația celor cu părul nins de ani — muncitorii forestieri, plutașii, țapinarii de odinioară din Gheorgheni și Toplița — au dus pînă la perfecțiunea artistică singura lor posibilitate de trai: prelucrarea lemnului. În perioada de după Congresul al IX-lea însă mi s-a ivit posibilitatea să relatez în reportajele mele și despre viața de azi a nepoților tăietorilor de lemne sau ai țărănilor din Depresiunea Ciucului și Gheorghenilor, cafe se luptau aprig cu clima aspră și pămîntul acestor meleaguri. Iar locul de unde scriam aceste relatări nu mai era pășunea sau pădurea, eroul reportajelor nu mai era secuiul cu țapina; scriam despre Uzina de tractoare din Miercurea Ciuc, despre platformele industriale din Sf. Gheorghe, Toplița, Tîrgu-Secei, Odorheul Secuiesc, eroii mei fiind de această dată ingineri, muncitori cu înaltă calificare înșuși în instituțiile de învățămînt din țară.

Politică Partidului Comunist Român, prin repartizarea armonioasă a forțelor de producție, principiu inițiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al IX-lea, promovează ridicarea tuturor regiunilor patriei. Această politică pune la dispoziția oamenilor de pe meleagurile botoșănene sau goriene, întocmai ca și celor din Harghita și Covasna, instalații și utilaje moderne, de înaltă tehnicitate, calculatoare electronice, iar în locul căsutei de lemn, strălucită de brazi — pe care scriitorii de odinioară o găseau romantică — condițiile de confort și civilizație ale noilor cartiere de locuințe din fiecare oraș sau chiar comună ale acestor meleaguri.

Un clasic al nostru, un mare maestru al slovei maghiare, Tamási Áron, scria acum 50 de ani, ca o concluzie a experienței unui tînăr din Odorhei, reîntors dezamăgit din America unde emigrase: „trăim pe lumea aceasta, ca undeva să ne simțim acasă”. Gîndindu-mă la această realitate, l-am întrebat pe cunoscutul șef de brigadă, dulgherul Ambrus András, în micul său sat natal de pe valea Casinului, unde s-a întors ca pensionar, după ce a ridicat fabrici și blocuri la Onești, Săvinești, Suceava, București, Brașov, Miercurea Ciuc: unde s-a simțit cu adevărat acasă? Peste tot unde am lucrat în țară, căci peste tot am simțit că este nevoie de munca mea, că viața mea are rost — mi-a răspuns.

Cuvintele simple ale acestui muncitor constructor se constituie pentru reporter într-o armonie perfectă, rimînd cu cuvintele măiestrite ale poetului: ele rezumă în chip diferit același adevăr, adevărul simplu al poporului nostru, potrivit căruia ne simțim acasă acolo unde putem făptui o muncă folositoare poporului nostru, generațiilor viitoare.

Acest adevăr simplu al oamenilor muncii români și maghiari, frățește uniți în jurul partidului nostru, uniți în munca de edificare socialistă a țării, al concetățenilor noștri care împart deopotrivă necazuri și bucurii este și crezul meu de reporter, de cetățean de naționalitate maghiară al României socialiste. Căci patria mea este aici, în această țară, unde avem dreptul la muncă, la tradițiile noastre, unde avem dreptul să fim reprezentați în toate forurile de stat și de partid, avem dreptul la folosirea limbii materne și avem dreptul și posibilitatea consfințite prin legi de a duce o viață liberă și demnă.

BARABÁS ISTVÁN

Un popor care nu și-ar cunoaște trecutul ar fi ca un copil care nu își cunoaște părinții

Viața României între două congrese

Între cele două congrese au avut loc :

Consfătuirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii de știință din domeniul istoriei (mai, 1980) ; Congresul internațional de studii istorice (17 august 1980) ; Sesiunea științifică „2050 de ani de la crearea statului dac centralizat și independent pe teritoriul României” (8-9 august 1980) ; Sesiunea științifică pe tema „Partidul Comunist Român, forța politică conducătoare în opera de transformare revoluționară a societății în România” (5 mai 1981) ; Simpozion consacrat aniversării a 45 de ani de la procesul din Brașov al militanților comuniști și antifasciști în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu (25 mai 1981) ; Reuniunea consacrată centenarului nașterii lui Nicolae Titulescu (15 martie 1982) ; Sesiune omagială pe tema „Țărănimea, forță socială revoluționară, participantă activă la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltată” (26 martie 1982) ; Sesiune științifică : „525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare pe tronul Moldovei” (12 aprilie 1982) ; Expoziția comemorativă „Vasile Pârvan” (1982) ; Sesiunea științifică „Rolul partidului clasei muncitoare în viața social-politică a României” (22 aprilie 1983) ; Sesiune consacrată împlinirii a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român (26 noiembrie 1983) ; Sesiunea științifică „Unirea Moldovei cu Muntenia” (21 ianuarie 1984) ; Sesiunea științifică cu tema „Conceptia P.C.R. cu privire la însemnătatea istorică a unității de acțiune a clasei muncitoare, a tuturor forțelor progresiste pentru bararea fascismului și războiului, pentru victoria revoluției și construcției socialiste” (28 aprilie 1984). În 1983 apare lucrarea de amploare rezonanță națională și internațională „Nicolae Ceaușescu, Istoria poporului român, culegere de texte”. Din cuprinsul volumului fac parte, între altele, cuvântările rostite de secretarul general al partidului cu ocazia aniversării existenței milenare a orașelor Drobeta-Turnu Severin, Cluj-Napoca, Alba-Iulia, Arad, Satu-Mare. Volumul mai cuprinde pagini vibrante dedicate luptei poporului nostru pentru păstrarea și dezvoltarea ființei naționale, răscoalei de la Bobilna, revoluțiilor de la 1784, 1821 și 1848, Unirii principatelor, Războiului de independență, Unirii din 1918, mișcării muncitorești din România, luptei clasei muncitoare sub conducerea Partidului Comunist Român. Lucrări editate. În perioada 1980-1984, editurile din țară au publicat sute de titluri de lucrări (volume) consacrate unor probleme de istorie românească și universală, de filozofie, politologie, economie, drept, sociologie și psihologie.

S-a spus despre istorie că este cea dintâi carte a unui neam. I s-a mai relevat valoarea cognitivă, pilduitoare, prin definiții poleite în metaforă, nu lipsite, deopotrivă, de frumusețe și veridicitate. În istorie, unul au mai văzut „memoria omenirii”, „tribunalul popoarelor”, „progresul în conștiința societății”, formulări și determinări prin care învățații timpului au fost tentați să circumscrie importanța și rolul istoriografiei. Atât doar că asemenea caracterizări pot fi adevărate sau aproximative numai în măsura în care cercetarea specialistului se recomandă prin totală obiectivitate, prin investigații și concluzii lipsite de denaturări, omisiuni și judecăți părtinoase. Istoria, a ținut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să se întemeieze pe „analiza științifică a realității sociale”, să infățișeze faptele „nu după dorințele subiective ale oamenilor”, ci așa cum s-au petrecut ele „corespunzător adevărului vieții”.

Vom recunoaște în această esențializare a metodologiei istoriografice nu numai un mod, un principiu de lucru. Rigoarea, caracterul strict obiectiv în abordarea trecutului omenirii explică în primul rând marea salt pe care știința istorică românească l-a înregistrat în ultimele două decenii. Cător și modelator de istorie, tovarășul Nicolae Ceaușescu este în același timp omul, înflăcăratul patriot și marele cărturar care a redat istoriografiei naționale întreaga sa demnitate, punându-i în valoare mesajele vii, și determinându-i importanța, menirea și locul ei în ansamblul științelor sociale. În momentul să reamintim în acest context cuvintele memorabile prin care secretarul general al partidului a ținut să sublinieze rolul cunoașterii istoriei în cultivarea dragostei de patrie, în dezvoltarea conștiinței sociale: „Noi, comunistii, considerăm că este o datorie de onoare de a studia, cunoaște, și cinsti cum se cuvine pe cel care au contribuit la făurirea națiunii noastre, care și-au dat viața pentru libertatea națională și socială a poporului român... Oare, cum s-ar simți un popor care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinsti această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu își cunoaște părinții și se simte străin în lume? Fără îndoială că așa ar fi... Iată de ce noi avem datoria să cunoaștem, să studiem trecutul de luptă al poporului nostru”.

Analizând cu pătrunzătoare înțelegere cerințele istoriografiei actuale, momentele cu iradiere continue în destinul patriei noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat deopotrivă istorici-

lor problemele principale spre care sînt dator să-și îndrepte investigațiile: stabilirea locului în istorie al poporului român, caracterul său unitar, originea și continuitatea sa în spațiul carpațo-dunărean. Sînt teme de cercetare ce se recomandă prin bogăția de conținut și semnificația lor științifică și politică și care vor constitui permanențe în istoriografia românească.

Datorăm de asemenea lucrărilor cu caracter politic și social, editate sub semnătura președintelui României, postulatul metodologic de însemnătate esențială privind caracterul unitar al istoriei patriei și partidului, necesitatea de a le considera ca expresie a unei realități unice. „Va trebui să avem o istorie unitară — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — care să redea corespunzător fiecare etapă de dezvoltare economico-socială, fiecare

cesul de etnogeneză al poporului român, fenomen analizat de primul secretar al partidului cu prilejul aniversării existenței milenare a unor orașe. Tot cu asemenea ocazii, au fost supuse judecății imparțiale începuturile organizării statale românești, continuitatea poporului român, existența sa milenară atestată prin mărturiile arheologice, epigrafice, prin argumentele oferite de cercetarea multidisciplinară. Pagini vibrante, elaborate cu aceeași forță de comprehensiune, de adîncă înțelegere, au fost dedicate în continuare luptei pentru păstrarea și dezvoltarea ființei naționale, de la Mircea Cel Bătrîn și Ștefan cel Mare la crearea statului centralizat sub Mihai Viteazul, răscoalile de la Bobilna, revoluțiilor de la 1784 și 1821, revoluțiilor de la 1848, Unirii principalelor și Războiului de Independență. Datorăm de asemenea primului

zintă nu numai memoria popoarelor, ci oferă deopotrivă învățăminte de o importanță inestimabilă celor ce o înțeleg.

Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, indicațiile exprese ale secretarului general al partidului în legătură cu reconstituirea istoriei naționale în spiritul concepției materialist-dialectice, potrivit adevărului istoric, intereselor fundamentale ale poporului nostru și nevoilor construcției socialismului au fost primite de toți istoricii noștri cu largă adeziune. Ei au adoptat în întreaga lor activitate îndemnul de a dovedi „un înalt spirit revoluționar, combativ, militând cu toată energia și forța împotriva curentelor reacționare, a tendințelor de falsificare și denaturare a adevărului istoric, a manifestărilor de cosmopolitism și nihilism național, promovind cu fermitate principiul științific, marxist-leninist, al respectării adevărului obiectiv al vieții, al istoriei”. Încercăm să oferim cititorului nostru, în caseta alăturată, o imagine asupra cercetărilor de istorie efectuate după cel de al XII-lea Congres al partidului și pînă în prezent, o cuprindere succintă dictată de spațiul restrîns de care dispunem.

Apropiatul eveniment din viața României, cel de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, acest nou prag de conștiință a națiunii, se impune inimii și cugetului nostru atît prin solemnitatea momentului, cit, deopotrivă, prin largă retrospectivă a istoriei naționale. Vom fi cu toții martorii acestui eveniment, și în același timp al unei istorii conștiente, făurite prin armele rațiunii și practicii sociale. Vom fi deopotrivă martorii și creatorii unui viitor care reprezintă încă de pe acum o certitudine. În marea deschidere spre cunoaștere, progres și prosperitate, un rol important îl va decide în continuare dezvoltarea procesului unitar cultural, creșterea calitativă a creației în toate domeniile, legătura indisolubilă între știință și civilizație. Despre importanța pe care partidul o acordă istoriei este suficient să reamintim aceste memorabile cuvinte, rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia decernării titlurilor sale de doctor în științele economice și științele sociale: „Eu am de gînd ca și în viitor, în munca pe care partidul și poporul mi-o vor încredința, să fac totul pentru ca științele politice și sociale să joace în continuare un rol activ în întreaga dezvoltare a țării, așa cum întreaga știință, din toate domeniile, joacă un rol tot mai important în societatea noastră”.

LIVIU TIMBUS

Adevărul în cea dintâi carte a unui neam

perioadă istorică și luptele sociale, activitatea politică, să caracterizeze, în lumina adevărului bazat pe fapte și documente, atît locul claselor sociale, ale poporului, cit și al diferiților conducători ai statului și personalități politice, științifice, culturale. În această concepție a unei istorii unice, istoria poporului român va trebui să cuprindă și istoria mișcării muncitorești revoluționare, a Partidului Muncitoresc Social-Democrat, precum și a Partidului Comunist Român. Nu pot exista două istorii, una a poporului și una a partidului. Poporul nostru are o singură istorie, iar activitatea Partidului Comunist Român, ca și a altor partide în diferite perioade, constituie o parte inseparabilă a istoriei patriei”.

Istoriografia românească situează la loc de frunte numărul impresionant de lucrări, desprins din vasta bibliografie purtînd semnătura președintelui României, veritabile studii dedicate trecutului național și investite cu toate caracteristicile cercetării de specialitate: documentarea fundamentală, analiza cauzelor mai îndepărtate sau apropiate ale fenomenelor și proceselor istorice, premisele și desfășurarea lor, programul, scopurile și urmările imediate sau de lungă durată. Nu a fost ocolit nici un moment esențial din lunga existență a poporului nostru. S-au bucurat astfel de o judecată atentă, de o gravă și nepărtinitoare analiză, problemele privind pro-

bărbat al României, lucrări de vastă cuprindere și pătrunzătoare analiză a momentelor privind mișcarea muncitorească din țara noastră. Unirii din 1918, luptei clasei muncitoare, sub conducerea Partidului Comunist Român, promotor și organizator al unității forțelor democratice, patriotice și antifasciste, creatorul României socialiste, fără independență, suverană, stăpîni pe propriul destin. În toată această largă cuprindere a istoriei naționale, raportul dialectic între evenimentele constituite în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu un adevăr axiomatic. Așa cum au ținut să remarce și istoricii, creația istoriografică a secretarului general al partidului se impune prin analiza fenomenului de istorie sub aspecte multilaterale, în situații complexe pe plan național și internațional, prin concluziile cu valoare teoretică. Se evidențiază astfel determinările de maximă importanță a unor evenimente, înscrierea lor într-un proces de dezvoltare continuă, momente-bilanț ce subsumează tendințele evoluției economice și social-politice anterioare și se constituie în noi puncte de plecare pentru etapele următoare. De aici, o altă trăsătură de esență a scrierilor tovarășului Nicolae Ceaușescu: abordarea materialist-istorică a raportului trecut-prezent-viitor, contribuție teoretică și practică în dezvoltarea concepției despre lume și societate. Istoria conține nu numai date, ea repre-

Glorioase tradiții de luptă

În aceste zile, de adîncă semnificație istorică, din preajma marelui Forum al comunistilor din țara noastră, al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, vede lumina tiparului, în Editura militară, primul volum din **Istoria militară a poporului român**, o apariție de certă valoare științifică, așteptată cu real și justificat interes de cele mai largi cercuri de cititori, de toți iubitorii de istorie românească.

Pornind de la principiul superior valorizat conform căruia „istoria militară multimilenară a poporului român constituie o parte integrantă și inseparabilă a istoriei generale a patriei” materia prezentului volum, primul din cele zece proiectate, este circumscrisă aspectelor de istorie militară din cele mai vechi timpuri, pînă la constituirea statelor românești de sine stătătoare, adică perioadelor străvechi, antică și medievală timpurie.

Fenomenul militar, studiat, dezvoltat cu rigoare științifică și respect pentru adevăr, se află în strînsă conexiune cu

intregul complex de factori — economici, sociali și politici care au determinat formarea poporului român. Din cele douăsprezece capitole care structurează un material atît de bogat, răzbate cu pregnanță un adevăr fundamental — dorința nestrămătată a strămoșilor noștri de a trăi în libertate, de a fi pe deplin stăpîni în spațiul ancestral de viațuire carpațo-danubiano-pontic. Pe baza unor bogate surse istoriografice sînt aduse dovezi concludente privind organizarea militară a neamurilor nord-tracice, a geto-dacilor și mai apoi a poporului român. Prin intermediul documentelor scrise, al mărturiilor scoase la iveală de cercetarea arheologică este marcată evoluția armelor de luptă, a lucrărilor de fortificații, a tacticilor folosite în confruntările militare din perioadele istorice studiate. Finalitatea tuturor acțiunilor militare impuse strămoșilor noștri a fost invariabil una singură — apărarea împotriva celor care au încercat să-și instaurze dominația în spațiul românesc de viațuire.

Istoricii preocupați de trecutul nostru militar au beneficiat în demersul lor științific de nivelul ridicat al cercetării istoriografice, al metodei dialectice de analiză și interpretare pe care spiritul creator ce domină viața țării, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului le-a adus la o maximă înflorire. Autorii au avut ca orientare aprecierea fundamentală dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia, „cea mai înaltă îndatorire și răspundere a istoricilor este, ca, studiind dezvoltarea societății, evenimentele istorice, să desprindă din uriașa comoară de experiență acumulată de-a lungul mileniilor și să imbogățească activitatea prezentă și viitoare cu învățăminte și concluzii pentru mersul înainte al popoarelor pe calea civilizației, pentru pacea și progresul întregii umanități”. Privită din această perspectivă, istoria militară a poporului român ne apare ca un proces unitar și continuu care a angajat întreaga societate românească cu toate structurile specifice diverselor formațiuni economice ce s-au succedat în curgerea mileniilor.

Prezentul volum, însoțit de un bogat material ilustrativ, alb-negru și color — reprezentînd hărți, unelte și arme din diferite perioade istorice — este rodul muncii dăruite și competente a unor specialiști din numeroase instituții militare, universitare și academice — Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, Institutul de Studii Istoric și Social-Politice de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Militară, Universitatea din București, Universitatea „A.I. Cuza” din Iași, Centrul de Științe Sociale din Sibiu, Institutul de Arheologie din București, Institutul de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași, Institutul de Istorie a Artei din București, Institutul

de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca, Institutul de Studii Sud-Est Europene, Muzeul Militar Central, Muzeul de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca, Direcția Generală a Arhivelor Statului, cu asistența științifică a Academiei Republicii Socialiste România și a Academiei de Științe Sociale și Politice.

Coordonarea lucrării aparține unei comisii în care se numără personalități de primă mărime a istoriografiei militare românești, ei înșiși autori ai unor contribuții decisive în domeniu: general-colonel dr. Constantin Olteanu (președintele comisiei de coordonare), gene-

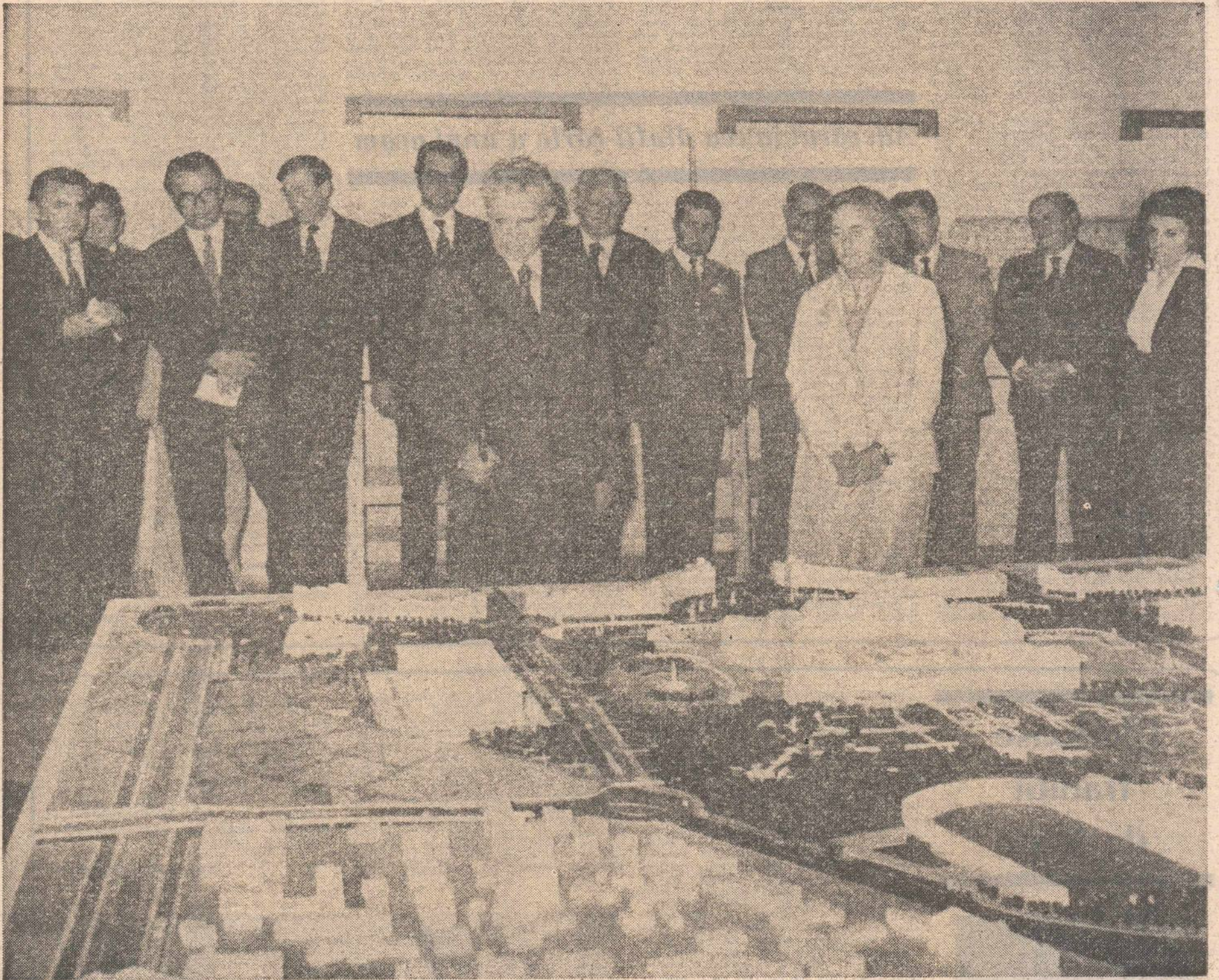
ral-locotenent dr. Ilie Ceaușescu (coordonator principal), ceea ce recomandă o dată în plus, recent apăruta lucrare drept una din reușitele autentice ale cercetării istorice românești actuale. Toți cei împătimiți de istorie — militari, membri ai formațiunilor populare de apărare, ca și specialiștii ai frontului istoriografic național vor găsi în paginile primului volum din **Istoria militară a poporului român** adevăruri autentice, validate de istorie.

CONSTANTIN ZAMFIR

Toate județele, toate localitățile patriei noastre să cunoască o înflorire fără precedent

Viata României între două congrese

● Statisticile înregistrează în România anulul 1984 predarea la cheie a unui nou apartament la fiecare trei minute și jumătate ● La această dată media suprafeței locuibile pe locuitor este de 10,7 metri pătrați, ceea ce reprezintă depășirea prevederilor pentru 1985 ale Congresului al XII-lea. În 8 județe ale țării, această medie este în prezent de peste 11 metri pătrați ● Numai în domeniul învățămîntului și instrucției publice sînt în funcțiune astăzi 29 200 unități de specialitate. În această rețea educațională, la fiecare 10 000 locuitori sînt cuprinși 402 copii preșcolari, 1 996 elevi și 81 studenți ● În acest an, rețeaua comercială cu amănuntul și de alimentație publică cuprinde 9,4 milioane metri pătrați ● Zestrea hidro-

edilitară a orașelor noastre a sporit în ultimii 4 ani cu 4 988 km rețele de distribuție a apei potabile, cifră ce întrece dotările existente în anul 1950 în întreaga țară ● Din totalul de 237 așezări urbane, numai 5 nu posedă încă o rețea integrată de canalizare ● În cele 237 orașe atestate statistic în 1984 trăiește mai mult de 52 la sută din populația țării. Un număr de alte 268 localități evoluează treptat spre statutul de centre urbane ● În cele 2,2 milioane de case nou construite în anii socialismului locuiesc mai bine de două treimi din populația rurală a țării ● În mediul rural funcționează numeroase edificii ale învățămîntului și culturii: 12 500 școli și licee, 10 200 grădinițe, 8 000 cămine culturale, 5 200 cinemato-

grafe și 11 022 biblioteci ● Ocrotirea sănătății locuitorilor satelor este asigurată de 7 000 medici și 23 000 cadre medicale medii, care-și desfășoară activitatea în 3 000 dispensare și 94 spitale sătești ● Numai în anii 1981-1983 s-au construit în comune 1 750 de săli de clasă noi, 250 de ateliere și 11 laboratoare școlare, 10 380 locuri în grădinițe și creșe sătești, 100 dispensare sătești ● Sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, au fost începute lucrările celui mai impunător complex urbanistic românesc: noul centru politico-administrativ, Bulevardul Victoriei Socialismului și întreg ansamblul de amenajări social-edilitare și cultural aferente.

Una din cele mai elocvente expresii ale progreselor înlăptuite de poporul nostru, în anii construcției socialiste, este ilustrată de amploarea procesului de edificare a tuturor așezărilor țării. Prin politica unitară, statornică și consecventă, profund revoluționară, a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de dezvoltare echilibrată și armonioasă a tuturor zonelor țării, prin munca plină de abnegație a oamenilor, așezările țării, orașe și sate deopotrivă, și-au creat un statut nou de civilizație, făcând doar în câțiva ani uriași pași în viitor, devansând timpul și învingând anonimatul și lipsa de speranță ce le învăluia până nu demult. Prin repartizarea echilibrată în teritoriu a forțelor de producție, a fost posibilă omogenizarea nivelului de dezvoltare economică și socială a întregului cuprins al țării.

O judicioasă politică de sistematizare a orașelor și satelor, aflată în strinsă corelație cu prevederile planurilor unice de dezvoltare economico-socială a țării a permis ca în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului să fie adâncit procesul de consolidare și echilibrare a dotărilor economico-industriale ale fiecărei unități teritorial-administrative și să se dezvolte armonios rețeaua dotărilor sociale și edilitar-gospodărești. Din 1950 și până astăzi s-au construit peste 5 milioane de locuințe, ceea ce înseamnă că aproximativ 80 la sută din populația țării beneficiază de locuințe noi.

Programele de sistematizare la care au fost supuse orașele și satele țării au îmbunătățit considerabil funcționalitatea și aspectul arhitectural al așezărilor românești. Nu numai orașele s-au bucurat de perfecționarea criteriilor, metodologiilor, materialelor și execuției în domeniul proiectării și construcțiilor de locuințe și alte obiective edilitare. S-a avut în vedere în acest amplu proces de înnoire a localităților țării imbinarea armonioasă a cuceririlor arhitecturii moderne cu trăsăturile specifice ale arhitecturii tradiționale, conturându-se în fiecare localitate, în special în orașe, personalități urbanistice proprii. În acest cîcinal, au fost abordate într-o viziune modernă edificii publice în 90 de centre civice din orașele țării și peste 300 mari ansambluri de locuințe. Noile zone centrale din Bistrița, Bacău, Craiova, Iași, Focșani, Miercurea Ciuc, Pitești, Ploiești, Râmnicu-Vilcea, Satu Mare, Sf. Gheorghe, Vaslui, Tirgo-

viște, Tulcea, Zalău sau marile ansambluri de locuințe din București — Calea Moșilor, 1 Mai, Băneasa — sau din Râmnicu Vilcea, Ploiești și Iași însumează, la această dată peste 516 000 apartamente spor efectiv de locuințe în orașele României de azi, în paralel cu modernizarea tuturor spațiilor comerciale existente, s-au construit mari complexe comerciale cu profil universal, s-au revitalizezate piețele și arterele comerciale tradiționale. Numărul și diversitatea dotărilor edilitare cu destinație social-culturală ce s-au creat în ultima perioadă este impresionant. Numai în domeniul instrucției publice sînt în funcțiune astăzi peste 30 000 de unități de specialitate: grădinițe școli, licee și facultăți. S-au construit săli de cinematograful cămine culturale. Noi case de cultură au fost date în folosință la Petroșani, Ploeni, Panciu, Buzău, Botoșani, Babadag, Flămînz, Ră-

În afară de zonele de locuințe, de spații comerciale și alte edificii sociale ori culturale, există, legat de confortul urbanistic, un peisaj interior al orașului, mai puțin vizibil, dar indispensabil desfășurării unei vieți și activități civilizate a oamenilor. Interioarele locuințelor noastre oferă un înalt grad de confort, de bun gust și civilizație, asigură condiții optime de odihnă activă. Aproape că nu există locuință care nă nu aibă radio, televizor, frigider și în care să nu fie o bibliotecă în care membrii familiei să-și așeze cu grijă cărțile de școală sau de literatură și tehnică. Oamenii au schimbat orașele și satele, în care trăiesc și muncesc și odată cu ele s-au schimbat pe ei înșiși. În orașe și sate trăiesc oameni care muncesc și care muncind învață, își ridică necontenit nivelul cunoștințelor profesionale și de cultură generală.

precumpănitor din fondurile statului, acestea ajungînd să totalizeze astăzi 12 500 de școli și licee, 10 200 de grădinițe, aproape 8 000 de cămine culturale, peste 5 200 de cinematografe și peste 11 000 de biblioteci, cu zeci de milioane de cărți. Grijă permanentă a partidului și statului nostru pentru continua ridicare a nivelului de trai al țărânimii, pentru sporirea gradului de civilizație a locuitorilor satului se manifestă în multiple planuri. Citeva cifre, pentru a arăta ce s-a înlăptuit la sate, deosebi în ultimii ani, pentru ocrotirea sănătății, sînt concludente: în mediul rural funcționează astăzi 3 000 de dispensare medicale și 91 de spitale, cu peste 7 000 de medici și circa 23 000 de cadre medicale medii. O bogată și foarte susținută activitate cultural-educativă se desfășoară astăzi la sate, stimulată și de ampla manifestare a Festivalului național „Cîntarea României”.

Profundele prefaceri înnoitoare de la sate, ca rezultat al puternicei lor dezvoltări economico-sociale și a politicii constante a statului pentru crearea unor condiții de viață tot mai apropiate celor de la oraș, au permis ca astăzi 268 de comune să se pregătească pentru a deveni noi centre urbane: Bucecea, Colibăși, Ianca, Nehoiu, Scornicești, Sasuc, Roznov și multe altele.

Iată doar cîteva repere ce jalonează aria de materializare a unui generos program de dezvoltare multilaterală a țării, de creștere a standardului de civilizație a întregului popor. Poate că în nici un alt domeniu adîncile prefaceri ale revoluționarei concepții a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, asupra imaginii contemporane a țării nu sînt mai palpabile ca în acela al edificării așezărilor țării.

Realizările remarcabile obținute, profundele prefaceri înnoitoare ale satelor și orașelor țării demonstrează cu putere justetea politicii partidului privind creșterea continuă a nivelului de trai al întregului popor, politică ce scoate în evidență, neabătut, grija statornică pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii. Meritul de seamă al acestor victorii este în primul rînd al secretarului general al partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, permanent preocupat de fericirea omului, de afirmarea lui în toate planurile vieții sociale și spirituale, de beneficiar al euceririlor societății noastre, de punerea în slujba constructorilor socialismului a amplelor resurse ale societății noastre.

OPREA GEORGESCU

Realitatea unei expresii obișnuite:

În casă nouă

dăuți și în alte orașe, numărul unor asemenea edificii de cultură trecînd de 200. Prin generalizarea învățămîntului de 10 ani, vechile școli elementare din sate au devenit neîncăpătoare. În numeroase sate și comune s-au construit școli noi, dotate cu aparatură și material didactic moderne, s-au construit licee agroindustriale sau industriale, pe lângă care funcționează laboratoare, ateliere-școală, loturi experimentale. Locuitorii satelor, care pînă nu demult erau obligați pentru nevoile gospodărești să meargă la oraș, au astăzi la dispoziție o rețea diversă de prestații și servicii neindustriale, ca și unități de mică industrie. Aproape fiecare oraș al țării are astăzi o nouă și modern utilităț unitate spitalicească. Printre cele mai reprezentative, date în funcțiune doar în ultimii ani, se numără spitalele clinice din București, Tg. Mureș și Craiova, spitalele și maternitățile din Ploiești, Satu Mare, Cernavodă, Deva, Arad, Cîmpina, Covasna, Botoșani și altele, însumînd peste 12 400 paturi, ceea ce asigură un indice de aproape 10 paturi la mia de locuitori.

Elementele calitativ noi ce au marcat strategia dezvoltării în ultimii ani au determinat substanțiale modificări în edificarea rețelei de localități a țării. Populația urbană a crescut în ritmuri considerabile. În cele 237 de orașe atestate statistic în 1984 trăiește mai mult de 52 la sută din populația țării. Un număr de alte 268 de localități evoluează treptat spre statutul de centre urbane. În aceste așezări au intrat în funcțiune peste 700 centre de producție industrială, 580 unități de producție agrozootehnică, precum și un mare număr de unități de industrie mică și prestări de servicii, elemente ce au un rol important în strategia urbanizării și dezvoltării echilibrate a tuturor zonelor țării. Creșterea continuă a puterii materiale a țărânului român a determinat în mod firesc o amplă schimbare a satului, peste 2,3 milioane de case fiind noi, în ele locuind mai bine de două treimi din populația rurală. Ilustrativ pentru înțelegerea treptei de civilizație la sate este și numărul mare de edificii ale învățămîntului și culturii, construite

Blocurile de locuințe și casele noi au transformat România într-o țară preponderent nouă, dacă am judecat-o după casele oamenilor. Și ea este așa și din alte unghiuri de progres.

Condițiile de muncă în industrie au înregistrat o permanență îmbunătățire. În agricultură este suficient să ne gândim că în noua existență, cu mecanizarea, a dispărut seceratul manual, care era nu numai una din cele mai chinătoare munci dar era și truda emblematică a țărăncii, cu toate efectele deformatoare și dătoare de suferință. Durerile de mijloc milenare ale țărăncii aplecate pe secenă eliminate din existența mamelor, surorilor, fetelor noastre au fost temelii unele din cele mai emoționante trepte urcate de calitatea vieții în România.

Dar nu numai facilitatea existenței influențează, exprimă calitatea vieții. Faptul că am ajuns în prezent — venind dintr-o epocă în care piinea albă pe masă însemna pentru toți ai noștri cea mai bună piine — dacă am ajuns să avem oricînd pe masă piinea albă, dar tot mai mulți dintre noi se conving prin cunoaștere că nu este și cea mai bună pentru organism, încît caută alta, mai puțin albă, ei bine, faptul acesta arată că momentul în care ne aflăm reprezintă, față de toate cele anterioare, un punct mai ridicat al calității vieții, pentru că, în fond, ea, această calitate, încorporează și grija pentru sănătatea, pentru echilibrul organismului uman.

Cunoașterea umană în general și în special pătrunderea, prin cunoaștere, în tainele pînă mai ieri neexplicate ale biologicului, această cunoaștere se cuprinde în calitatea vieții, pe care o influențează cu un im-

puls de creștere. Voi da un singur exemplu. Electronografia este unul din cele mai noi terenuri de cercetare pentru știința lumii. Desigur, numai întimplător electronografia s-a născut în România, dar nu este un motiv să ne sfîim s-o amințim. Dar fapt este că aparatul numit electronograf se utilizează cu bune și, așa zice, chiar cu spectaculoase rezultate (ele nu sînt încă în întregime foarte bine cunoscute). Există la Iași un doctor care îl folosește de cinci ani și studiază aplicațiile electronografiei. Omul se numește Ștefan Iancu, iar rezultatele muncii lui arată deja, fără echivoc, utilitatea crescîndă a electronografiei atît pentru medicina modernă (în stabilirea unui diagnostic din ce în ce mai complex) cît și pentru cea tradițională (în acupunctură ori în utilizarea altor mijloace tradiționale pentru înlăturarea dezechilibrelor energetice). Sigur, succesele științei, mai ales pe un teren necunoscut sînt uneori componente mai puțin vizibile ale calității vieții, dar aceste elemente funcționează. Contribuie și ele la rezultatul general în cadrul multitudinii de factori care influențează indicatoarele de bord, ca să zic așa, ale celei mai vechi și celei mai sofisticate mașini create pe Terra printr-o încă nedescifrată interdisciplinaritate fundamentală electro-bio-chimică, super-agregatul sistemic, necunoscut nici azi în toată complexitatea lui, care este ființa umană cu viața ei, cu calitatea acesteia în fiecare punct sau etapă de pe traseul existentei.

Judecarea nivelului calității vieții prin enumerarea bunurilor de diferite valori pe care și le poate procura individul este, dacă nu incompletă vizibil, ori-

cum înșelătoare. A crescut calitatea vieții celui ce a trecut de la Mărășești la țigări de zece ori mai scumpe față de cel ce s-a lăsat de fumat necostrîns de medici și de vreo suferință? Dar între lucrurile care nu se lasă măsurate și cîntărite, intrînd însă cu încăpăținare în alcătuirea planurilor de adîncime ale calității

Altfel despre calitatea vieții

vieții este ceea ce am putea numi bucuria vieții, luminozitatea existenței ori măsura în care diverse stări conflictuale și teama de acutizarea conflictelor latente îi lasă omului posibilitatea psihică și afectivă de a se bucura de condițiile materiale în care se înlăntuie acțiunile și speranțele lui. În ultimii cinci ani, în condițiile în care peste toate țările lumii a bătut rece vîntul fricii de agravarea unor conflicte, al spaimii unui cataclism nuclear cu care unii se străduiesc să obișnuiască mintea oamenilor, în condițiile în care mor și sînt amenințați și moară de foame pe glob milioane de oameni, în condițiile în care stresul acestei existențe își pune tot mai tare pecetea asupra comportamentului, a vieții indivizilor și

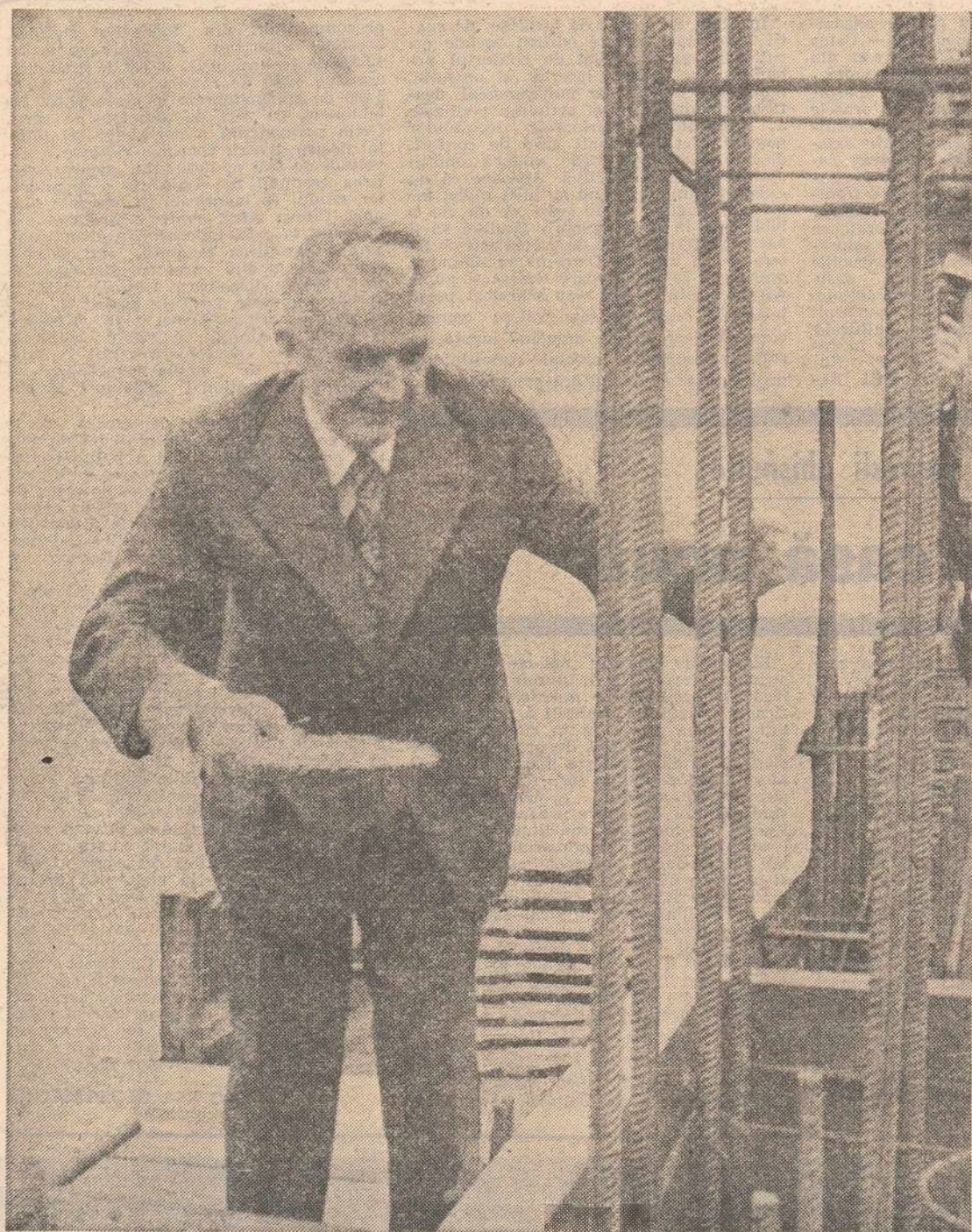
— oricît ar apărea de cumplit — asupra copiilor unor părinți ce trăiesc sub un astfel de bombardament de informații perturbatoare și apăsătoare, ei bine, în aceste condiții, viața oamenilor din România nu numai că a continuat să curgă normal dar așa zice chiar că a dobîndit o notă în plus de certitudine, iar toată această întindere nemăsurată de stări sufletești influențează nevăzut calitatea vieții determinînd bucuria vieții, încruntarea ori lumina din privirea oamenilor venînd spre casă sau adormindu-și seara copiii. Mișcările și acțiunile zilnice ale omului la noi se desfășoară nu în ceața nesigurantei ori a spectrului dramelor ce bîntuie sau amenință în alte părți ale lumii, ci în lumina înțelegerii exacte a situației țării pe harta lumii și în prezent, cu efortul întregului nostru popor orientat spre bunăstare și liniște. Prestigiul internațional al României, datorat în primul rînd politicii de pace a președintelui Nicolae Ceaușescu, este unul din elementele de profund echilibru în sufletele cetățenilor care nu trebuie să întrebe dacă băiatul vecinilor a mai scris din nu știu ce campanie militară unde a fost trimis spunîndu-i-se că este o onoare să infrîngă niște oameni care n-ar mai avea de-acum dreptul la viață liberă — sau chiar la viață, dacă insistă singuri... — numai pentru că sînt ei, acei oameni, de o parte ori de alta a nu știu cărei baricade. Cînd președintele nostru este apreciat în lumea de azi toată pentru înțelegerea superioară a dreptului popoarelor, la viață, la independență națională și la relații de colaborare egală între țări, neamțec în treburile lor interne, ei bine, cînd în întreaga lume este respectată vocea României

și politica președintelui ei de eliminare a forței și a amenințării cu forța dintre milioanele de rezolvare a oricărui diferend, a oricărui fel de neînțelegeri, în aceste condiții, pe fruntea muncitorului de la București sau din Rovinari, normal, nu vor bîntui umbrele care înnegurează privirea muncitorului dintr-o țară mai dezvoltată, care poate cumpăra mai mult cu banii cîștigați într-un an, dar care totmai se întoarce de la sărbătorirea celor ce au căzut departe de țară, într-un război absurd și mizerabil, acum zece sau atun cincisprezece ani. Bucuria vieții poate fi pîndită ori nu de spectrul unor asemenea eroi. Și este o deosebire fundamentală de luminozitate a vieții între razele pe care le aruncă în constința noastră eroii noștri, care ne-au apărut întotdeauna țara, independența, ființa națională, și între gîndurile pe care le provoacă poporul american eroii săi din Vietnam.

Pe lângă zidurile care se clădesc sobru ori sumptuos în afara noastră, se mai clădește și omul, în interiorul lui. Este cea mai înceată, dar cea mai durabilă construcție. În sufletul nostru s-a clădit, din veacuri, logica după care noi n-am luptat decît ca să ne apărăm. Conform cu această structură, politica internă și externă a președintelui nostru conferă siguranță și liniște vieții oamenilor din România, dar ultimii cinci ani ai acestei politici și ai acestei vieți au chemat pasul nostru cu o treaptă și mai sus.

Calitatea vieții se discută statistic, din unghi sociologic, material cultural etc., pentru a se reveni, de obicei, la statistică. De această dată a fost altfel.

DORIN GHERGHINESCU

De douăzeci de ani de veg
Pe marea fertilitate a ace
coerență a politicii P. C.
se întemeiază luminoasa

La al XIII-lea Congres

la liniștea patriei prin furtunile timpului: **NICOLAE CEAUȘESCU**
 ei epoci din istoria României, fertilitate generată de profunda
 și de continuitatea istorică la cîrma destinului național,
 opțiune a tuturor comuniștilor, a întregului popor român:

Ceaușescu reales!

Omul constituie totul și omului trebuie să i se închine tot ce se realizează în societatea noastră

Viața României între două congrese

● **MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ** — forul suprem al puterii de stat populare, este constituit din 369 deputați dintre care 130 deputați lucrează nemijlocit în producție (95 în industrie, 35 în întreprinderi agricole de stat, întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii, cooperative agricole de producție), 54 deputați sînt cadre din domeniile cercetării, ingineriei tehnologice, proiectării, învățămîntului, științei și culturii, 31 deputați sînt economiști, medici, juriști, ofițeri, reprezentanți ai cultelor, 154 dețin funcții de conducere în organele centrale sau locale de partid, de stat, în organizațiile de masă și obștești etc. ● Din totalul de 369 deputați în Marea Adunare Națională, 29 sînt maghiari, 6 germani și 2 de alte naționalități ● **CONSILIILE POPULARE**, ca organe consecvent democratice ale autoconducerii și autogospodăririi teritoriale, string în rîndurile lor 62 164 deputați, muncitori, țărani, intelectuali, reprezentanți ai celorlalte pături sociale ● **FRONTUL DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE**, ca expresie organizatorică a unității politice a poporului, a coeziunii poporului în jurul partidului, este cel mai cuprinzător organism politic al țării și reunește în rîndurile sale : Partidul Comunist Român, Organizația Democrației și Unității Socialiste, organizațiile sindicale, organizațiile de tineret și copii, organizațiile de femei, Comitetul Național „Oamenii de știință și

pacea”, consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, uniunile cooperatiste, Consiliul Național al inginerilor și tehnicienilor, uniunile societăților științifice medicale și ale cadrelor didactice, uniunile de creație, Consiliul ziaristilor, Comitetul foștilor luptători și veteranilor de război împotriva fascismului, Comitetul pentru apărarea păcii, Consiliul Național al Societății de Cruce Roșie etc. ● În cele aproape 47 000 de **ECHIPE CETĂȚENEȘTI DE CONTROL**, alese la începutul acestui an, activează 200 000 de oameni ai muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități. Sfera domeniilor de activitate supuse controlului oamenilor muncii cuprinde în prezent 150 000 unități economice și sociale printre care cele comerciale, prestatoare de servicii, de ocrotire a sănătății, cămine de copii și de bătrîni, creșe și grădinițe, cantine, transport în comun, stațiuni balneare, baze sportive etc. ● **ORGANIZAȚIA DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE** reunește în acest moment 4 milioane de membri — muncitori, țărani, intelectuali, gospodine, pensionari, bărbați și femei care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român ● „**TRIBUNA DEMOCRAȚIEI**”, este cea mai amplă tribună de participare cetățenească la soluționarea problemelor țării.

Fundamental pentru cetățeanul României de azi este faptul că e liber să trăiască și să muncească în sensul vremurilor și nu împotriva lor, că munca lui se varsă în tezaurul țării, al colectivității și nu în hambarele unei elite rapace, că mijloacele de producție sînt ale clasei muncitoare, că îi este asigurat un loc de muncă și nu poate fi pus pe drumuri, că a devenit conștient de rolul său în istorie, că s-a emancipat prin învățătură și prin cultură, că își hotărăște singur destinul, fără cenzuri dogmatice, fără prejudecăți. Partidul comunistilor este în acest context centrul vital al națiunii, academia sa cea mai înaltă de muncă și de luptă revoluționară. Statul socialist devine astfel un stat al oamenilor muncii, un stat în care omul este ridicat la rangul demnității sale, în care omul este convocat să conlucreze pentru pregătirea planurilor sale de viitor, să sintetizeze legi, să ia hotărâri privind destinul politic al țării. Practica socialistă a democrației nu reprezintă doar asigurarea unui cadru expresiv și eficient de participare a maselor la conducerea treburilor societății, ci în primul rînd schimbarea poziției omului în raport cu întreaga evoluție a istoriei, și apoi transfigurarea condiției umane. Dintr-un indiferent, dintr-un individ anonim, neînsemnat, disprețuit sau, în cel mai bun caz, numerotat, al unei societăți, omul devine în socialism o individualitate, o personalitate care participă la conducerea și organizarea societății, pentru soluționarea problemelor principale ale colectivității din care face parte. Omul este ridicat în socialism la rangul de proprietar, producător și beneficiar al tuturor bogățiilor societății. În felul acesta el nu mai e un simplu mecanism în angrenajul social ci un factor de decizie. La urma urmei, tot ceea ce își propune socialismul și comunismul să înlăturească pentru om își propune, nu pentru un om abstract ci pentru unul viu, concret, încă plin de contradicții, plin de nedumeriri, de încercări și nereușite, de victorii imediate și de perspectivă, de împliniri neașteptate dar și așteptate, de veghe în camera de gardă a sănătății societății pe care o edifică. Democrația socialistă este democrația aceasta nobilă și caldă plămădită din conlucrarea celor mai înțelepte minți ale clasei muncitoare,

inițiativa, experiența și competența oamenilor muncii. O activitate eficientă de control, care la noi are o largă bază de masă și preocupări cuprinzătoare, are sarcina să investigheze domenii de importanță vitală pentru dezvoltarea societății, cum ar fi calitatea producției și bunurilor de larg consum, aprovizionarea ritmică a populației cu bunuri agroalimentare și industriale, diversificarea și eficiența prestațiilor de servicii pentru populație, întreținerea și repararea fondului locativ, ocrotirea sănătății și dezvoltarea activităților medico-sanitare, protecția mediului înconjurător și conservarea echilibrului ecologic, respectarea legalității socialiste, întărirea ordinii și disciplinei, așezarea mai fermă a relațiilor sociale și interumane pe principii și normele eticii și echității socialiste. În măsura în care acest sistem complex de control democratic asupra întregii noastre vieți economice, politice și sociale își exercită prerogativele cu simț de răspundere și cu promptitudine, abaterile de la democrație, erorile, abuzurile, falsul și minciuna sînt sancționate și eradicate. Controlul democratic asupra vieții noastre pe multiple planuri ale existenței societății are rolul de a întreține, de a ține treaz simțul de răspundere al oamenilor muncii, de a veghea la sănătatea morală a societății. La urma urmei toți răspundem în fața oamenilor muncii, de la cea mai înaltă funcție în partid și în stat pînă la cea mai simplă, în fața societății, a partidului, a poporului, a istoriei. Practic, societatea noastră e plină de asemenea instanțe ale democrației care funcționează în măsura în care fiecare dintre noi sîntem conștienți de responsabilitățile care ne revin, de puterea noastră de decizie în acest imens

Statul sîntem noi toți

organism democratic, de participarea noastră lucidă la elaborarea programelor de perspectivă a evoluției societății, de curajul de a spune lucrurilor pe nume, de a fi critici și autocritici, de a sancționa imediat efectele nocive ale unor contradicții, de a ne angaja în sensul istoriei, în sensul viitorului nostru. Fiecare dintre noi, în acest sistem revoluționar, democratic, poate fi un om care conduce, care elaborează, care creează, care muncește. Au devenit tradiționale forumurile și congresele reprezentative pe categorii de

probleme, pe domenii ale vieții economice și sociale cum sînt, de pildă, Congresul consilierilor populare, Congresul educației politice și al culturii socialiste, Congresul agriculturii etc. Pe de altă parte, constituirea în sfera de bază ale economiei a Consiliului Național al Oamenilor Muncii, a Consiliului Național al Agriculturii reprezintă tot un mod de consultare democratică a oamenilor muncii în problemele vitale ale societății. Apoi, în cadrul larg al organizațiilor Frontului Democrației și Unității Socialiste se creează posibilitatea angajării tuturor oamenilor muncii, la diferite nivele, din diferite domenii de activitate, de a se exprima în conducerea treburilor țării, de a gândi și de a propune, de a avea inițiative, de a aduce soluții celor mai dificile probleme cu care se confruntă societatea la un moment dat.

Practic, la această oră nu există unitate sau zonă teritorială care să nu fie cuprinsă în această vastă rețea de modele de manifestare democratică a voinței cetățeanului de a fi prezent în societate - eu propriile sale gânduri și aspirații. Sistemul nostru democratic este nediscriminatoriu, nu impune restricții celor care vor să participe la conducerea treburilor colectivității, nici de sex, nici de naționalitate, nici de avere, nici de titlu nobiliar, nici de funcție în ierarhia socială. Esențială în acest moment al evoluției societății este, după cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, funcționarea în condiții cât mai bune a tuturor organismelor democrației muncitorești, astfel încît elaborarea și înlăptuirea politicii interne și externe să fie într-o măsură din ce în ce mai mare rodul voinței și gândirii colective a oamenilor muncii, a întregului nostru popor. Acesta este, de fapt, modelul dinamic al unei democrații în acțiune ale cărei principii și modalități de exprimare se regleză în funcție de evoluția societății, de perfecționarea activității economice și sociale. Dar, prin definiție, democrație nu înseamnă numai drepturi ci și răspunderi, și obligații. În viziunea secretarului general al partidului democrația se manifestă prin instaurarea unei unități de fond între drept și datorie, între conștiința răspunderii și cea a libertății. Astfel încît sistemul nostru unitar al democrației muncitorești, revoluționare a devenit în ultimii ani un sistem socio-politic care trebuie să dea un nou avînt societății spre progrese și civilizație, să rezolve echilibrat și temeinic la momentul oportun contradicțiile vieții sociale, să găsească soluții constructive, eficiente în atmosfera adeseori dramatică a procesului istoric contemporan.

Trăim într-o societate care își propune o democrație totală, o democrație care să cuprindă pe toți cetățenii patriei și care trebuie înțeleasă și asumată cu mare răspundere de toți oamenii maturi și lucizi ai epocii.

ADRIAN DOHOTARU

Controlul oamenilor muncii

Echipele de control ale oamenilor muncii din municipiul Brăila, organizate și îndrumate de Consiliul municipal, al sindicatelor au efectuat anul acesta peste 5000 de controale în sectoarele de activitate de interes obștesc: comerț, cooperatie, sănătate, învățămînt, cultură, servicii către populație etc. 410 echipe formate din 5 oameni ai muncii și pensionari, cel puțin o dată la trei luni și de cite ori se consideră necesar fac controale. Toate unitățile, din centru și de la periferie, mai mici sau mai mari sînt cuprinse în această formă de control.

Așa cum de altfel ne-am așteptat, și în municipiul Brăila această acțiune, formă a democrației noastre socialiste, este bine organizată. Controale se fac, propunerile și sesizările mai importante sînt urmărite pînă la rezolvarea lor sau pînă la dispariția cauzelor care le-au determinat și dacă membrii echipelor de control n-au putere de decizie în rezolvarea neajunsurilor constatate, au în schimb putere de intervenție pe lângă organele în drept. Pe lângă controalele obișnuite, normale, în jur de 50 echipe trimisese delegații lunare pentru alte unități decît cele pe care le cunosc și execută un control suplimentar, în paralel. Se înlătură astfel pericolul obișnuinței. Se fac deci și controale dirijate, de cele mai multe ori avînd teme precise și speciale. În toamna aceasta au fost controlate cantinele și cantinele-restaurant. Unele unități răsund cu promptitudine sesizărilor făcute, altele însă, mai certe cu corespondența preferă să păstreze tăcere pînă la o eventuală revenire.

Informațiile de mai sus ne-au fost furnizate de tovarășa Eufrosina Pooescu, membră în Biroul executiv al Consiliului municipal al sindicatelor și care se ocupă și răspunde de probleme sociale și controlul oamenilor muncii. Hotărîm să alăturăm o echipă de control formată din noi și încă un tovarăș intransigent și cu experiență îndelungată în această activitate. Dintre Iancu David, maistrul la Combinatul de celuloză și hîrtie, Rodica Cotocaru, contabilă la același combinat, Petrică Oprea, tehnician la I.U.C. Progresul, George Mihalache, pensionar, și Tudorita Ferendinos, ajutor de mastru la Fabrica de confecții, este rugat să ne însoțească pe motiv că este în concediu Iancu David. Iată-ne deci constituiți într-o echipă de control ad-hoc avînd intenția să mergem pe urmele altor echipe de control. Ne stabilim traseul: din centru pînă la piață și planul, să intrăm în unitățile din drum. Nu chiar în toate, bineînțeles.

Grădinița cu program normal 35, patronată de C.C.H. Este ora cînd coștii, după ce au mîncat supă de vită, mîncărică de mazăre cu carne și nelînsitul desert, dorm. Cînd se vor scula vor fi întîmînați de prăjituri de casă pregătite ca de obicei de Rodica Prodan și Petrică Iacob. Personalul, în frunte cu Cornelia Burlacu, directoarea, vorbește în șoaptă. Facem și noi la fel. Ușile scîrtează dar nu prea tare. Ne uităm prin încînări. E curat și cald. Unele piese de mobilier ar trebui recondiționate sau chiar schimbate. Bucătăria și magazia de alimente îți aduc aminte de farmacie - perdelele de tifon, etichete. În schimb frigiderul nu conține medicamente, ci este plin ochi cu carne. Echipele de control formate din Iancu David, Maria Ghet și Tudorache Popa și una avînd-o în frunte chiar ne Eufrosina Pooescu au trecut anul acesta pe aici de patru ori. Asta în mod oficial, adică cu proces verbal. Cornelia Burlacu ne spune că au mai trecut de vreo cîteva ori, doar așa, într-un control suplimentar de informare și în ideea de a interveni pentru rezolvarea unor probleme. În procesele verbale se menționează necesitatea igienizării de urgență a exteriorului imobilului și parțial a interiorului la uscătorie și grupul social; repararea și schimbarea parțială a mobilierului, înlocuirea parțială a covoarelor. Se mai remarcă faptul că personalul didactic confecționează materialul de joacă și de învățare a unor noțiuni care cu si-

guranță le vor prinde bine mai tîrziu copiilor. Deci, ce s-a făcut? Terenul de joacă a fost amenajat. De asemenea un chioșc în care copiii mîncă și se joacă în zilele călduroase. 50 de scaunele au fost confecționate. Igienizarea a fost făcută. Chiuvetele și scaunele de WC sînt mici, pe măsura celor ce le folosesc, e o curățenie exemplară la grupul social și la cea oră patru olițe pluteau ca niște transatlantice într-o cădiță în care se pusese dezinfectant! De doi ani fondurile destinate procurării materialului didactic, în valoare de 2000 (două mii) de lei nu mai fuseseră acordate de către C.C.H. De ce, întrebăm, combinatul merge prost, nu-și face planul, contează pentru el chiar atît de mult această sumă? Din contră, combinatul își realizează planul, merge bine, are beneficii etc. Contabilul șef e cam strîns cu banii, ca să ne exprimăm astfel, și pînă eliberează C.E.C.-ul respectiv trece timpul. Au trecut doi ani. Se va interveni din nou pe lângă contabilul șef. Pentru echipa de fotbal se găsesc dacă e nevoie 2000 de lei? Tovarășul contabil șef are la grădinița copil sau nepoțel? Nu primim răspuns. Pentru cei mici materialul didactic este cartea sau televizorul cu care ne-am obișnuit noi, cei mari.

Unitatea 29 Lactovegetarian. Aici e exact invers ca la Flora. În 29 septembrie, anul acesta, echipa de control formată din Iancu David, Romeo Pantelie și Tudorache Popa a constatat preocupări gospodărești (4 gustări, 3 ciorbe, 12 feluri 2, două grătare), murăturile și silozul pentru iarnă erau aproape gata. Găsim aceleași aspecte bune, atît doar că silozul și murăturile erau gata pentru iarnă. O unitate bună ar drapt firmă un număr, pe cînd cealaltă o denumire de hotel internațional. (Ce-i afară-l vopsit gardul, înăuntru-i leopardul.)

Gospodina, unitatea 6. Vinzătoarea Vasilica Neacsu, locuitorul șefei de unitate și celelalte lucrătoare sînt atît de speriate cînd ne vîd, încît aproape ne pare rău că am intrat. În orice caz, aici lucrează o mină de femei harnice și curate. Preparatele gospodina au căutare deși inventivitatea nu e chiar la ea acasă. Tradiția însă da. Aici e și pizzerie, ceea ce e foarte bine. Cam 300 de brăileni vin la unitatea 6 pentru a minca așa ceva.

Piața centrală. Iată un loc controlat des și nu numai de echipele de control ale oamenilor muncii. S-o spunem de la început, deoarece entuziasmul nu este interzis chiar în acțiunile de control, n-am văzut pe unde am mai fost o piață atît de bine și frumos gospodărită, cu mărfuri sortate așa cum ar trebui să fie în toate piețele, expuse în galantare la vedere, cu aspect de permanentă expoziție. Ce se vede aia se și vinde de către vinzătoare amabile, rapide și corecte. Multe cîntare, multe puncte de vinzare la care nu aveau timp să se așeze la rînd mai mult de 3-4 cumpărători, deși ne aflam în piață la ora cînd gospodinele își împleau sacosele în drum de la locurile de muncă spre casă. Spațiile pentru vară și iarnă, suficiente, acoperite, luminoase sînt completate simbăta și duminica cu o mulțime de alte puncte volante, sîradale. În rotonda din mijlocul hălelor, la raionul gospodina, produsele primite de la restaurantul Dorobanți sînt diverse, cu aspect din cel mai frumos, probabil sînt și foarte bune. Puține restaurante, cu firmă și remiză, se pot lăuda cu o asemenea diversitate și mod de prezentare. Pînă și arta cofetarilor are aici un raion, cu prăjituri, nu doar cu plăcinte cu dovleac. Într-o asemenea piață e plăcut chiar să te plimbi. Să dăm numele citorva din cei care, iată, știu ce înseamnă comerț și care se pot arăta senini și cu ecusonul în piept cumpărătorilor: Valentin Radianov, Eugenia Popa, Vasile Cristea, Gheorghe Cotigă, Minca Beșleagă, Valerica Drăghia. Și toți ceilalți.

OPREA GEORGESCU

A deschide larg accesul maselor spre valorile științei și culturii

Drumul spre Mare și uriașul Arbore cotit

Uriașul Arbore cotit, de câteva ori mai mare decât cupola unei catedrale, mi-a apărut în fața ochilor acum vreo doi ani, când am vizitat, cu o delegație parlamentară, întreprinderea de mașini grele București, a cărei frumoasă emblema o port de-atunci la butonieră, ca pe rozeta vinturilor.

Uriașul Arbore cotit seamănă cu un fluviu înghețat de gerul cumplit, și e atât de neted, atât de perfect lustruit, că pare a fi ieșit de sub mîinile lui Brâncuși, sau, lustruit, poate, de tangajul neîntrerupt al mării.

Întîlnirea cu acest fabulos obiect, construit parcă pentru Țara Urișilor, a precedat și a anunțat întîlnirea cu altă fulburătoare apariție: Canalul Dunăre-Marea Neagră, pe care-l văzui, în toată splendoarea lui, în vara acestui an, săpat în bastionul lutului roșu al Dobrogei.

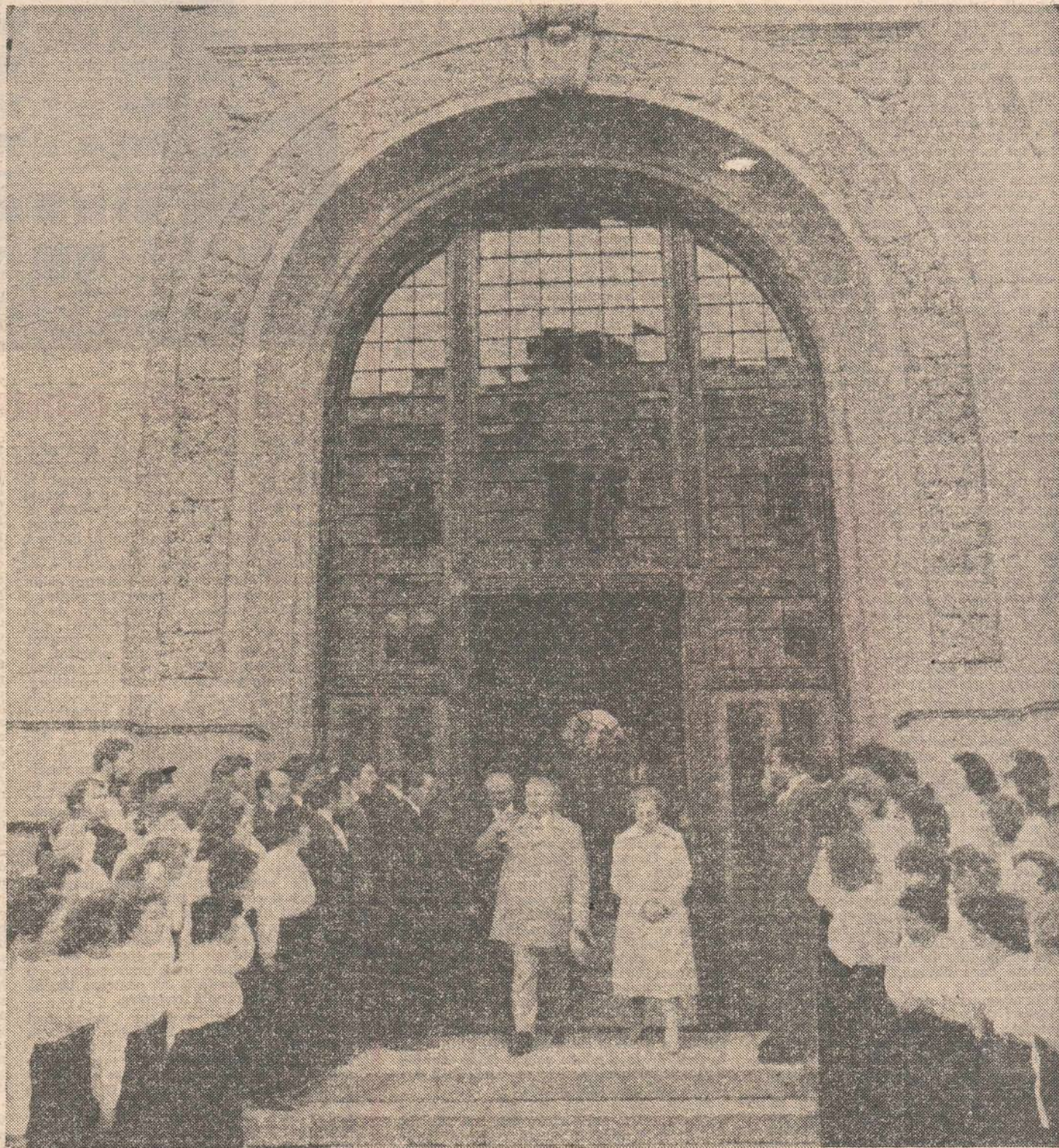
Văzui acest triplu salt geologic în văzduh și în adînc, acoperind, parțial, ovalul fulburent al Dobrogei. Văzui superba sa geometrie, ca o țară spîzită de nestemate, văzui sfîrșitul terribilei lupte dintre flautele de calcar și marile păsări acvatice, dintre peștii amoniti și cîntecul lebedei, dintre arciuirea recentă a izvoarelor și furtunile de nisip. Ca spinarea unei balene luci în fața ochilor mei neîntreruptă și magnifică lui curgere, palidul sîdef al ecluzelor, cu lecticele lor fluide.

Văzui, așadar, această intruchipare savantă și armonioasă ca pe un semn heraldic al glorioasei epoci în care trăim: Epoca Ceaușescu.

Am urcat în turnul ecluzei, asemeni unei clepsidre a prezentului și-a viitorului, asemeni unei heraclitice santinele, stînd de veghe.

Mi s-a părut, la început de tot, a fi un fantastic diamant și-am și scris asta. Dar nu, el seamănă mai degrabă cu acel uriaș Arbore cotit zărit mai înainte, în imensa hală a Întreprinderii de mașini grele București, pe cînd, pe deasupra noastră, luneca giganticul pod rulant. Asemenea poduri, nespuse de frumoase, adunate într-o salbă, n-am văzut niciodată. N-am văzut niciodată atîta artă și-atîta știință, niciodată atîta rivnă și-atîta exactitate. Două imagini tulburătoare: rampe de lansare ale progresului și care exprimă forța și frumusețea zilelor pe care le trăim.

VIRGIL TEODORESCU ■

Viața României între două congrese

● Privită sintetic, din perspectiva elocventă a cifrelor, zestre culturală a țării noastre a crescut an de an, asigurînd oamenilor muncii din țara noastră o continuă afirmare a aspirațiilor lor cultural-artistice ● Numărul total al caselor de cultură care împodobesc orașele mari și mici ale țării a ajuns la 279 ● O dotare edilitar-culturală de anvergură o putem consemna și în mediul rural. Satele țării noastre se pot mîndri cu 7 925 cămine culturale, în care își desfășoară activitatea numeroase formații artistice ce valorifică și îmbogățesc, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, străvechiul tezaur al culturii populare românești ● Activitatea cultural-artistică se desfășoară la fel de fructuos și în cadrul întreprinderilor economiei noastre naționale, care dispun de 266 cluburi muncitorești ● În cadrul acestor instituții funcționează 6 337 biblioteci, cu o impresionantă dotare ce cuprinde cele mai bune cărți din domeniul literaturii beletristice naționale și universale, ale literaturii social-politice și îndeosebi cărți de specialitate, tehnice și agrotehnice ● Un larg avînt înregistrăm și în domeniul rețelei de difuzare a filmului, în cadrul căreia au fost date în folosință 5 643 cinematografe ● Pentru o cit mai deplină valorificare a aptitudinilor artistice manifestate de oamenii muncii în variate domenii, în țara noastră activează 43 școli populare de

artă, de pe băncile cărora răsar an de an numeroase talente, care, adesea, pășesc pragul către arta profesionistă ● Continuînd ideea, putem preciza că, în perioada 1981-1983, de exemplu, 4 500 000 oameni ai muncii au activat în 191 543 formații și cercuri artistice și că în anul 1983, de pildă, numărul total al spectatorilor din sălile cinematografelor și ale caselor de cultură a trecut de 250 milioane ● La loc de cinste se află în țara noastră și slujitorii Thaliei, care-și desfășoară activitatea în 45 de teatre dramatice de stat ● Li se adaugă alte 24 de teatre de păpuși și marionete, astfel încît dragostea pentru teatru, de veche tradiție la noi, este stimulată de la cea mai fragedă vîrstă. Muzica dispune de 16 teatre muzicale, 5 opere, 7 ansambluri de cîntece și dansuri și 15 orchestre simfonice ● Acordînd trecutului prinosul de cinste și respect, cîstînd memoria oamenilor mari ai științei și istoriei poporului nostru, ai artei și culturii noastre, pe tot cuprinsul patriei funcționează pînă în clipa de față 423 de muzee și case memoriale ● Confirmînd dragostea poporului nostru pentru literatură, activitatea editorială a cunoscut, în anii din urmă, o reală înflorire. Numai în 1983, de exemplu, au ieșit de sub teascurile editurilor românești 3 674 titluri de cărți, ce au fost tipărite într-un tiraj total de 74 445 000 de exemplare

Intre progres și tradiție, la prima vedere, apare o incompatibilitate, de la sine înțeles fiind că cel dintâi începe prin a se opune celei de a doua. Astfel, o teorie nouă în știință, acolo unde domina, în acel moment alta, mai veche, cu aparență de certitudine, poate să o anuleze pe aceasta, substituindu-i-se ca singură valabilă (în paranteză, fie zis, până la noi ordine!). E Lovinescu a teoretizat „mutația valorilor estetice” și și-a intitulat unele studii „revizuirii”, punindu-le de acord, în realitate, cu evoluția gustului literar, în tre două date. Nu totdeauna, însă, schimbarea acestuia echivalează, din însăși perspectiva axiologică, cu un progres. Din faptul că nu se mai compun astăzi opere muzicale în genul aceluia al lui Mozart și Beethoven nu trebuie să deducem superioritatea modernilor asupra clasicii, arătând că aceștia, în ceasul lor, inovaseră.

Politiceste, însă, noțiunea de progres este, ca să zicem așa, mai limpezită. În marile sisteme de orinduire socială, epoca sclavagistă e în progres față de aceea a comunei primitive, feudalismul față de sclavaj, burghezia față de feudalitate, și socialismul față de burghezie.

În cadrul frământărilor care, de-a lungul mileniilor sau al secolelor, au dus la transformările structurale de mai sus, rolul scriitorilor și al artiștilor nu poate fi privit ca lipsit de importanță. Astfel, în secolul al XVIII-lea, în Europa, gândirea liberă a zdruncinat din temelii ordinea feudală, a privilegiilor de castă, a dominației clericale, a absolutismului monarhic, pregătind spiritele pentru marile reforme ulterioare. În Franța, scriitorii de rezonanță europeană, ca Voltaire, Rousseau și Diderot, au fost factori, astăzi unanim recunoscuți, ai mutației opiniei publice, care și i-a revendicat ca exponenți. Cel dintâi din cei trei, cind denunța o eroare judiciară, izbutea să se facă ascultat și să obțină revizuirea sentinței. Ceea ce n-au reușit, la sfârșitul secolului trecut, apărătorii căpitanului Dreyfus, pe nedrept condamnat la degradare și deportare pentru învinuire de crimă de înaltă trădare, și anume, casarea sentinței, a fost totuși compensat prin lămurirea tuturor oamenilor de bună-credință, asupra adevăra-

ților vinovați (unul din ei s-a sinucis, iar altul s-a expatriat!). Or, alarma o dăduse scriitorul Emile Zola, cu articolul său epocal, **J'accuse**, în care s-a ridicat împotriva justiției de castă, nominalizându-i pe cei vinovați și complicii lor.

La noi, epoca luminilor, cum s-a numit secolul al XVIII-lea, și-a aflat reprezentanții în Școala ardeleană. Trei din cei patru mari reprezentanți ai ei, de confesiune greco-catolică, au avut tăria să lepede rasa călugărească, scuturându-se de obediența față de superiorul lor, episcopul unit Ioan Bob de Copalnic, ba chiar față de însăși dogma infailibilității papale. Acești trei mari au fost Gheorghe Șincai,

Dacia literară: M. Kogălniceanu, V. Alecsandri și C. Negruzzi. Metodele abuzive ale regimului lui Mihail Gr. Sturza au dus la suprimarea revistei, care în scurtul răstimp al unui an a scuturat inertele de gândire și a stabilit premisele unității culturale și politice ale neamului nostru, de pe ambii versanți ai Carpaților.

Cel mai puțin structurat revoluționar din cei trei conducători ai **Daciei literare**, — l-am numit pe Negruzzi, în capodopera sa, **novela Alexandru Lăpușneanu** — odată cu replica acestuia, la tînguirea vornicului Moțoc, că „proștii” îi cer capul, — ne-a dat cheia evoluției so-

poeți din toate provinciile românești și-au încorporat adeseori mesajul în formele metrice ale poeziei populare. Este suficient să menționem din creația poetică antumă a lui Eminescu, **Revedere, Ce te legeni, La mijloc de codru des, Mai am un singur dor și Doina**.

Din aceleași melezguri ale Țării de Sus a Moldovei, geniul muzical al lui George Enescu ne-a dat **Rapsodia română**, care a străbătut continentele, ca mesageră a sufletului nostru național.

Nu este întâmplător, așadar, fenomenul creației artistice supreme, cînd exprimă, o dată cu specificul național, aspirația către dreptul la viață, la dreptate, la libertate și la fericire, a celui care a fost, secole de-a rîndul, purtătorul tuturor povorilor și platnicul tuturor angaralelor.

Aș observa că s-a adăugat, în existența bimilenară a neamului nostru, culturii populare, în continuă ascensiune, conștiința unității lui. Cultura socialistă a elucidat în mod original relațiile dintre tradiție și progres, acesta însumind-o și punînd-o în valoare.

În special după cel de-al IX-lea Congres al partidului, culturii române i s-a creat un cadru propice unei dezvoltări armonioase și complexe. Așa cum arăta în 1965 secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Artele și literaturii le sînt proprii preocupările pentru continua înnoiră și perfecționare creatoare a mijloacelor de exprimare artistică, diversitatea de stiluri; trebuie înlăturată orice tendință de exclusivism sau rigiditate manifestată în acest domeniu. Esențial este ca fiecare artist, în stilul său propriu, păstrîndu-și individualitatea artistică, să manifeste o înaltă responsabilitate pentru conținutul operei sale, să urmărească ca ea să-și găsească drum larg spre mintea și inima poporului”.

În vremea pe care o trăim este o mare sete de cultură în toate straturile poporului nostru. Cu siguranță că, prin hotărârile sale, apropiatul Congres al partidului va realiza o ambianță și mai favorabilă unei înfloriri fără precedent a culturii române.

ȘERBAN CIOULESCU ■

Înflorire fără precedent

Petru Maior și Ioan Budai-Deleanu. Singur Samuil Micu a suportat pînă la urmă jugul disciplinei carbe, luminînd însă și el poporul prin lucrări lingvistice și istorice. Mari dascăli ai neamului, tîspatru, au fost contemporanii vrednici ai lui Horea, Cloșca și Crișan: revoluției sociale i-a corespuns una de ordin spiritual și etic. Românimea de peste munți i-a cinstit pe toți deopotrivă, recunoscînd în jertfa unora și în fapta culturală a celorlalți, propriile ei aspirații.

Același lucru s-a petrecut în Principatele românești, în secolul trecut, cînd scriitorii și artiștii, munteni și moldoveni, credincioși tradiției umaniste a marilor cronicari, s-au situat pe poziții progresiste, în mișcările populare de la '48, în campaniile unioniste, în lupta pentru reformele lui Alexandru Ioan Cuza și apoi pentru cucerirea Independenței.

În Moldova, semnalul l-au dat scriitorii grupați în jurul periodiceului

ciale a secolului: „Proști, dar mulți”.

Să fim însă bine înțeleși: prin cuvîntul **proști**, s-a înțeles multă vreme acci oameni din popor, neați la carte, nu însă lipsiți de inteligență și de judecată.

Capodoperă totodată a nulei noastre istorice, pînă astăzi nedepășită, **Alexandru Lăpușneanu** formulează artistic aspirațiile la dreptate socială a maselor.

Paralel cu această ecloziune a literaturii noastre moderne, la îndemnul lui Alecu Russo, Vasile Alecsandri culege cîntecole bătrînești ale provinciei sale, din care nu puține erau răspindite și peste munți, și peste Milcov. Nașterea literaturii noastre zisă cultă este sincronică cu marele act al descoperirii tezaurului literar oral, de o astfel de valoare, încît, în Germania, la îndemnul lui Herder, tinărul Goethe fusese și el culegător pasionat.

Un semn al caracterului progresist al liricii noastre este faptul că marii proști

Am citit deunăzi o însemnare exactă, concisă și frapantă a unui clasic al nostru. „Slovele se află precum mesagerii-soli — ei dau de știre despre toate cîte sînt, bune și rele, în țara de unde vin. De ne calcă trudați pragul, le înlesnim pe dată primeneala, le dăm straițe curate, de le au rupte; și tain din cel ales, de i-a secat drumul. Și mai ales, ne putem folosi de ajutorul lor, să trimitem și noi, la rîndu-ne, solie despre noi...”

Iată că mă întreb acum: ce fel de solie a incredințat oare mesagerii săi, pleiada de scriitori ai patriei mele, în răstimpul scurs de la cel de-al XII-lea Congres spre a fi talmăcit marelui Forum ce-și începe lucrarea azi-mîine? În ce straițe au investmintat-o, cum au priment-o?

„Precum vîntoasele în frunziș, astfel mi se preumbă emoția și gîndul prin desîșul minții și al sufletului” — intrucît a da un răspuns cu valoare rotundă și deplină la sus-zisa interogație nu e de fel o treabă ușoară. Noima și tîlcul lucrurilor nu pot fi atinse nici măcar superficial de un răspuns univoc pozitiv (insuficient), nici de unul negativ (arogant și dat în răspăr). Fiind vorba despre un proces complex și adesea contradictoriu — de o etapă concret determinată a creației scriitoricești — consider că înțelept este a ne feri de o sentință exclusivistă, care nu suferă opinii contrare.

Literatura ultimei jumătăți de deceniu, climatul de creație, starea de emulație se pot aprecia, firește, numai cumpănînd asupra roadelor menirii, asupra celor scrise și publicate în reviste de literatură sau de către edituri. Cantitatea și calitatea lor vorbesc de la sine.

În privința cantității, cred că ne putem declara satisfăcuți, în linii mari. Cu toate că nu cunoșc evidența — în oglinda cifrelor statistice — mecanismul ediției și difuzării de carte, activitate ce pare să fie, după semnele reperate, destul de complexă, purtătoare a multor surse și resurse profunde și nedetectate încă.

În ceea ce privește calitatea — care se poate detecta și se poate evalua de către crîșcine — a romanelor, nuvelor, poemelor, pieselor de teatru și eseurilor apărute, în momentul trecerii în revistă a toate cîte s-au așternut pe hîrtie, s-au petrecut în tîrîmul literaturii noastre în ultimii cinci ani: un ochi ne poate ride în timp ce celălaltul chiar dacă nu trebuie să plîngă n-are cum se bucura fără roticene. Este mai presus de orice îndoială — și iată, acesta este un fenomen pentru care ne putem bucura cu îndreptățire, intrucît semnificația lui pe plan estetic este înaltă: spiritul libertății și al acțiunii scriitoricești vizînd noul s-a afirmat cu hotărîre într-un proces continuu în acești ani, în practica redacțiilor revistelor, gazetelor și editurilor, în întreaga amploare a vieții obștei literare. Această deschidere estetică și rivnă curajoasă de experimentare și inovare întemeiată pe idealurile umanismului socialist a fost în stare să producă forme și culori multiple, o plurivalență a stihurilor, metodelor de creație, a strădaniilor de cultivare a gustului — uneori radical deosebite — a formelor de expresie, a elementelor formale moderne în stare să caracterizeze categoric mai toate genurile literaturii noastre unitare. În această ordine de idei s-a continuat procesul atît de îmbucurător de îmbelșugare a literaturii noastre, proces al cărui rol și în-

semnătate de desehizător de perspective nu ne este permis să-l subapreciem. La fel, se cuvine să relevăm cu tărie și cu precădere că acest proces de îmbogățire, așa cum rezultă din învățămintele culese de pe urma celor mai valoroase creații, reprezintă, de fapt, o evoluție a conținutului de gîndire, a ideaticii, o nouă modalitate de înțelegere aristică a realității, a epocii, o abordare și exprimare în acord cu cerințele contemporaneității a noilor mesaje scriitoricești. Într-un cuvînt: obținerea acelei noi calități literare și estetice, a cărei cultivare și mai temeinică împlinire o instituie, cu pe o cerință esențială, proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului.

Avem datoria, deci, să tezurizăm și să cultivăm, perfecționîndu-le, înfăptuirile, cuceririle literaturii noastre noi, din cele patru decenii de după Eliberare și a gîndirii noi estetice, și mai ales faptele minunate de artă ale literaturii din ultimii 20 de ani, toate acele realizări prin care Congresul al IX-lea a așezat, laolaltă cu întreaga viață politică, economică, socială a țării, pe temelii noi, mai

pentru o continuă inovare creatoare. Pornind de la premisa că diversitatea de stiluri și forme artistice nu face decît să exprime mai pregnant conținutul, să-l facă mai accesibil omului pentru care este creată opera de artă. [...] „Ele (cenaclurile) să vegheze permanent împotriva uniformizării, pentru diversificarea tot mai largă a scrisului, luptînd însă pentru un conținut superior...” [...] „Este necesar să se facă totul pentru crearea unui puternic front literar unit, care să-și consacre talentul, energiile, forța creatoare făuririi unei literaturi demne de epoca, pe care o trăim, demnă de minunatul nostru popor. [...] Criteriul de bază al aprecierii scriitorului trebuie să fie opera sa, poziția lui ideologică, politică și morală oglindită în această operă.”

Putem, oare, afirma cu sufletul împăcat că literatura noastră a răspuns intru totul, fără rabat, exigențelor îndreptățite exprimate în chemările secretarului general? Am intrupat oare, în realitate, în domeniul artei literare, la nivelul comenzi sociale menționate, ceea ce tovarășul Nicolae Ceaușescu definea ca fiind

Operele de care avem nevoie

democratice și mai umane, literatura noastră, improspătînd-o, înnoind-o, revoluționînd-o într-adevăr, din temelii. Păstrarea, conservarea rezultatelor obținute, luată în sine nu este în stare, deocamdată, să asigure, să determine pasul înainte necesar; fără îndoială însă, aceasta este ceea ce duce în mod îndubitabil spre țelul propus, noul stadiu calitativ al evoluției în genere.

Odată cu cel de-al IX-lea Congres, a început și s-a statuat o nouă epocă de creație a artei noastre literare. Fiecare succes individual și înfăptuire personală de excepție, laolaltă cu tot ceea ce a devenit izvor al aspirației nobile de a da un caracter mai modern și mai adevărat gîndirii publice a scriitorimii se constituie în Evul inaugurat de cel de-al IX-lea Congres, dominat de spiritul revoluționar creativ, în stare să ne mintuie de orice fel de îngrădiri dogmatice și schematiciste.

Procesul — de o însemnătate deosebită, și din punct de vedere al istoriografiei literare — a dobîndit desinențe sociale și artistice, rezumate de secretarul general al partidului într-o analiză cu valoare programatică, exprimate în atragerea de atenție cu care s-a adresat membrilor obștei literare: „Mîlînd pentru o artă angajată, situată ferm pe pozițiile ideologice marxist-leniniste, partidul nostru s-a pronunțat și se pronunță pentru o largă diversitate de stiluri și maniere artistice. Combătînd anumite viziuni înguste din trecut, unele păreri rigide cu privire la caracterul artei, partidul nostru stimulează preocuparea scriitorilor, a tuturor artiștilor din țara noastră pentru perfecționarea măiestriei, pentru îmbogățirea mijloacelor de exprimare,

„planul cincinal al revoluției umaniste, cincinalul revoluției ce-și propune acreditarea unei literaturi în adevăr umane, demne de poporul nostru, de epoca minunată pe care o trăim?”

În materie de talente nu sîntem nevoiași deloc. În ultimii ani și-a făcut auzit mereu glasul cite un nou val, o nouă generație de concieri tineri, dotați cu har. Nu ne putem plînge: avem un mare număr de lucrări realizate la un înalt nivel de măiestrie. Activitatea concretă a unei întregi pleiade de autori de excepție, mai vîrstnici ori mai tineri, oferă garanția permanenței evoluției a literaturii române, laolaltă cu cea a literaturii naționalităților conlocuitoare, instaurarea unui climat sănătos, a unui antrenant schimb de opinii, asigurînd vigoarea vieții literare. Avem, și din seria operelor apărute în ultimii cinci ani, cu ce ne mîndri, cu ce apare în fața ochilor lumii, cu fruntea sus. Aș putea apela la nume de autori — români, maghiari, germani, de alte naționalități — de opere, dar nu o fac, pentru că simpla enumerare nu e în stare să sesizeze proprietățile specifice ale valorilor, caracteristicile lor, și o astfel de însușire ar putea leza chiar și fără vrerea-ne pe oarecine, ar putea irita. Mai importantă și mai necesară decît trecerea în revistă publicistică-critică sub zodia lui „să nu omitem pe nimeni, să nu jignim pe nimeni” este meditația asupra grijii și îndatoririi noastre comune: se cuvine, astfel, să poposim o clipă înaintea tabloului general, pe care oricine l-ar putea alcătui, spre propria-i dumîrire, prețînd recolta cea mai proaspătă de romane, poeme, piese ale noastre.

Bag seamă, nu este vorba doar despre o simplă exigență tematică; chiar dacă

— mă grăbesc să notez — atunci cînd cîntărim imaginea de ansamblu a unei literaturi, proporțiile temelor, orientarea, interesul și vectorii tematici trec cu îndreptățire în prim-plan, fiind în stare să limpezescă lucrurile, să ne înlesnească concluziile. Intrucît — de vrem ori ba — trebuie să avem în vedere învățămintele anume. În cazul nostru concret, de exemplu, se cuvine să observăm că intru îndeplinirea „cincinalului nostru literar” s-a produs o rămînere în urmă în stare să ne pună pe gînduri. Pare că unii confrăți au fost mai sensibili la prima parte a atragerii de atenție a secretarului general, îndemnul la refuzul uniformizării, chemării la obținerea unor mijloace de expresie cit mai diverse. Pare că nu s-a acordat destulă atenție, grijă sublinierii accentuate a cerinței creșterii — în conformitate cu exigențele sociale enunțate — calității conținutului operelor, bogăției lor ideatice, caracterului lor mobilizator, educativ și — nu în ultimul rînd — promovării pildeilor de eforturi eroice a maselor de oameni ai muncii, dezbaterii problemelor fundamentale, sociale și morale ale epocii noastre.

Revoluția noastră literară pornită spre cucerirea piscurilor unei noi calități nu cunoaște opriri și popasuri. Timpul, proiectul de Directive ne pretînd roadele menirii noastre: lucrări care vorbesc despre milioane de compatrioți, adresate milioane de cititori. Dispunem de toate posibilitățile necesare pentru a putea surmonta rămînerea în urmă a literaturii noastre în comparație cu realitatea în revoluționară schimbare, cu grandioasele împliniri, cu ramaștea de o impresiionantă forță dramatică a cugetelor, cu eforturile eroice ale contemporaneității. Depinde de noi, cit și ce vor putea transmite „mesagerii” noștri (respectiv: slovele noastre adevărate și alese) despre noi, despre lumea noastră, semenii noștri și problemele lor plămăditoare de destin. Cit și ce vor putea transmite despre patria noastră comună, renașcută după cel de-al IX-lea Congres, despre România socialistă. Cit de autorizați, cită trecere și încredere vor dobîndi cuvintele noastre — mesagerii noștri în lumea largă — depinde, la fel, de noi.

Am început prin a cita aserțiunea unui clasic al nostru. Voi încheia folosînd mărturisirea de credință a altui mare al nostru înaintaș, o adevărată **ars poetica** a sa, care afirma că numai adevărul, doar el, e în stare să nu te deziluzioneze. Se face de parcă ne-ar fi vorbit nouă de-a dreptul, căci iată ce spune dumneaui: „Dacă fiecare scriitor s-ar inspira direct și întotdeauna din realitate, operele ar fi la fel de diverse ca evenimentele vieții însăși. Numai că talentul de a priza un ceva măcar din viață este un apanaj aparținător doar înaltelor spirite. Pînă și aceste mari spirite izbutesc numai după ce au parcurs un lung drum al devenirii. O viziune limpede, pătrunzătoare asupra lucrurilor vieții este cel mai înalt punct în creșterea unui observator-contemplator, în re-crearea vieții este cel mai înalt punct — de atins — în perfecționarea de sine a artistului”.

HAJDU GYOZO ■

VIITORUL CULTURII ROMÂNE

— Alexandru Piru, care ar fi rolul profesorului de literatură în promovarea valorilor unei culturi ?

— Un profesor de literatură, cum sint de aproape patru decenii, are îndatorirea de a pregăti pe studenți în cunoașterea și mai adâncă a valorilor create de reprezentanții de ieri și de azi ai literelor românești, a-i educa în sensul unei înțelegeri și prețurii obiective, neconjuncturale. Departe de mine ideea de a minimaliza, rolul criticilor neuniversitari, dar de obicei aceștia își aleg doar o parte din literatură, de predilecție contemporaneitatea, pe când profesorul, chiar predind o singură epocă, trebuie să știe (și să investigheze mereu) întregul parcurs spre

a face raportările necesare, a regîdi vechile ipoteze sau soluții și a deschide calea altor posibile interpretări, a unor noi perspective. Nu încapă îndoială că profesorul trebuie să fie un om cult. Asta înseamnă că el însuși trebuie să învețe tot timpul, să fie cit mai informat, să aibă o mare experiență. Dar, se știe, cultura nu este totuna cu volumul de cunoștințe acumulate, nu este un simplu bagaj, ci, așa a zis un filozof, „ceea ce rămîne după ce ai uitat tot ce ai învățat”. Nu toată lumea a fost de acord cu acest paradox. E adevărat că uitarea e o lege a memoriei (uităm amănuntul, reținem esența), nu asupra ei insistă însă filozoful, ci asupra faptului că spiritul nostru dobîndește însușirea pe care o numim cultură într-un proces. A fi cult înseamnă a fi dobîndit aptitudinea de a cunoaște și de a găsi soluții. Nu este om cult cel rămas pasiv față de realitate, prizonier al cunoștințelor sale, ci acela care are o atitudine activă față de realitate, care caută în ea ceea ce a scăpat altora, fiindcă au interpretat-o mecanic, fără să reflecteze, adică fără să-și exercite spiritul. Un erudit (deși nu strică să fim erudiți) citește o carte de mai înainte edificat, foarte bine, dar o părăsește după ce și-a verificat în ea toate cunoștințele. Însă pentru omul cu adevărat cult tocmai aici începe

exercițiul reflecției și al imaginației, acel joc al asociațiilor de idei care, depășind metodele, duce la înțelegerea adîncă, neașteptată a cărții. Căci adevărata cultură înseamnă creație, un cîmp nemărginit de manifestare a spiritului, capabil să pună în evidență și să rețină longevitatea valorilor. Se împlinește astfel una din viziunile recomandări pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adresat-o celor chemați să valideze opera de artă: „Critica literară trebuie să analizeze principal activitatea de creație, fără pretenția de a da soluții obligatorii cu privire la forma și stilul lucrărilor artistice, să ia poziție față de manifestările negative și să promoveze operele care exprimă realitățile și ideile înaintate ale societății noastre. Totodată, ea trebuie să contribuie la educarea estetică a oamenilor muncii, la formarea gustului public”. Iată o prețioasă idee ce trebuie să ne călăuzească și-n anii ce vor veni.

— Stimate Ion Besoiu, care sint premisele de la care pornește teatrul românesc și care sint viitoarele sale tendințe ?

— Aș aduce în discuție, mai întîi și-ntîi, două grăitoare episoade care-mi vin acum în minte. Primul s-a petrecut cu mulți ani în urmă la Ploiești, unde participam la un spectacol în care evoluau citeva din stelele cîntecului românesc de o factură mai specială, romanțe, cîntece de pahar, de petrecere, de inimă albastră, cum se zice. Mă întrebaseră cîțiva dintre colegi ce anume m-a făcut să cred în reușita acestui spectacol. Nu le-am putut, sau n-am vrut, a le răspunde. Spectacolul, în ciuda vîrstei cîntecelor, a avut un succes teribil. Sala, arhiplină ! Un al doilea episod : eram în turneu cu un spectacol de teatru care, la București, era mult gustat de public, intrucît, credeam noi, replicile erau... bucurăstene. În alte orașe, replicile acelea mai speciale n-au avut ecoul veniut. Dar, la Petroșani, reacția publicului a fost într-un alt mod. Cîntecul din București, în ciuda cîntecului, în doar cîteva cuvinte, să încercăm să explicăm cele două episoade. Există spectacole și spectacole, așa cum există spectatori și spectatori. În artă, inclusiv în arta teatrului, nimic nu este perimat a-ita vreme cît actorii sau artiștii sint adevărați, atîta vreme cît ceea ce se întîmplă pe scenă,

acea viață aparte, dialoghează cu viața spectatorului, atîta vreme cît viața spectacolului solicită acest dialog. Ceea ce s-a întîmplat la Petroșani m-a convins că publicul are o anume valoare a sa, o anume educație teatrală. În consecință, viitorul teatrului, posibila sa imagine de mine, ar fi în strînsă legătură cu valoarea publicului, cu educația sa, dar de aceste două calități răspund, la un loc, dramaturgii, regizorii, scenograful și, firește, nu în ultimul rînd, actorii. Avem, în clipa de față, un public minunat, avem o dramaturgie cu multe piese de valoare universală, am avut și avem actori pe care orice teatru al lumii i-ar fi rivnit sau pe care-i rivnește, avem regizori de o mare disponibilitate artistică, avem o școală de scenografie și-avem o nouă generație care dovedește că a preluat, cu încredere și talent, problematica atît de complexă a viitorului teatrului românesc. În clipa de față și-n anii ce vor veni cînd în România socialistă se edifică și se va edifica societatea omului multilateral dezvoltat, inclusiv sub raport estetic, teatrul românesc se va confrunta, cred eu, cu mai multe situații aparte, una dintre ele fiind continua și masiva prefacere a publicului, un public, în deplină concordanță cu realitățile de azi ale țării, ce se urbanizează continuu. Totul este să găsim cumpăna cu care să egalăm pretențiile unui public aflat la a treia generație în sălile noastre și un alt public, cel care intră pentru prima dată într-o sală de spectacol. Și, firește, această cumpănă nu trebuie să dezavantajeze nici una din aceste două mari categorii de spectatori. Viitorul teatrului va fi asigurat numai în măsura în care, după spectacol, omul va gândi asupra a ceea ce s-a petrecut pe scenă, va prelua în interiorul conștiinței sale viața de pe scenă. Cu alte cuvinte, teatrul sau cinematograful, sau oricare altă formă de spectacol artistic, vor fi, vor exista, doar dacă vor împlini și acea funcție educativă, estetică-formativă. În altă ordine de idei, oarecum mai abstract, dacă pot să spun așa, teatrul de mine va fi, ca și teatrul de pînă acum, nepieritor, intrucît el este un mod specific de exprimare filozofică și, totodată, poetică, el este cea sensibilă oglindă a modului de-a gândi, de-a simți, de-a reprezenta lumea inconjurătoare, starea la zi a vieții acestei lumi. Circumscriș poeziei, necesității omului de-a medita, de-a cînta în versuri frumusețea eternă a clipei, sau de a evoca trecutul glorios al patriei, al eroilor ei, teatrul întregii lumi va fi mereu prezent în viața omului. Teatrul românesc nu poate face, desigur, excepție, cu atît mai mult cît el se circumscrie unei culturi de două mii de ani, cu atît mai mult cu cît el se poate mîndri cu o înconfundabilă și străveche pecete, aceea a poeziei române dintotdeauna, poezie în cuprinsul căreia au fost prezente, la o

înalță ținută artistică, marile teme, aceluși și astăzi, ale artei : dragostea și ura, viața și moartea, binele și răul, frumosul și uritul, adevărul și minciuna. Hrănindu-se din astfel de rădăcini, continuînd o tradiție de renume, dăruindu-se în întregime omului, viitorul teatrului românesc nu poate fi altul și altcumva decît la fel de mereu actual și contemporan cu viața din care se extrage și pe care o reprezintă, pe care o supune dezbaterii, pe care, în felul său specific, o construiește.

— Cum credeți că se manifestă, cum credeți că se vor manifesta, stimate Viorel Mărginean, în plastica românească, principalele direcții ale școlii noastre de pictură ? Care sint și care vor fi, cu alte cuvinte, ipostazele contemporane ale tradiției în pictura românească ?

— Dialogul pe o astfel de temă mi se pare a fi mereu actual, intrucît opiniile, în marea lor majoritate, vor evalua raportul dintre modern și tradițional în pictura românească. Sintem una din fericele țări care, prin artiștii ei de mai de mult, s-au impus atenției lumii, au sporit tezaurul universal al lucrărilor de artă plastică. Noile generații, animate de cel mai profund respect pentru înaintași, s-au străduit să țină mereu sus renumele țării, al poporului nostru, considerat a fi extrem de dotat din punct de vedere artistic. Participările pictorilor, sculptorilor și graficienilor noștri la diversele expoziții internaționale, participări ce s-au arătat a fi, totodată, și confruntări, ilustrează, prin interesul stîrnit față de ipostazele contemporane ale tradiției plastice în România, că strădaniile noastre au o bază solidă, că ele continuă cu adevărat o școală de înaltă tradiție. Ceea ce însă trebuie să fie limpede și clar pentru toată lumea, pentru toți cei ce iubesc frumosul, este un anume fapt despre care am mai vorbit de multe ori și pe care vă rog să-mi îngăduiți să-l repet : a respecta tradiția, a-i respecta pe înaintași, nu înseamnă să facem abstracție de un adevăr elementar, potrivit căruia sensibilitatea artistică a cunoscut importante mutații în ultimul timp. Artă, ca și alte domenii ale vieții, a cunoscut modificări deosebite de însemnate, prefaceri care condiționează însuși actul artistic. Pictorul român contemporan, continuînd direcțiile școlii din care derivă,

A apărut de curînd, sub îngrijirea reputatului lingvist Grigore Brăncuș, **Istoria critică a Românilor**, opera lui Hasdeu, publicată prima oară în 1873. Este o carte polemică, scrisă la puțin timp după apariția **Studiilor românești** (1871) ale lui R. Rösler. Grigore Brăncuș și Manole Neagoe explică, în două ample studii introductive, metoda și argumentele lui Hasdeu, cu referiri (cel dintîi) și la stilul istoricului. Acesta mi se pare esențial într-o carte care, gîndită și scrisă cu o sută de ani în urmă, poate fi citită azi ca operă de imaginație științifică. N-am căderea să judec și să controlez probele lui Hasdeu, dar asupra demonstrației sale critice și a fanteziei ce însoțește demonstrația pot face unele observații.

Ce iese întîi la iveală, cînd parcurgi această carte sarcaștică și patetică, este limbajul extraordinar al istoricului. Hasdeu este un spirit fără granițe, puterea lui de asociere este colosală. Mircea Eliade, care l-a editat în anii '30, vede în el „setea de monumental și grandios”, iar G. Călinescu crede că **Istoria Critică a Românilor**, „dă în ordine” intelectului aceleași emoții epice ca și **Contele de Monte Cristo**. Astfel de laude ascund în ele și o oarecare rezervă. Căci o operă de știință care se poate citi ca un roman de aventuri trezește, îndeobște specialistului, mari suspiciuni. Adevărat este că, la lectura **Istoriei Critice**, surprinde neastîmpărul epic al lui Hasdeu. Erudiția (umiltoare pentru nespecialist) se asociază cu o imaginație critică deschisă spre cele mai neașteptate laturi ale problemei. Impresia generală este că Hasdeu știe tot ceea ce se poate ști și că mîntea lui poate dibui fără greș legătura ascunsă între fenomenele cele mai îndepărtate. Numele unei localități din Prahova (**Slan**) este pus în corelație cu un oraș vechi din Lituania, cărămizile descoperite de Bolliac sint comparate cu cositoarele aflate pe Bug

de contele Tyszkiewicz. Este o soluție hazardată ? Istoricul are grijă să-o facă verosimilă printr-o epică dezlîntită, aici profetică, amenințătoare, ca text din vechiul testament, color sarcaștic, batjocoritoare, ca un articol din Aghiuță. Demonstrația împotriva tezelor lui Rösler este, în orice caz, elocventă. Ea începe pe teren filologic și se încheie în plan cosmic. Hasdeu este pregătit, repet, în toate

puțin brut, deși tot materie ; un element nu numai organic, ci încă uman ; un element foarte tenace, a căruia rezistență contra tuturor presiunilor topice, dacă nu totdeauna le învinge, încăi cele mai de multe ori reușește a ajunge la o împăcare prin compromis. Acest viguros element, această aristocrație a materiei, ca să ne fie permis a ne exprima astfel, este gîntea pe care Ipocrat și inter-

Abordînd tema specificului, Hasdeu nu se oprește la Moldova și Muntenia. El face o deosebire între **popoarele belicoase și popoarele forță** și caută exemple în istoria Europei. Francezii sint mai belicoși, mai puțin forți, spaniolii mai forți și rar belicoși. Belicozitatea se manifestă prin expansiuni sporadice, forța este continuă și are un caracter defensiv. Chiar noi, românii, dovedește istoricul, sintem belicoși, sau forți, după proveniența noastră, de la munte sau de la cîmpie. Muntenii sint forți, cojanii sint belicoși ; „În Moldova, ca și în Muntenia, pe cînd belicoasa agresiune petrecea strengărînd în șes, adevărata forță, începînd de la agățirși pînă la Tudor Vladimirescu, reședea în creștetul Carpaților ; mai în specie însă, în Munții Occidentali, acolo unde o dezvoltă concursul cel mai abundent al tuturor conviețuitorilor fizice ; acolo unde plaiul voinic se ciocnește cu Dunărea bogată ; acolo unde fluviul, în loc de a țîri după sine pe nește miluri ofilite, bolnăvicioș cortegiu de lacuri dulci-sărute, devine și el un formidabil munte de porfir : în Oltenia”.

Din acest text și alte (Forța de expansiune a Olteniei), se vede limpede că Hasdeu socotește Oltenia ca matrice stilistică a românismului. El aduce în sprijin statistic mediciei asupra salubrității gîntelor muntoase și trei bule papale din secolul al XIII-lea. Una dintre ele arată că puterea de înmulțire a locuitorilor din Oltenia, pustiită de tătari, este enormă : „populii multitudine supercreverit”. Petre Pandrea face mai tîrziu elogiul **spiritului cobilari** și crede că el se va impune într-o zi într-o Europă fără morală și fără căpății. Nu-i singura legătură dintre Hasdeu și eseistii din anii '30. Faptul că Mircea Eliade se hotărăște să-l editeze în plină criză mondială este semnificativ. Enciclopedismul și mesianismul istoricului

Fragmente critice

„Hasdeu : „Setea de monumental și grandios”

domeniile. Un capitol fascinant este acela despre **Ațiunea naturii asupra omului**. Filozofia, geologia, științele morale, istoria, bineînțeles, **mesologia** (știința „mijlocului ambiant”) se cheamă și se însoțesc. Ca să ajungă la natura Munteniei, Hasdeu pornește de la teoria acțiunii climatei asupra omului, citînd în sprijin pe filozoful chinez Khung-fu-tse și ostașul roman Flaviu Vegetiu, care a trăit opt secole mai tîrziu. În discuție este antagonismul moral dintre nord și sud, explicat prin variația globulelor sangvine. Ideea este că sudul produce **tipul înțeleptului**, iar nordul **tipul luptătorului**, omul de armă. Hasdeu aduce în această teorie veche corectivul gîntei, ca factor modelator („gîntea mărgînd acțiunea naturii”). Ideea lui este că există ceva mai presus de materie : „Mai întîi chiar în sfera materială se observă izolîndu-se un element mai

preții săi o uitaseră aproape cu desăvîrsire și-n virtutea căreia bascii și strănepoții goților, bunăoară, locuiesc de secolii pe aceeași coastă a Pirineiilor, fără ca totuși o natură exterioară, absolutamente identică să fi putut asimila printr-o necurmată acțiune de toate zilele viața teutonică cu cea iberică”.

Există, va să zică, o legătură între pămînt și neam care depășește circumfuziile, atît de strînsă și hotărîtoare încît, zice Hasdeu, pămîntul răsfrînge imaginea neamului, iar neamul răsfrînge imaginea pămîntului. Dar dacă pe același pămînt trăiesc gînte diferite ? Istoricul are o justificare și pentru acest caz. El se bizuie pe istoricii și geografii antici, adnotează pe enciclopediști, comentează pe larg pe Herodot și Ovidiu care „a trăgănat o dură viață de opt ani între geți și sarmați la gurile Dunării...”

dar fiind totodată și conectat lauceririle din ultimul timp ale picturii mondiale, avind deci, ca să zicem așa, o dublă și permanentă raportare estetică, va face dovada talentului și originalității sale în măsura în care arta sa va exprima adevărul vieții în mijlocul căreia trăiește, din miezul căreia se înspră și la ale cărei idealuri și năzuințe subscie și aspiră din adincul ființei sale artistice, filosofice și sociale, inclusiv politice și ideologice. Mi-aș îngădui să spun că niciodată arta n-a oglindit mai plener și mai emoționant efortul eroic al poporului nostru angajat pe drumul construirii unei noi vieți în România. Una din trăsăturile picturii din țara noastră este tocmai capacitatea sa de-a transcrie, la înalte cote artistice, imaginea complexă a țării, a satului românesc contemporan, a orașului românesc contemporan, a șantierei care citorosește victoriile socialismului. Cu precădere este surprins chipul omului, al muncitorilor, al țărănilor cooperatori, al tinerilor ce înfăptuiesc, cu o nobilă dăruire și cu un exuberant entuziasm, această nouă realitate a României socialiste. Artiștii vor ilustra, în continuare, chipul de miine al patriei, urmind tradiția unei școli de pictură, dar, din nou subliniez cu o nouă perspectivă asupra mijloacelor de expresie, cu o recardare a lor la cele mai recente cuceriri în acest domeniu aflat în continuă căutare și, implicit, într-o permanentă schimbare de ton, de culoare, de construcție plastică propriu-zisă. Timpurilor noi pe care întreg poporul le trăiește li se cuvine o artă pe măsură, o artă nouă, îndrăzneță, dar, totodată, adinc legată de rădăcina mare a artelor plastice românești, această permanentă legătură fiind cel mai autentic act de identitate al tuturor strădaniilor noastre.

— Florin Mugur sînteți societii nu numai un bun scriitor, ci și un bun editor. Ne-ar interesa să aflăm cum vede un editor viitorul ?

— Viitorul ? El nu poate fi imaginat fără trecut. Pentru ca literatura română să aibă viitorul pe care-l merită, e bine să la în seamă — mereu și în chipurile cele mai diverse — întregul ei trecut: de la cronicari și pînă la Marin Preda și Nichita Stănescu (în măsura în care cei doi mari scriitori reprezintă, vai, și trecutul ; mai e nevoie să

spun că i-am fi dorit încă o sută de ani sub semnul prezentului ?). „La trecutu-ți mare, mare viitor“. Ori de cite ori — și au fost asemenea perioade, obsedante sau ba — legătura cu trecutul a fost ruptă și literatura a trebuit s-o ia de la început, numai fericite n-au fost rezultatele. Scriem după Neculce, după Eminescu, după Rebreanu, după avangarda suprarealistă și chiar — complicat lucru și aproape incredibil — după Marin Preda și Nichita Stănescu. Subliniez : nu numai după Neculce și Boileau, ci și după Ion Barbu sau Paul Eluard. Talentul nu îl poate oferi nimeni, dar obligația de a încerca să scrii în conformitate cu toate cerințele prezentului, atit-politico-sociale cit și estetice, de a nu rămîne în urma realităților (inclusiv a celor estetice), obligația aceasta nu e rău să ne amintim că există. Numărul cărților foarte bune și chiar excelente care apar anual la noi a rămas, în ultimii ani, cam același, cu o nespuse îmbucurătoare tendință de creștere. Dar a sporit numărul aparițiilor lipsite de orice calitate, în paguba cărții medii, bine scrisă, care constituia și constituie un sol prielnic pentru apariția marilor valori. E oricind admisibil un mic procent de cărți nereușite (mai ales că ne aflăm pe un teren în care valoarea se măsoară cu mai puțină precizie decit, să zicem, într-o bancă) dar tipărirea unor cărți evident slabe — în primul rînd, da, din milă față de velleitarii bătrîni sau bolnavi sau bătăioși sau reclamajii sau numai plîngăreți — nu face serviciu nimănui, nici măcar bișicilor oameni care ajung să se creadă scriitori neînțeleși atunci cînd vād că, după un prim gest de slăbiciune sau de bunăvoință, nu mai poate urma al doilea. (Uneori urmează și al treilea, și al patrulea...).

Operele marilor scriitori au, se știe, nu numai viitorul întii, ci și viitorul al doilea, venind acesta, de obicei, după o scurtă perioadă de uitare urmînd decesului. Un ideal pentru scriitorul din România socialistă poate fi acela de a scrie nu numai pentru prezent și pentru viitor, ci și pentru acel viitor al doilea pe care-l ating doar operele de importanță hotărîtoare. Nici cu „cărți-bombă“, manufacturate, care spun neglijent mici adevăruri teribile de interesante timp de trei zile sau de trei ani, și nici cu exerciții stilistice care nu se vor decit simple exerciții — și își au utilitatea lor relativă — nu cred că se poate ajunge la acest viitor al doilea. Actuale sînt mereu problemele eterne ale omului — care se manifestă altfel în fiecare epocă — visurile de o viață și cele de fiecare zi, griile soțului, ale soției, ale copiilor, micile și marile lor satisfacții. Pe lîngă grandioasele spectacole ale istoriei, atit de importante pentru scriitor și cititor (**Război și pace**) există și, nu mai puțin semnificative, grandioasele spectacole ale iubirii și ale credinței (**Anna Karenina**) sau ale credinței in-

tr-un ideal (**Iuieria**). Totul e să nu fie spectacole de bilci. Viitorul culturii noastre, în care cred cu fermitate, depinde de capacitatea artiștilor de a crea cu gîndul nu numai la prezentul imediat (acest gînd firesc există oricum), ci și la capacitatea de rezistență, la **calitatea** operei lor, înfruntînd eroziunea timpului și a timpurilor. Ușor de spus, greu de făcut. Teribil de greu. Dar posibil și — așa cum ne arăta experiența literaturii românești contemporane — pe deplin realizabil.

— Mircea Drăgan, cum credeți că vor arăta filmele noastre în anii ce vor veni ?

— Ca întotdeauna în ultimele două decenii, de astă dată cu o strălucire deosebită, documentele de partid pregătitoare ale Congresului al XIII-lea scrutază viitorul patriei cu luciditate și cutezanță. Este vorba de o perioadă ce se întinde pînă la sfîrșitul acestui secol. Îndeplinirea prevederilor proiectului de Directive va face a noul veac să găsescă România socialistă ca pe o țară puternic dezvoltată, situată pe culmi semețe ale progresului și civilizației. Uriașul efort ce-l presupune această etapă de mare amplitudine pe toate coordonatele cuprinde și creația cinematografică.

Cum vor arăta și ce vor arăta filmele noastre în anii ce vin, care vor fi zonele de investigare artistică, ce domenii de activitate, ce probleme vor aborda peliculele noastre, în ce măsură personajele propulsate de ele în rîndul spectatorilor vor duce ideile și idealurile noastre, în ce stiluri și forme noi, tot mai moderne vor fi alcătuite imaginile pe marile și tot mai numeroasele ecrane ale țării, iată numai cîteva din preocupările care frămîntă pe cinești în aceste zile bilanțiere și perspective. Concluziile acestor eferescențe se vor încheia, în urma unui laborios proces de concepție, în planuri anuale, bianuale și cincinale care vor concretiza în teme, titluri și autori producția cinematografică a anilor ce vin. Vor apărea, evident, soluții artistice individuale, proprii fiecărei opere, stiluri și rezolvări specifice talentului și temperamentului artistic al fiecărui autor, modalități de expresie diferite care vor constitui deliciul spectatorilor, dar un numitor co-

mun le va uni pe toate într-o armonie a sensului către scopul major : „formarea unui om nou, cu o înaltă conștiință revoluționară hotărît să facă totul pentru progresul continuu al patriei noastre, ridicarea României pe noi culmi de progres, pentru întărirea continuă a independenței și suveranității României“ (Nicolae Ceaușescu : „Cuvîntare la Conferința organizației de partid a municipiului București“ din 10 noiembrie 1984).

Cred că cinematografia își va continua direcțiile principale de forță cultivate pînă acum : producerea unor filme de actualitate cu o implicare din ce în ce mai adincă în problematica contemporană, realizarea unor filme istorice care să ducă mai departe epopeea cinematografică națională, a unor filme inspirate din activitatea ilegală a luptătorilor comuniști, din lupta eroică a ostașilor români împotriva hitleriştilor, turnarea unor pelicule de calitate dedicate celor mai mici spectatori, copiii. Sînt convins, de asemenea, că cineștii se vor strădui să diminueze, chiar să excludă numărul filmelor slabe, lipsite de forță de convingere, de atractivitate, plictisitoare, sofisticate sau încifrate. În sfîrșit, problema vitală a peliculei și în general a tehnicii cinematografice va trebui definitiv rezolvată pentru a putea asigura posibilitatea filmelor noastre de a fi competitive difuzării internaționale și conservării filmelor de valoare pentru generațiile viitoare de spectatori din țara noastră.

Ca regizor, mă simt angajat să contribuie cu toată puterea și experiența de care dispun — alături de colegii mei — la îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere pe care le are cinematografia în viitor, în lumina gândirii fertilizante ce emană din toate documentele pregătitoare ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

— Cum credeți că va arăta, în următorii ani, raportul tradiție-inovație în domeniul muzicii, stimate Doru Popovici ?

— Muzica românească a cunoscut succese remarcabile, atit pe plan național cit și pe plan internațional. Iar în acest sens ne referim atit la izbînzile din ramura creației, cit și la cele din

domeniul muzicologiei și interpretării, încit nu o dată realizările noastre s-au situat la un înalt nivel artistic, trecînd din sfera meșteșugului în apele cristaline ale măiestriei autentice. Punctele de plecare au fost clasicismul nostru — folclorul românesc —, muzica bizantină și plastică ; în această ambianță a moștenirii fecunde se cuvine a reliefa imbinarea armonioasă între mijloacele specifice cîntecului popular autohton și cele ale artei sonore universale, generate în ultimele decenii. De cele mai multe ori s-au creat expresive și originale sinteze. Raporturile dintre tradiție și inovație, dintre național și universal, dintre etic și estetic ni s-au prezentat într-un con de lumină, evidențiînd soliditatea școlii noastre de compoziție. Desigur că întîlnim o mare varietate de stiluri. Totuși, întîlnim și o unitate în ceea ce privește abordarea temelor majore, a temelor omului care muncește cu o nobilă dăruire în acest „ev aprins“.

Ce trebuie continuat în viitor ? Tocmai această preluare creatoare a trecutului, în consonanță cu adevărata inovație, ceea ce presupune o solidă pregătire profesională. Și să nu uităm că marele univers al muzicii rămîne melodia. Or, cei mai dotați compozitori nu au uitat că ea este **apa vie** a lumii Euterpei, ceea ce ne înseamnă a te situa pe poziții vetuste. Reîntorcerea, în toată lumea artelor și a literelor, spre un **nou romantism**, fără a se neglija cuceririle din domeniul tehnic este o realitate, încit reditarea epigonă a picturii și sculpturii abstracte, a literaturii „spiritului dizolvant“ și, în general, a nedoritei „construcții prin distrugere“... a muzicii actuale atomice nu au scop în sine, fără o știință a compoziției, ducă la conceperea unor pseudo-producții artistice, care, ca și cele simpliste, în care etnografismul primitiv se imbină cu lipsa de măiestrie, nu sînt agreate de public și nici de interpreți, contribuînd la îndepărtarea publicului din sălile de expoziție, din sălile de concert, din librării. Cu alte cuvînt, pledăm pentru o **disciplină a libertății**, care nu se poate confunda cu o libertate haotică, adesea legată de o autonomie a esteticului, de izolarea creatorului de cei cărora trebuie să se adreseze. Să luptăm pentru impunerea valorilor incontestabile, adică a creatorilor care poartă un fertil dialog cu timpul, cu publicul, hrănindu-se din acea tinerețe fără bătrînețe a spiritualității românești. A auzi și a simți pulsațiile pămîntului românesc înseamnă a fi un creator de opere care să dăinuiescă sau, parafrazîndu-l pe „divinul critic“, pe G. Călinescu, am spune că a scrie pentru cei mulți înseamnă a scrie pentru eternitate.

Fotografiile de ION CUCU și VASILE BLENDEA

încep să fie prețuite și luate ca punct de reper în încercarea de a schimba gîndirea istorică. Este descoperită acum o altă direcție a culturii române (alta decit aceea impusă de Maiorescu) și din ea se revendică tinerii existențialiști din deceniul al IV-lea. Nu sînt singurii. Nicolae Iorga, Părvan și chiar G. Călinescu (care păstrează în admirația lui o distanță ironică) moștenesc ceva din această sete de grandios și monumental de care suferă spiritul lui Hasdeu, om de început, genial și haotic, imaginea eternă a marii opere neterminate. În Hasdeu trăiește, în fond, ca și în adversarul său, Maiorescu, un mare spirit întemeietor. Deosebirea dintre ei nu este aceea pe care o semnaleză studiul introductiv al lui Manole Neagoe : „Spre deosebire de junimiști, contemporanii săi care priveau cu un respect nețărmurit realizările spirituale ale occidentalilor, fără să îndrăznească nici o comparație, Hasdeu tratează de la egal la egal cu somitățile intelectuale din vremea sa“, deosebirea ține de altă ordine, indiscutabil mai profundă, a lucrurilor. A considera pe unul drept **cosmopolit** și pe altul ca **patriot** este o pură aberație. Junimiștii au introdus, prin Maiorescu, spiritul critic în istorie și, în acest caz, s-au izbit de profetismul și fantezia slobodă a lui Hasdeu, natură spirituală bogată și discordantă prin multitudinea preocupărilor. Rolul lui în literatura istorică este esențial și în monumentele pe care le-a început și nu le-a terminat niciodată trebuie să vedem voința de totalitate a omului din secolul al XIX-lea. **Istoria Critică a Românilor** este o carte pasionantă și delectabilă.

EUGEN SIMION

Film Cu sinceritate și pasiune

Se spune că nenorocirea nu vine niciodată singură, iar dacă am dori să exemplificăm această vorbă din bătrîni, ar fi de-ajuns poate să amintim doar cumplita secetă ce a urmat după sfîrșitul celei de a doua conflagrații mondiale. Teribila calamitate naturală a venit parcă să desăvîrșească prăpădul produs în mod conștient de către niște sclerați, punînd sub semnul întrebării existența, mai exact supraviețuirea unor zăne întinse de pe cuprînsul patriei. Puține opere de artă s-au încumetat pînă astăzi să atace acest dramatic episod de durere și rezistență umană — scenaristii filmului „**AMURGUL FINIENILOR**“, Radu Petrescu-Anește și Mihai Vișoiu, sînt doi dintre cei care au îndrăznit să o facă...

Ni se pare cel puțin interesantă experiența regizorului Virgil Calotescu — realizatorul peliculei de care ne ocupăm : format la școala filmului documentar de actualitate (avînd, cum s-ar zice, filmul documentar în sine), el nu s-a sfiit să atace un astfel de subiect, prin însăși esența sa acesta țînînd de balada tragică. Un Bărăgan pustiu de secetă, vînt și praf ; o localitate izolată, în care tarele vechii orînduirii se mai fac încă simțite ; un grup de oameni sărmani, înnebuniți de mizerie și sete mai ales, pe lîngă care se pripășesc trei dezmoșteniți ai soartei sosiți din Moldova, regiunea care a suferit, atunci, cel mai mult... Aceasta este lumea în care se consumă filmul, acestea sînt locurile filmate într-o dramatică înclăstare de cenușuri și alb pur de către tînarul și talentatul operator Vivi Drăgan Vasile.

Conflictul este construit pe mai multe planuri : între mentalitatea „luptătorului singurat“ (remarcabilă interpretarea lui Mircea Diaconu într-un rol altfel decit cele cu care ne-a obișnuit) și colectivul condus de proaspătul sosit în sat, un

comunist relativ recent eliberat, pe de o parte ; între vechile mentalități reprezentate de încă puternicele forțe ale regimului (fostul vechil, circiumarul etc.) și noul care pătrunde încet, dar sigur, prin însăși masa țărănilor obidiți, pe de alta ; între obscurantism și creație conștientă, într-un al treilea rînd ; și exemplele ar mai putea continua. Esențială rămîne însă ea — **SECETA** — și tot aceasta e cea față de care, și mai ales prin care, personalitățile se definesc.

Momente de mare forță vizuală (de pildă, pornirea apei pe un jgheab nesfîrșit, excepțional filmată de autorul imaginii — sau momentul în care „sovăielnicul“ țărăn, magistral interpretat de către Mircea Albulescu, își taie cu toporul degetul cu care semnase actul de vînzare a pămîntului) ; alternează cu încercări, în bună parte reușite, de a schița caractere ale timpului : de reținut, în roluri de facturi cu totul deosebite, **Costel Constantin**, Dinu Manolache, **Cornel Dumitras** sau **Ștefan Sileanu**. Și dacă nu întotdeauna filmul se menține la temperatura unui interes dramatic de virf, el are meritul incontestabil de a fi realizat cu sinceritate și pasiune, cu atenție față de detaliul semnificativ, uneori chiar cu cruzimea necesară și firească de altfel unui episod al istoriei noastre în care ea, cruzimea (la fel ca și dragostea față de aproape), a existat din plin.

Proiectat pe ecrane în preajma Congresului al XIII-lea, acest film inspirat dintr-un moment situat în anii de început ai revoluției noastre are meritul de a ne face să înțelegem ce uriaș salt s-a înfăptuit în viața noastră de atunci pînă acum.

HORIA PATRAȘCU

Pe scena primului teatru liric al țării

Spectacolele Operei Române din București se înscriu, în perioada 19—23 noiembrie, sub semnul cinstirii celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

- Luni 19 noiembrie (ora 18) va avea loc un **Recital extraordinar de muzică românească** susținut de soliști de frunte ai Operei.
- Marți 20 (ora 18) premiera **Să cînte copiii**, un concert-spectacol la care vor participa corul „Vocea primăvera“, cîntăreți și balerini ai Operei Române, actori de teatru. Concertul-spectacol va fi repetat miercuri 21 și joi 22 noiembrie (la ora 18).
- **Noaptea cea mai lungă și Interogatoriul din zori**, avînd în distribuție pe : Marcel Roșca, Sanda Șandru, Nicolae Constantinescu, Florin Diaconescu, Pompei Hărășteanu și Nicolae Urziceanu și la pupitrul pe dirijorul Lucian Anca se vor prezenta vineri 23 noiembrie (ora 18).
- Sîmbătă 24 noiembrie (ora 18), **Lucia di Lammermoor**, capodopera lui Donizetti. Sub conducerea muzicală a lui Constantin Petrovici vor evolua Victoria Bezetti, Emil Iurașcu, Ionel Volneag, Corneliu Fănațeanu, Nicolae Florea.
- **Micul Cosar**, opera pentru copii a lui Benjamin Britten, este programată duminică 25 noiembrie, în două matinee, la ora 10 și 12.
- Tot duminică 25 noiembrie, la ora 18, **Boema**. Cîntă Ludovic Spiess, Nicolae Urziceanu, Mioara David de la Opera din Iași, Elvira Cîrje, Lucian Marinescu, Dan Zancu, Ștefan Teodorescu, Valentin Loghin.

Nu poate fi nimic mai de preț pentru o femeie decît să fie mamă

Viața României între două congrese

● În România de azi, peste 6 milioane de femei sînt încadrate în cîmpul muncii, iar din acestea 4,6 milioane sînt ocupate în activități economice și sociale ● Aproape 3 milioane de femei muncesc direct în întreprinderi și instituții, aducînd o prețioasă contribuție la realizarea marilor obiective stabilite de partid, a programelor prioritare aprobate de diferite foruri ale democrației noastre socialiste, inclusiv cu participarea femeilor ● Atingînd în industrie o pondere de 41 la sută, iar în unele ramuri (industria ușoară, electronica și electrotehnica, mecanica fină etc.) un procent mult mai mare, reprezentînd adesea majoritatea personalului productiv, femeile înscriu fapte de seamă, încoronate cu meritate elogii, în ampla emulație creatoare care a cuprins întregul nostru popor pentru îndeplinirea exemplară — în acest an al celui de-al XIII-lea Congres al partidului — a planului de producție la toți indicatorii, pentru sporirea productivității, reducerea cheltuielilor materiale, ridicarea calității și a eficienței muncii în toate domeniile ● Peste 58 la sută din cei ce muncesc pe ogoarele patriei sînt femei, aportul lor la creșterea pîinii țării, la valorificarea tot mai înaltă a bazei materiale și a resurselor de care dispune agricultura noastră întetîindu-se zi de zi ● O prezență notabilă o afirmă femeile în cîmpul științei, în institutele de cercetare și proiectare, unde ponderea lor numerică depășește 42 la sută, des-

fășurînd o activitate intensă pentru dezvoltarea inteligenței tehnice și științifice românești, pentru înscrierea ei tot mai profundă în sfera producției, în cîmpul vieții ● Într-o serie de domenii de mare însemnătate socială numărul femeilor este preponderent: învățămînt, cultură și artă (64 la sută), ocrotirea sănătății, asistență socială și cultură fizică (75 la sută), circulația mărfurilor, servicii publice etc. ● Prețuirea de care se bucură astăzi, la noi, femeia, calitățile ei, contribuția la opera de propășire a neamului, e semnificativ ilustrată de numărul crescînd al femeilor promovate în funcții de răspundere ● Prezența femeii în conducerea partidului și a statului — Comitetul Central, Comitetul Politic Executiv, în funcții ministeriale, în alte importante posturi de răspundere din economie, știință, cultură, învățămînt, sănătate etc. — a devenit o realitate probantă a celor aproape două decenii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului ● În supremul for legislativ al țării, Marea Adunare Națională, un procent de 33 la sută dintre deputați sînt femei. Circa 38 la sută dintre deputații consiliilor populare județene, municipale, orășenești și comunale sînt, de asemenea, femei, muncitoare și țărănci, intelectuale și gospodine, românce, maghiare, germane etc. O serie de consilii populare județene, municipale și orășenești au în fruntea lor femei, numeroase comune sînt conduse de primărițe.

„In societatea noastră socialistă — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — care a înscris la loc de cinste, ca una din marile cuceriri ale revoluției de eliberare națională și socială, realizarea deplinei egalități în drepturi a femeilor, crearea condițiilor afirmării depline în toate domeniile de activitate — femeile, mai mult de jumătate din populația țării, reprezintă o uriașă forță socială, o importantă forță dinamică a progresului economico-social, a edificării noii ordini sociale”.

Ca totdeauna, cuvintele rostite de cea mai autorizată voce a națiunii își au acoperire în aur în realitățile vieții noastre. Dintotdeauna la noi, la români, femeia a fost în preț înalt al țării și neamului, dar anii socialismului — și cu deosebire cele aproape două decenii al căror focar de idei și faptă a fost Congresul al IX-lea al partidului — i-au conferit o demnitate aparte, reflex al unei condiții de muncă și existență de o calitate superioară. Eliberând-o de multe din povărlile de odinioară, luând aceste poveri pe seama ei, societatea noastră, societatea Epocii Ceaușescu, face pregnantă, și prin această condiție, o experiență istorică particulară, foarte densă, în care civilizațiile tinere, și nu numai tinere ale lumii găsesc un model sau un reper de meditație. De la vastul și generosul complex de măsuri pentru ocrotirea mamei și a maternității, a căsniciei și a copilului, de la drepturi egale la muncă egală și pină la liberul acces la cultură, la știință, la viața obștească în toate alcătuirile și articulațiile ei, la afirmarea majoră în toate sectoarele de activitate, inclusiv la cele mai înalte răspunderi, s-a constituit, pe parcursul atestor decenii, un statut social al femeii în România care onorează în chip strălucit politica de profundă umanitate și de nobilă responsabilitate a partidului în înflorirea destinului național și a vieții omului. Conștiința și mindre de această realitate, înțelegând pe deplin că, prin devoțiunea și hărnicia puse în slujba țării, își împlinesc o înaltă chemare civică și, prin ea, realizarea propriei personalități, femeile României de astăzi, indiferent de naționalitate, de profesie, devin, tot mai mult, fiicele propriilor merite, au o contribuție tot mai marcantă la înfăptuirea marilor programe de dezvoltare economico-socială elaborate din inițiativa și sub direcția conducere a secretarului general al partidului. În aceste zile de ardentă eferveșcență a muncii și a ideii cu care oamenii de la Dunăre și Carpați întâmpină Congresul al XIII-lea al partidului, aportul de vrednicie, de competență, de spirit gospodăresc, de dreptăți și azeră judecată în problemele cardinale ale înaintării, de caldă umanitate și putere de sacrificiu, propriu femeii, e mai vădit ca oricând, mărturisind conștiință patriotică și revoluționară, angajare fierbinte, răspundere tot mai intensă asumată față de ascensiunea în civilizație a acestui popor. Milioanele de femei de la orase și sate răspund astfel năruirii care le e acordată pentru contribuția lor la tezaurul de valori al neamului, la mersul înainte al societății noastre, răspund comandamentelor partidului, ale secretarului general, fiul cel mai iubit al acestui neam, față de care nutrește, asemenea întregii națiuni române, sentimente de cea mai adâncă recunoștință pentru tot ceea ce a înfăptuit și înfăptuiește, pentru libertatea și demnitatea patriei, pentru progresul civilizației, pentru

bucuriile și nădejdiile care aureolează chipul României contemporane. Ele nutrește, totodată, o aleasă stimă, o caldă recunoștință și o profundă admirație față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru exemplul său de nobilă osîrdie în slujirea patriei, a poporului, a socialismului, de nemijlocită și marcantă participare la evenimentele ce companion paginile de glorie ale cărții României moderne, la elaborarea politicii partidului și a statului, la prestigiul internațional al științei noastre, pe care o reprezintă în chip strălucit. Noi, românii, am avut multe femei cu care istoria, nația se mîndrește, la a căror icoană nu ostenim să ne închinăm. Umanismul lor — căci umanismul, încă de la maicile noastre din capul vremii, a însemnat trăsătura de frunte, noblețea și frumusețea femeii române — a fost dintotdeauna un umanism al identificării cu o realitate inconfundabilă, țara, văzută ca o mare familie vegheată de brațul bărbatului și rînduită și înflorită de mîinile harnice ale mamei, soției, fiicei. Umanismul femeii

O uriașă forță socială

care astăzi, alături de bărbatul din fruntea țării, din fruntea marii familii a României socialiste, împărtășește marile răspunderi și griji ale prezentului și viitorului națiunii, ale civilizației pe care aceasta și-o făurește, este un umanism de o altfel de calitate, nouă în peisajul sufletesc al neamului. Umanismul este comunist. Ea a slujit și slujește acest nou umanism cu o neoboseală, o ardoare, o dăruire atît de vil încît, așa cum se petrece cu fervenții marilor credințe, aceasta i-a modificat însăși structura umană, conferindu-i o calitate inedită, revoluționară, impresionantă ca și un pise greu accesibil, dar model pentru toate fiicele acestui pămînt. Comunismul său, asumat din fragedă tinerețe, are o patrie, ca toate ideile mari care, adoptate și slujite cu pasiune, au oriunde un trup și o țarină. Și, tocmai de aceea, tovarășa Elena Ceaușescu este, în inimile femeilor țării, în inimile noastre, ale tuturor, o româncă, o mare româncă, o conștiință vie a acestei țări, o nobilă reprezentantă a însușirilor ce ne definesc. Membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim vice-prim ministru al guvernului, președinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, tovarășa Elena Ceaușescu încununază, prin înaltele sale răspunderi de astăzi, o îndelungă, eroică și prodigioasă activitate dedicată patriei și partidului, apărării și promovării supremelor interese ale maselor muncitoare, sporirii prestigiului național, concordiei și colaborării între popoare, salvărdării prin pace a

valorilor și civilizației planetare. Prin răsunătoarele sale lucrări științifice, devenite opere de referință ale domeniului, traduse în zeci de țări și elogiade de reputeți savanți ai lumii, legîndu-și numele de dinamismul dezvoltării chimiei în anii din urmă, tovarășa Elena Ceaușescu, eminentă ambasadoare a școlii științifice românești, careia îi poartă cu strălucire mesajul distinct și original în concertul gândirii universale, ne reprezintă, și pe acest plan, calitățile ce ne îndrituiesc să ne așezăm în rîndul forțelor mari, al umanității mari, pe care te poți bizui.

Contribuția tot mai marcată a femeii la ascensiunea în progres și civilizație a poporului, la dezvoltarea multilaterală a României socialiste, sub generoasa lumină a Proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului, face parte dintre acele realități emblematice ale națiunii, definitorii și decisive pentru triumful mai-binelui pe pămîntul nostru. Din cele 6 milioane de femei aflate în cîmpul muncii, circa 4,6 milioane, spun statisticile, sînt ocupate în activitatea economico-socială, iar din acestea aproape 3 milioane muncesc direct în întreprinderi și instituții. În industrie, unde ponderea femeilor atinge 41 la sută, în unele ramuri însemnînd chiar majoritatea, ca și în agricultură, unde ele reprezintă peste 58 la sută din totalul truditoretelor cîmpului, aportul lor la fixarea în faptă a sarcinilor trasate de partid, de secretarul său general, este omniprezent și de o redutabilă forță, discernabil prin pasiune a noului și iscusință de bun gospodăru, prin grija cotidiană pentru lucrul bine făcut, întemeiat pe competență și hărnicie. O deosebită semnificație are faptul, pregnant în ultimul deceniu, al prezentei femeii în cîmpul științei (cu o pondere numerică de 42 la sută), al învățămîntului, culturii și artei (64 la sută), al ocrotirii sănătății, asistenței sociale și culturii fizice (75 la sută). Un mare număr de deputați în Marea Adunare Națională (aproximativ o treime) sînt femei, la fel în consiliile populare județene, municipale, orășenești și comunale (peste 38 la sută), o mare parte din cadrele de conducere ale O.D.U.S., ale sindicatelor, ale U.T.C., ale altor organizații de masă și obștești îl reprezintă femeile. Exemplul cel mai înalt al promovării femeilor îl dă partidul, în rîndurile căruii mii și mii de femei ocupă funcții de răspundere, inclusiv în Comitetul Central și în Comitetul Politic Executiv. Recentele conferințe ale organizațiilor județene de partid și a organizației municipale București au ales în funcții de conducere — și au propus pentru organele centrale ale partidului — femei care s-au ilustrat în mod exemplar în viața politică, economică, socială și culturală a țării.

Munca neobosită a milioanele de femei ale României e lesne de recunoscut pe chipul de astăzi al țării. Țara a crescut și crește și prin truda lor, prin transferul zîmbete de energie creatoare izvorite din mîinile și inteligența femeilor, prin transfuzia nemijlocită de vrednicie, de căldură și omenie care le poartă însemnul, prin creșterea continuă a rolului lor în viața politică și economico-socială — rod al însușirilor lor și, deopotrivă, al unei politici care le revelează, le stimulează și le fructifică în marea operă a zămislirii viitorului comunist.

ILIE PURCARU ■

Incerc să nu par mirat, cu atît mai mult cu cît cel ce-mi vorbește — Gheorghe Nica, președintele Consiliului oamenilor muncii de la Întreprinderea de mașini electrice București — pare să dorească în chip special asta: să vadă cu ochii lui de-aproape, un reporter uluit, perplex. Are, trebuie să recunosc, toate motivele să sperie în împlinirea acestui gînd, pe cît de omenesc, pe atît de subtil-ironic. Așa că-mi gradează intensitatea emoțională și de interes a spuselor pînă cînd e convins că a sosit momentul aruncării informației-bombă: muncitorul despre care a vorbit atît, omul care a cîștigat în ultimii trei ani întrecerea socialistă între cei 5.000 de lucrători, majoritatea zdrobitoare bărbați, ai I.M.E.B.-ului se numește Elena Avădanei. El (ea!), acest muncitor, este intru totul reprezentativ pentru modul de a fi și acțiunea al întregului colectiv. Dar, păcat, lucrează în schimbul doi... Nu-i nimic — îl incredintez pe interlocutor de interesul stîrnit de vorbele lui —, nu-i nimic, am să revin la intrarea schimbului doi, dacă nu cumva, fiind simbată, Elena Avădanei s-o fi învoit pentru azi... Ea?! — e rîndul lui Gh. Nica să se mire: Imposibil.

„Trebuie lucruri tîn foarte bine minte din copilăria petrecută în Litenii Sucevei, în fostul raion Fălticeni. Intii — că eram 12 frați (eu fiind mezină); apoi — că mama era considerată cea mai mare specialistă în prepararea bucatelor moldovenesti, fapt pentru care era chemată la toate nunțile pentru a se ocupa de bucătărie; și al treilea — că n-am purtat niciodată, cîtă vreme am stat acolo,

vreo rochie nouă sau măcar purtată de mai puțin de patru surori înaintea mea. În '49, cînd cu foamea, am plecat din sat și am venit aici, la București, unde se stabilise una din surorile mele mai mari. Și m-am pus pe muncă. N-aveam, firește, nici o calificare. Am intrat la cooperativa „Tehnică modernă”. Vorbă să fie! Nici urmă de „tehnică”, nici urmă de „modern”. Găuream toată ziua la blacheuri și asta era tot. După o vreme, pentru că n-aveam încă buletin de Bucu-

ce de diferite gabarite și puteri de la un sfert de kilowatt și pînă la 125 de kilowați. Atunci nu știu cine se putea gîndi că o să ajungem aici. Și așa au trecut anii — cu multă muncă și cu multe bucurii... Nu, nu știu să fi trecut printr-un moment cu adevărat greu în viață. Greu, dacă e s-o luăm așa, e totul sau nimic. E greu să lucrezi într-o secție — Montaj 2 —, singura femeie între 70 de bărbați. Sigur — e greu să fii mereu primul, dar eu asta am vrut dintotdeauna: să fac lu-

treabă, cum se zice pe la noi. Apoi, nu-mi place să-mi pierd vremea, să stau degeaba. Dacă mi se defectează mașina și am de așteptat pînă e reparată, pun mîna pe mătură și fac o curățenie generală în toată secția. Apoi, pentru că sînt cea mai vîrstnică dintre toți (și maștrii și cu două luni mai mic decît mine), am aproape 50 de ani, trebuie să mă ocup și de tinerii din preajmă. Îi învăț tot ce i-ar învăța și părinții lor, dacă ar fi în locul meu. Și îi ajut cum pot și eu ce pot. Uite,

cînd ai voința de-a face și cînd e pace în țară... Desigur, mă consider un om politic. Sînt comunistă de mulți ani, am crescut, în conștiință, odată cu întreprinderea. Mă interesează modernizarea întreprinderii, mă interesează reducerea importurilor, concepția proprie în fabricarea motoarelor, calitatea produselor pentru export. Știu — din văzute și trăite — că, în urma vizitelor făcute la I.M.E.B. de către secretarul general al partidului, întreprinderea a crescut și s-a înnoit”.

I.M.E.B. este, prin excelență, un spațiu al bărbăției. De pe locurile unde se află așezată întreprinderea de azi, de pe fostul cîmp al Cotrocenilor, a pornit, acum trei sferturi de veac, Aurel Vlaicu în primul său zbor. Munca de-aici nu e la rîndul ei, deloc ușoară. Dar femeia cu care stau de vorbă — numai zîmbet și voie bună — dovedește că nimic nu e imposibil.

Lecție de omenie, simplă ca viața

rești, a trebuit să-mi schimb locul de muncă. Am găsit o familie de medici, unde am îngrijit de o bătrînă. Am avut noroc de niște oameni foarte cumsecade, care m-au considerat ca pe un copil al lor. Din '60 am venit aici, la I.M.E.B. Dar, deși lucream acum într-o întreprindere adevărată, tot nu m-a lăsat inima să mă despart de bătrînica pe care o îngrijisem și am continuat să văd de ea încă o bună bucată de vreme. Aici, în întreprindere, era cu adevărat tehnică, deși nu tocmai modernă nici asta. Am început să urmez cursuri de calificare. Am făcut o mulțime și am învățat meserie ca lumea. Era și destul de simplu, fiind repere puține. Acum, ca să dau doar un exemplu, aici se produc vreo sută de tipodimensiuni de motoare electri-

cruri de care să nu-mi fie rușine. Sigur — a fost greu să-mi cresc băiatul, în condițiile în care bărbatul meu lucra numai schimbul I. Dar acum băiatul are 16 ani și toate problemele pe care le-am avut de invins au trecut. Întreprinderea m-a ajutat mult, am avut parte de înțelegere cum nici nu speram. Doisprezece ani am lucrat numai schimbul II! Din pricina asta — și din multe altele — mă simt obligată față de oamenii de-aici, față de I.M.E.B. Și răspund prin ceea ce știu să fac mai bine și am făcut toată viața — muncind... Nu știu să vă explic așa, foarte bine și cu vorbe de specialitate cum de-am ajuns fruntașa întreprinderii. Cred că moștenesc de la părinți ceva îndeminare — pe care o folosesc nu numai aici, ci și acasă. Am spor la

unul dintre ei avea nevoie mare de frigider, că are trei copii și le trebuie mîncare proaspătă. N-avea băiatul bani, așa că am făcut eu un împrumut la C.A.R. și i-am dat. Pe fetele din întreprindere le învăț refete de mîncare. Predau lecții la vestiare și mă bucur cînd îmi spun că băbaților lor le-au plăcut mîncărurile aflate de la mine... Da. mă simt în putere. Mă trezesc în fiecare zi la 5,30, o pornesc în piață (dacă lucrez ca azi, schimbul II), vin acasă, fac mîncare, spăl, calc, mai lucrez, dacă e cazul, tere-nul din fața blocului și mai găsesc vremea să beau și o cafe-luță cu vecinele. Nimic nu e complicat dacă vrei să fii cu adevărat om. Eu pot zice acum, cînd nu mai am mult pînă să devin bunică, așa — nimic nu e mai simplu ca viața atunci

DAN MUCENIC ■

Întotdeauna gîndul meu e la copiii țării mele, la tineretul, la poporul nostru

Viața României între două congrese

● În România anului 1984, 2 milioane de elevi învață în 12 353 de școli generale și licee ● Există 44 de institute de învățămînt superior cu 134 de facultăți în 19 centre universitare în care au studiat — anul universitar 1983/1984 — 174 042 studenți ● În țara noastră în 1984 există 9 225 de grădinițe ● Anual peste 1,9 milioane de tineri sînt cuprinși în întrecerea U.T.C.-ista numită „Tineretul — factor activ în realizarea obiectivelor deceniului științei și tehnologiei, calității și eficienței”. ● În cadrul acestei întreceri, în 1983 prin reintroducerea în circuitul economic a unor materiale re folosibile, tinerii au obținut economii de peste 70 milioane lei ● În 1983, 110 000 tineri au absolvit cursurile politehnicilor muncitorești ● În 1984 numărul locurilor date în folosință în căminele muncitorești pentru tineret s-a ridicat la 500 000 ● În cadrul unităților economice și în casele științei pentru tineret, funcționează 2 631 de cercuri științifice și tehnico-aplicative ● În anul universitar trecut au funcționat 2 214 cercuri studențești de cercetare științifică în care au activat 48 500 de studenți ● În prezent în România există 10 șantiere naționale ale tineretului, 40 de șantiere județene și 188 de șantiere locale în care sînt cuprinși aproape zilnic 28 000 de tineri ● În anul 1984 U.T.C. a asigurat recrutarea din județele țării a 5 100 de tineri calificați și 7 030 elevi

care au lucrat sau lucrează pentru o perioadă de 1—3 luni pe șantierele naționale ale tineretului ● Numai la șantierul Poarta Albă—Midia lucrează 2 260 brigadieri ● Anual peste 4 milioane de tineri sînt cuprinși în acțiunile turistice ale Biroului de Turism pentru Tineret ● În anul 1981 au funcționat 154 de tabere și colonii pentru elevi și copii preșcolari cu 37 000 de locuri ● În acest an 131 de cabane turistice sînt la dispoziția tinerilor doritori să practice turismul montan ● Biroul de Turism pentru Tineret conlucrează cu 7 000 de cercuri de turism din țară și întreține colaborări și relații turistice cu peste 40 de țări din lume ● În anul 1984 fondurile acordate pentru alocații de stat și alte ajutoare pentru copii au fost de 15 153,4 milioane lei ● În 1984 funcționează 8 100 de cluburi de dezbateră politico-ideologică la care participă 229 000 pionieri ● 311 000 de purtători ai cravatelor roșii studiază în 15 300 de cercuri tehnico-aplicative ● În orașele țării funcționează 59 de case de cultură și case ale științei și tehnicii pentru tineret ● 331 600 de tineri sînt cuprinși în 20 537 de formații artistice care susțin cu regularitate spectacole pe scenele cluburilor pentru tineret și pe alte scene de prestigiu din țară.

Viitorul

Acum, la aniversarea a patru decenii de la începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, când se relevă rodnicul bilanț al celei mai efervescente etape din istoria țării noastre, al contribuției forțelor sociale la înlăturarea dezideratelor arzătoare dintotdeauna: de libertate, egalitate și demnitate umană, sublinierea rolului și locului tineretului în procesul revoluționar din România dobândește și ea o rezonanță specifică. Într-adevăr, tineretul din țara noastră a avut un însemnat rol în confruntările sociale și de clasă, în conștientizarea maselor de oameni ai muncii, în crearea unui inflăcărat front patriotic. Se impune astfel a fi remarcat faptul că tinerii revoluționari ai luptei pentru înlăturarea vechii orinduirii sociale, au devenit, învățând mereu, competenți în a **construi o societate nouă**, că au transmis altor generații de tineri flacăra revoluției, entuziasmul și devotamentul față de cauza partidului și poporului, permanentizând astfel trăsături fundamentale pentru conducerea societății noastre socialiste: **prospetimea spirituală, curajul, fermitatea, intransigența și romantismul revoluționar.**

Astăzi, tineretul este considerat de către Partidul Comunist Român și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu doar ca o generație care preia sau va prelua ștafeta revoluției, ci ca o „puternică forță socială”, care continuă, în permanență **pe un plan superior**, transformările revoluționare, care contribuie cu creativitatea sa specifică la împlinirea nevoilor și aspirațiilor poporului nostru. În această perspectivă, grija și preocuparea partidului față de generația tinăra a României nu se manifestă numai în asigurarea condițiilor pentru ca ea să devină o bună forță de muncă, ci, înainte de toate, pentru a-i oferi posibilitatea să dobândească un larg orizont cultural, o concepție înaintată despre lume și viață, să-și însușească cele mai avansate cunoștințe din toate domeniile științei și tehnicii. Asimilând noile cercuri ale cunoașterii umane, tineretul este pregătit pentru a le lărgi, pentru a deschide noi porți capacității omului de a cunoaște și umaniza lumea. Fără îndoială, nu poate fi eludat faptul că, pentru moment, eforturile statului nostru de a asigura o bază materială responsabilă pentru instrucție și educație, pentru cultură, sport și divertisment sunt influențate de conjunctura mondială, de criza economică mondială, care își pune amprenta și asupra economiilor țărilor socialiste. Totodată însă, este necesar a fi evidențiată consecvența principală a programelor noastre de dezvoltare, a opțiunilor și obiectivelor precum și eforturile susținute ale întregului nostru popor de a-i asigura tineretului condiții din ce în ce mai bune de dezvoltare, ceea ce atrage atenția asupra **procesualității demersurilor întreprinse, asupra realizării progresive a unui grandios proces.** Astfel, de pildă, nu este nici întâmplător și nici minor faptul că în țara noastră preocuparea partidului și statului față de soarta tineretului se concretizează prin crearea locurilor de muncă în așa fel încât nici un tânăr absolut al indiferentărei forme de învățământ să nu fie pus în situația de a nu găsi posibilități de manifestare a propriei sale capacități. De altfel, asigurarea locurilor de muncă pentru toți cetățenii țării, pentru toți tinerii — existând chiar unele domenii „nesățioase” în ceea ce privește forța de muncă — constituie o piatră de încercare și o dovadă fundamentală a **superiorității istorice a orinduirii socialiste.**

În concepția partidului nostru, atenția față de tineret înseamnă **preocupare față de viitorul patriei.** Din acest motiv, permanent tineretul este învățat și pus în situația să gândească și să acționeze responsabil. Ne interesează nu numai înculcarea sentimentului de datorie față de sarcina primită în muncă ci, în primul rând, conștientizarea politică a tineretului, asimilarea unei largi și fundamentale culturi politice. Înțelegerea scopurilor și mecanismelor politice, a propriului său rol în viața politică a societății noastre socialiste. Alături de celelalte categorii de oameni ai muncii din țara noastră, tineretul este și el **coparticipant la toate deciziile** care privesc marile probleme ale dezvoltării noastre interne ca și cele ale politicii noastre externe. Prin hotărârile pe care le ia la nivelul tuturor organizațiilor sale, tineretul se alătură cu luciditate și devotament poziției clarvăzătoare a partidului nostru față de problemele politicii interne și externe, contribuind activ la realizarea **strânsei unități în jurul partidului, al secretarului său general.**

În același timp, tineretul român își exprimă solidaritatea militantă cu tineretul progresist al lumii, participând, în cadrul numeroaselor sale inițiative, la ampla mișcare pentru pace, pentru dezarmare și, în primul rând, pentru dezarmarea nucleară care — după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „este problema fundamentală a epocii noastre”. Acțiunile de pregătire, întipinare și marcarea a Anului Internațional al Tineretului (1985) care se află în plină desfășurare, se constituie și ele în prilejuri concludente prin care tinăra generație a patriei are posibilitatea să satisfacă **investiția de încredere pe care partidul i-o acordă permanent.**

Dr. DUMITRU BAZAC

Mă tot gândesc la diplomele lui cu sigiliu de ceară, semnate de miniștri, de președinți și de regine, de mari savanți sau de oameni cu firmă și mă întreb de ce așa putea fi suspectat scriind despre un prieten? Îmi dau seama că nu e prea fericit faptul că mă cutreieră o asemenea nelămurire, deși adeseori prietenia dintre doi oameni poate fi chiar garanția onestității lor. Și eram apropiați atunci când abia ne ridicam de la pământ, când pe întortocheatele văi ale Tămășesii și Mărtineștilor, batoze lenese cu-măniști nemți aprindeau focurile prin arii, când părinții noștri ațurau și se închinau la mica lor proprietate cu sentimentul că păzește echilibrul lumii. Aveau un pământ rău, pietros, pe care trebuia să-l chinuie ca să-și întoarcă sufletul spre ei, cu porumbiști pitice și cu griu sec, împetrit de neghină și maci. N-aș putea spune că erau săraci s-au nefericiți. Dar cițiva saci de griu însemnau cițiva ani de viață. Alțceva nu mai rămânea. Și mai tirziu au venit culturile de tutun, acei ani de derută, groțești și tristi, când părinții noștri s-au despărțit de pământul acela înclinat ca un acoperiș al lumii construit din piatră și au început drumurile pe jos spre Orăștie. Noi încă eram mici, ne pregăteam cu emoție să susținem examenele de absolvire a patru clase în timp ce ei, cu hainele țărănești incuțate în dulapuri, se îmbrăcau peșter, se sculau cu noaptea în cap și își aprindeau țigările, niste țevi în care băgau o cîrpă peste care turnau petrol, și porneau în fantomatice cortegii spre pădure. Vară și iarnă, zi de zi, îi vedeam cum pleacă pe sub copaci, cu traistele pe umăr și cu țigările în mină, refăcînd drumul spre Orăștie de mii de ori, incapabili să socotească distanțele, nepăsători la un calcul de curiozitate, că atîția ani, făcuți pe jos, însemnau mai multe ocoluri ale pământului. Tatăl lui, Ion Cocrean, lucra împreună cu tata la întreprinderea chimică. Făceau de pază, o sublimă slujbă pentru țărani care coboară dimineața în orase. Îi vezi cu hainele lor maronii și groase, aproape grosolane, cu chipiele diforme, cărînsacose și genți umflate și scorjite, în timp ce ziua, sobri și importanți — și în același timp stingheri — păzesc intrările instituțiilor și-și fac datoria cu sfînțenie. Am auzit de un asemenea țaran, paznic și el la o întreprindere, că era de o corectitudine cu totul deosebită. Într-o zi s-a întâmplat un accident, toți ceilalți au fugit îngroziiți din fața pericolului și i-au spus și lui, fugi că vine prăpădul și, în timp ce oamenii se îndepărtau ca potîrnichile, țaranul își spunea, mai mult pentru el, pînă în regulament scrie că nu-l voie să părăsesc postul pînă nu mi-o veni schimbul, și cînd celălalt țaran, paznic și el, a venit a mai găsit doar catarama scrumită pe care a luat-o, a șters-o frumos cu batista și-a dus-o familiei celui dispărut.

De multe ori l-am întîlnit pe tatăl lui la fin. Cinci minute îmi povestea despre slujbă. Cinci minute despre Ion. Era mîndru și de serviciu și de băiat, dar într-un fel anume, țărănesc, curat, plin de farmec, deși la slujbă nu cițiga mult, deși Ion, asemenea tuturor copiilor de la țară, lupta pentru fiecare pas prin lume. Au trecut anii și ea într-o scenă de basm, cu fulgii ținuți în palmă de un urias, spulberați la o suflare mai puternică. Ne-am îmbrăștat prin școli, prin tot felul de slujbe care ne țineau legați de toate colțurile țării. Abia terminase Facultatea de chimie din Cluj-Napoca și umbla mereu cu o geantă mare, umflată, ca un animal îndopat, cu hirtii, și trecea pe strădă cu o discreție ieșită din comun. Și mai apoi, ca inginer la întreprinderea de blănuri Vidra din Orăștie, trecea adesea pe lângă zidurile îngăbenite ale cetății, lăsînd lumea să freamăte, să cirtească. Niciodată nu mi-am imaginat că Ion, fiul lui Ion Cocrean, cel care făcea drumul peste pădure cu tata și cu încă vreo douăzeci de țărani agățați de industrie în slujbe mărunte, prin acele locuri în care bănuț se cițigă cu palmele și cu spațele, deci recunosc, niciodată nu m-am gîndit că Ion are stofă de mare cițigător. L-am crezut un om obișnuit, un inginer destoinic, corect și muncitor. Nu că l-aș fi desconsiderat. Cine e în stare să aibă un asemenea gînd față de un prieten? Ne-am văzut des, la atît de banala cafea la care ne mai întrebăm cite ceva despre părinți, despre slujbe, despre prieteni și cunoscuți. Nu i-am cerut niciodată nimic. Pur și simplu n-am avut nevoie și n-a avut nici el. Dar de fiecare dată am avut sentimentul că într-o clipă mai grea mi-ar întinde o mină. Dar nici nu mi-a spus mare lucru despre cercetările sale. Și au trecut ani și ne-am văzut mai des sau mai rar și între timp teancul lui de diplome semnate de savanți și miniștri, de Elisabeth the Second, by the Grace of God, Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland etc. a crescut și despre el am auzit la radio, am citit în ziare și l-am văzut pe micul ecran. Ce s-a petrecut?

În spatele zidurilor fostei cetăți regale a Orăștiei se afla un atelier la care, prin 1958, lucrau 100 de oameni. Tîn minte doar o putoare insuportabilă care copleșea orașul în anumite ceasuri de seară și, din cînd în cînd, camioane mari, încărcate cu piei murdare, așteptînd în fața porții. Prin

1964—1965 Vidra nu însemna nimic, avea 200 de oameni și un nou director, Ion Harmuth Probsdorfer. Deși am trăit multă vreme în orașul acesta, nu l-am cunoscut niciodată. Nici măcar pe strădă nu l-am văzut. În schimb am auzit despre el o sumedenie de lucruri, că este un om aspru, că nu iartă, că tuturor le cere enorm. Alțceva spunea că toate acestea sînt adevărate, dar dincolo de aparențe omul este sentimental și săritor la nevoie, că este sever în primul rînd cu el și multe alțceva cite se spun într-un mic tîrg de provincie despre un om care schimbă ordinea măruntă a lucrurilor și pune pe roate o instituție de proporții. Cu anii, Vidra a devenit o instituție de marcă, o firmă cunoscută. Multă lume a început să-i facă un fel de curte. Mulți oameni m-au întreat, n-ai pe cineva pe la Vidra? și am răspuns, sigur că da, tata, (unde se transferase între timp), el sarge betonul cu picamerul și cară saci. Cînd s-a pensionat a primit din partea citorva oameni de su-

Șapte argumente pentru un cercetător tînăr

flet un ceas și-o cîrjă pe care a și aruncat-o la primul colț. Toți erau dezamăgiți. Ar fi vrut să cunosc pe cineva de la desfacere sau de la export, în zona „produsului finit”.

Vidra e unul din cele mai mari combinate de prelucrarea blănurilor din lume, a intrat pe toate marile piețe, produce zîtnic 400—500 de haine și încă mai figurează ca o biată întreprindere de gradul III în care n-ai unde întoarce o căruță. La această oră, pe lângă întreprinderea propriuzisă, Vidra are o secție la Hunedoara în care prelucurează toate deseurile, încă o secție în Orăștie în care sortează și spală pieile, dar mai ales produce lanolină. Iar povestea lanolinei este o căutare din tinerețe a inginerului Probsdorfer și o idee desăvîrșită de inginerul Ion Cocrean. Primul a avut ideea producerii ei din apele cu care se spală pieile cu lînă. A încercat, cum au încercat mai tirziu și cîteva institute de cercetări, dar n-a reușit. În 1976 Ion Cocrean a obținut un brevet pentru procesul și aparatul de producerea lanolinei. Ideea a avut un succes enorm. Brevetul a fost imediat acceptat în țară cu tradiție în materie de blănărie, în Anglia, Australia, în Canada și Austria, în Franța și pe aiurea, a fost premiat la nivel național și a stîrnit un interes deosebit între specialiști. Ce este lanolina? Eu, care mai mulți ani nu am reușit să fac diferența dintre fizică și chimie, las răspunsul pe seama celor pricepuți. Oricum, lanolina nu se produce în România. Se importă și se folosește în industria cosmeticelor, în industria farmaceutică, în industria metalurgică, în industria lemnului, în agricultură, într-o sumedenie de alte domenii. Și se cumpără pe bani grei și fiecare o face după metoda lui și-o vinde cu cit crede de cuviință. Și este

mai bună sau mai rea. Din acest an există și o lanolină românească. N-aș putea spune prea multe despre ea. Nici cum se produce, nici despre reacțiile chimice necesare, nici despre calitate. Important este omul și ciștișurile lui. Iar lanolina românească este, dincolo de toate, zece ani din viața unui cercetător în chimie. Produsele fără oameni n-au absolut nici o valoare, nu sînt bune decît pentru o nesfîrșită listă, pentru un fel de pomelnic chimic. Am aflat de la cunoscuți despre fabrica de lanolină construită la Orăștie. Mai apoi am citit și într-un cotidian. Într-o bună zi am ajuns pe acasă și l-am căutat pe Ion. Mi-a povestit despre invenție, despre stația pilot care a funcționat vreme de cițiva ani în incinta întreprinderii, despre investiția de peste 80 de milioane care din acest an s-a concretizat într-o fabrică. A fost dispus să mi-o arate, mi-a și explicat cite ceva (n-am înțeles mai nimic) și cînd am încercat să-mi notez, m-a refuzat politicos. Omul acesta are o discreție și un bun-simț care te fac să redescoperi simplitatea părinților noștri. Si-a depus teza de doctorat de mai multă vreme și a pariat întîi cu el, poate și cu ceilalți, că o va susține și va vorbi despre lanolină abia atunci cînd această fabrică, aflată acum în probe tehnologice, va merge perfect, așa cum a gîndit-o, cu o producție de 800 de tone pe an și cu o lanolină dintre cele mai bune din lume. Și abia atunci va da un semn de viață. Am așteptat o săptămînă sau două și am revenit. Mi s-a părut suficient, fără să realizez că Ion Cocrean a așteptat zece ani și acum, cu nervii întinși la maxim, mai traversează încă o săptămînă sau o lună cel mult pînă cînd prima linie din cele cinci ale viitoare fabrici de lanolină va funcționa la parametri normali. Într-o zi familia Cocrean a avut un peste. L-a pus în cadă și peștele și-a revenit la viață. Ca-n cunoscutul basm, s-au întreat, mai mult în glumă, ce dorințe și-ar pune fiecare. Și amîndoi au răspuns repede, să meargă lanolina, să meargă lanolina! Dincolo de acest amănunt, se vede limpede că lanolina este pariul unui om cu el și ca lumea. N-au crezut, nu i-au dat șanse, i-au răstălmăcit unele păreri, i-au tradus tăcerea și modestia, unii i-au privit fiecare invenție ca pe un noroc, în vreme ce fiecare din ele i-a adus fie un necaz, fie o nenorocire. Pe lângă lanolină, Ion Cocrean mai are șase invenții brevetate și cu toate acestea spune „mi-ar plăcea să se spună despre mine că sînt un om muncitor care să zbate să creeze” că sînt nepărtinitor și drept. Atîta mi-ar ajunge, înseamnă că mi-am făcut datoria. Niciodată nu m-am gîndit că un proiect poate să nu-mi iasă, să euseze. Cînd am început cercetarea, directorul Probsdorfer mi-a spus, Ioane, să nu te aștepti la vreo cunună de lauri, dar să ai grija să nu porți prea mult o cunună de spini”. Dacă ar fi lipsit de umor, Ion ar socoli izbînda cu producerea lanolinei, o cunună de lauri. Dar are umor, spune că dacă și-ar înrăma toate diplomele și brevetele și le-ar pune pe perete ar strica tapetul și ar arăta ca un kitsch banal. La un moment dat i-am spus că a avut noroc să lucreze la o temă de cercetare, s-o concretizeze într-o invenție, să coordoneze o stație pilot pentru verificarea ideii și mai apoi să răspundă de transpunerea în practică a unui proiect care a costat peste 80 de milioane. Adică să facă o fabrică. „N-a fost noroc, a spus el, în asta eu văd chiar marele merit al acestei epoci, de a da omului o șansă de afirmare, de a-i chema să schimbe lumea pe măsura puterilor lui”.

Ion Cocrean este un cercetător în chimie venit dintr-un sat de pe întortocheata și ciudata vale a Tămășesii. Nu vrea să poarte nici o cunună de lauri. Pe cea de spini n-a avut-o niciodată. În 1982 pentru invenția cu lanolină a primit medalia de aur la Salonul internațional de invenții de la Bruxelles. Ai văzut medalia? În loc de răspuns, cu aceeași modestie și bun-simț a adus vorba despre un consătenin al său, Traian Cădaru, și el cercetător în chimie, care la o întreprindere de plante medicinale din Orăștie a obținut esențe și înlocuitori pentru o seamă de produse, a făcut din plante o resursă fabuloasă, o mină de aur. Am bătut toți trei aceleași școli și cu toate acestea despre performanțele inginerului Cădaru nu știu nimic. Și Ion, un monument de discreție, spunea, poate că nu e bine, prezentăm un ciștișător la loz în plic mai mult decît pe un inventator sau pe un cercetător cu rezultate excepționale.

Mai este o săptămînă, cel mult două sau trei pînă cînd probele tehnologice ale secției de lanolină se vor încheia. Nu mă pricep la chimie, nici la descoperirea acestui tînăr cercetător român. Ea m-a ajutat să redescoper un prieten. Personalitatea sa este o garanție că lanolina românească va fi ca în proiect, între cele mai bune din lume. „Și nu vom exporta lanolină, spune inginerul Cocrean, o vom prelucra și va trebui să izbutim creme de valoare marilor firme din lume”.

Cine cunoaște puterea țaranului care a supraviețuit frumos pe un pământ sărac are destule argumente să-l creadă pe un om crescut într-o asemenea lume și hotărît să revoluționeze un domeniu.

CORNEL NISTORESCU

„O insula de seminatate”

Localitatea: Cugir, 11 noiembrie 1984, orele 16, stadionul din localitate.
Număr de spectatori: 8.000.
Atmosfera: excepțională.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale — Gabriela Mișu, Ion Susan, Stelian Munteanu. A debutat ca și cântăreț, interpretând cîntecul „Petre, Petre”, umoristul Valentin Văran.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Dacă n-am ști ce poate, Cugirul, nu ne-am face probleme cu spectacolul ce urmează în această frumoasă duminică de noiembrie! Dar știm că acolo, în tribună, există un „clop” tapetat cu insigne și un mare pulover roșu ce îmbracă o inimă pe măsură, iar în jurul lor, trup al sufletului, o masă de tineri curajași și entuziaști, cărora vrem să le oferim mai mult, dacă se poate, decât ceea ce ne cer ei.

....Cugirul, astăzi, mai aduce câțiva membri ai cenaclului care vin de la școli, serviciu ori alte obligații sociale, în care sînt implicați. Poesis cîntă „La adio” în variantă originală cu Dolga de la Pro Musica la tobe și Eugen Baboi și Marius Bațu la voci și chitare. Cerută mereu, tot timpul turneului, trupa Totuși își înconjoară solistul (pe Minculescu), înșingurat, și Andrei Păunescu, Ioana Păunescu, Dan Cărăbaș și Nicolae Dinescu izbucnesc în seara cugireană ca un simbol al tinereții și deschiderii noastre către tot ceea ce este valid și valoros în muzica noului val. Daniel Dumitrescu abia are timp să-și lase geanta pe un scaun și intră direct în corul tribunei care îl știe cîntecul făcîndu-l să uite oboseala drumului lung străbătut. Juristul moldovean Gil Ioniță aduce „pacea”, „A treia pace mondială” scoasă de undeva din adîncul sufletului așa cum îi cere „Jurămîntul la Putna”. Vesnic tinăr și ferice, Gil Ioniță rămîne unul din „marii bătrîni” ai cenaclului și, vorba aceea, cine nu-i are pe aceștia, să și-i cumpere; dacă poate!

Recitalul formației Pro Musica aduce un aer preclasic respirat în tempouri moderne, cu un stil bine definit și stăpînit, cu o concepție muzicală în care se simt „remember”-uri Phoenix, pasaje solistice de rafinament purtîndu-se printr-o cultură muzicală solidă.

Prezența poetului Adrian Păunescu, conducătorul cenaclului, înseamnă, ca de fiecare dată, garanția unei prestații de înaltă calitate în întregul colectiv. În tribune atmosfera este incendiară; steaguri tricolore și roșii, pancarte pe care scrie Pace, fotografii ale eroilor României întregesc tabloul acestei serii extraordinare. Doru Ghiaja revine în scenă cu „Colindul pentru Președintele țării”, „Marșul Iancului” și „Colindul Ardealului”, cîntînd împreună cu poetul Adrian Păunescu aceste nemuritoare perle de cîntec revoluționar românesc. Firesc, vine rîndul cîntecelor de pace și țară ale cenaclului, din care abia mai reușim să cîntăm și noi cîte o linie melodică, deoarece spectatori și artiști au perfecție și de multe ori ne anticipează chiar cu inițiative ce dau măsura plăcerii cu care acestea au fost receptate. Este adiezuina, astfel exprimată, a tinerilor față de evenimentele majore ale agendei politice a țării. Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român și realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al P.C.R.

Feeria cugireană parcă ne scoate frigul din oase și în timp ce în tot sudul plouă, aici sîntem „într-o insula de seminatate”, după cum exclamă poetul Adrian Păunescu. Un singur moment pare să clatine soliditatea legăturii noastre cu publicul, atunci cînd la începutul recitalului lui Măjay Győzo, tinărul și talentatul maghiar de limbă română, publicul, într-un exces de entuziasm, scandează „Acapulco, Acapulco”, titlul unui șlagăr internațional ce se cîntă în cenaclu; drept pentru care, cîntăm de vreo zece ori această piesă, pînă cînd tinerii care au înțeles „lecția” oferită refuză supliciu și-l cer unanim pe Măjay Győzo. Aceasta a fost lecția de morală a Cenaclului Flacăra, aproape de felul cum trebuie înțeles un program și de faptul că nici ordinea pieselor, nici a interpretelor nu este întâmplătoare, ci, ca orice construcție, care trebuie să fie nu numai rezistentă, ci și estetică, arhitectură ei are nevoie de o idee de ansamblu, pe care publicul trebuie să o înțeleagă și să o respecte ca atare. Se scandează „Români, maghiari, germani / Sîntem același neam” și „România, România”, ca o atitudine decisivă de rezistență a naționalului din nașterile noastre ce pot diferi ca naționalitate.

La momentul șlagărelor, cerutul „Acapulco” este din nou cîntat de trupa Krypton și Florin Șerban, de data aceasta el sunînd altfel, integrîndu-se perfect în suita de piese străine. Trupa Flapo (Zăr-

nescu, Enache, Schwartz, Beianu) acompaniază tot — de la profesioniști la debutanți (cred că și pe Văran și Cenani, umoriștii, i-ar putea susține melodic!), cu o mare putere și conștiință implicată în spectacolul ce se desfășoară cu modestia încrederii în misiunea lor de care depinde, în mare măsură, ținuta manifestărilor noastre.

Recitalul de poezie al conducătorului cenaclului încheie apoteotic o seară limpede și tandră, „Repetabila povară”, „Pacient”, „Iluzia unei insule” (recitată după un mare număr de ani, de dragul minunăților cugireni) transpun seninul într-o tonalitate caldă, a calmului suferinței poetului, suferință asumată de dragul și „întru” ceilalți.

....Restul e urșită — încheie Adrian Păunescu — prin finalul „Spațiului mirotic” al lui Lucian Blaga ieșind din stadion prin culoarul subteran, reintrînd parcă în adîncurile firii ce doare, pe care o exhibă seară de seară, din nou, zic, de Dorul Dorului Românesc.

Feerie pe ger

Localitatea: Aiud, 12 noiembrie 1984, orele 18, stadionul din localitate.
Număr de spectatori: 8.000.
Atmosfera: entuziastă.
Calitatea spectacolului: bună.
Noutăți: prezențe locale — Daniel Avram. A revenit pe scena cenaclului reputata actriță de la Teatrul Național din Tîrgu Mureș, Adam Erzsebet.
Aportul organizatorilor: bun, cu unele scăderi din partea unor oameni de ordine.
Temperatura: -10°C, ger cumplit.

Revenim la Aiud cu sentimentul forței întipărit în minte. Sîntem „încalziți” după Cugirul de ieri, care nu ne-a dezamăgit nici de data aceasta și pe care sperăm că nu l-am dezamăgit nici noi. Stadionul este arhiplin iar frigul „stringe” rîndurile în tribuna care acționează ca un singur om.

Tribuna este dominată de trei portrete mari, desenate, ale martirilor suferinței românești, Horia, Cloșca și Crișan, din care se simțea un altă istorie a țării noastre. Lancea albastră pe care o primim din partea spectatorilor este parcă o investitură a oamenilor pentru ceea ce facem, încredere acordată efortului acestui cenaclu și a conducătorului său, poetul Adrian Păunescu, de a nu lăsa să se stingă faptele mari, de orice natură, ale românilor, din trecut și de azi. De altfel, mai mult de o oră și jumătate cîntecul de patrie, de pace și revoluționare ale cenaclului au răsunat în tot Aiudul, ca o garanție a faptului că spiritul național este viu și tinăr.

Aici, ca și în alte orașe ale Ardealului, sîntem puși în situația de a face cincizeci de finaluri pentru că, în ciuda frigului necruțat (minus zece grade au fost la Aiud!), tinerii au fost la rîndul lor eroici, în dorința lor de cultură, ca și membrii cenaclului și nu au părăsit tribuna; scandînd și după stingerea repetată a luminilor, preluînd minute în șir cîntecul reprezentativ și iubit pe care le-am interpretat. Păcat, repet, păcat, de niște incidente izolate, care ne-au amărît puțin și care poate nu ar fi avut loc dacă toți cei însărcinați cu buna desfășurare a manifestării și-ar fi făcut cu conștiinciozitate și dragoste datoria.

Clipele cenaclului sînt unice și irepetabile, ca orice fenomen spiritual; de aceea orice ratare înseamnă îmbătrînire prematură. Adunăm an după an, clipă de clipă și astfel, la calculul cu ridicata, nu știm de ce simțim de două ori mai multă viață în suflet decât cea trăită de trup! La Aiud a fost o feerie pe gheață.

AUGUSTIN FRĂȚILA ■

Înaltă vibrație patriotică și revoluționară la Tîrgu Mureș

Localitatea: Tîrgu Mureș, 13 noiembrie 1984, orele 17, Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 8.000.
Atmosfera: vibrantă și emoționantă.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale — excelentul grup TELEX (Soroși Endre, Bibo Ludovic, Adrian Greculescu, Pavel Coșa,

Eugen Krauss), Ion Drăgan, Lobonez Francisc, Simona Lăpădat, grupul COM-PACT (Mihaela Someșan, Tünde Baranyai, Valentin Varga, Cornel Savin, Florin Radu, Sorin Buta), ALFA MARIS (Mirela Vlăduț, Mariana Alexă), Meszaros Istvan, grupul STYL (Alexandru Man, Ioan Pelaghie, Valentin Gavrilă, Benedek Laszlo). A revenit grupul Partaj.

Aportul organizatorilor: foarte bun.

Temperaturile foarte scăzute din aceste zile, ajungînd noaptea la minus zece grade Celsius, i-au determinat pe organizatorii manifestărilor noastre din județul Mureș să schimbe în ultima clipă locul de desfășurare al spectacolului de la Tîrgu Mureș. Înregistrăm astfel primul dintre cenaclurile de sală ale turneului. Schimbarea nu se pare bruscă, dar încercăm să ne adaptăm. Mulțimea celor prezenți, umplînd pînă la refuz sala sporturilor, scena răsărînd direct din masa aceea de tineri fremătători și frumoși ca o plajă din mare, înlimitatea privirilor ațintite asupra-ne, totul, chiar și vestimentația ușoară, ne creau un sentiment nou. Substanța măreției lui ni se relevă cu o forță impresionantă odată cu izbucnirea fluidului cîntecelor de țară, de pace și revoluționare ale cenaclului a cărui spontaneitate dovedea aici o remarcabilă prezență de spirit, implicare și înaltă conștiință. Pancarte purtînd inscripții pline de semnificație se înalță alături de steagurile tricolore. Se scandează frenetic: „România, România!”. Numele țării umple aerul și reverberază îndelung, minute întregi. La ordinul propriilor conștiințe oamenii se ridică pentru a dedica, în ceasul fierbinte al marilor noastre decizii, cîntecul „Trăiască România”, Congresului al XIII-lea al P.C.R., realegerii prin voința întregului popor a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă în partid. Gesturi de mare tandrețe și emoționantă participare amplifică vibrația acestor momente. „O șansă păcii”, apoi „Treceți batalioane române Carpații” sînt virfuri de intensitate ale comunicării. Vocile se suprapun, apoi se întretaie în canoane de o armonie perfectă. Strigătele de entuziasm ating limita cea mai de sus. Primim în scenă un tablou cu chipul lui Horea, aureolat de inscripții „Horea rex Daciae”. Este semnul de Maria Gorea. Cîntăm „Lancea lui Horea”, spre gloria martirilor, ca un semn de recunoștință pe care tinăra generație îl înfățișează privirilor izvorite parcă din ochii așternuți care este lacrima din fiecare dintre noi. Participarea excepțională a lui Doru Ghiaja, vocea cea mai amplă a cenaclului, cîntecul sale — cîntec ale zestre de spirit revoluționar românesc — păstrează intactă cota atmosferei. Cu „Desteață-te române” am încheiat unul dintre cele mai rotunde și patetice momente dedicate țării și eroismului românesc în manifestările noastre din ultima vreme. Schimbarea de tonalitate n-a diminuat cu nimic calitatea participării excepționale a publicului țirgureșan. Recitalul trupei Totuși, așteptat și aici cu nerăbdare de cei mai tineri dintre participanți, a fost primit cu o bucurie a cărei contemplare era un spectacol în sine. Poezia a stat în această seară la loc de cinste, dovadă de profunzime și înțelegere sensibilă a sensurilor ei pe coordonatele unei tot mai largi deschideri a acestei generații spre arta adevărată. Cum tot astfel, „în încăperea sufletului nici unei generații anterioare n-au încăput atît de bine și cîntecul popular și rock-ul și folk-ul și muzica cultă”. Și spre a ne convinge, iată, se cîntă pe scena cenaclului muzică în toate limbile, cîntec populare de pe tot cuprinsul lumii, ca și în această seară cînd remarcabila actriță Adam Erzsebet a adus câteva ceardasuri lingă cîntecul de joc din Moldova, Muntenia și Transilvania întregînd ideea coexistenței folclorului românesc cu cel al naționalităților conlocuitoare atunci cînd este vorba de valoare. Realizînd o convingătoare pledoarie pentru frăție și omenie, pentru o existență demnă, egală în drepturi, publicul din Tîrgu Mureș a reacționat la fel de frumos la cîntecul „Trandafir de la Moldova” ca și la cîntecul bănățean „Petre, Petre”, la cîntecul „La mușata armănă”, ca și la „Cîntec pentru Oltenia”, cerut îndelung, făcîndu-se prin atitudinea sa

hartă vie spiritualității românești. A fost o manifestare de ținută, cu un public competent și fierbinte, care inscrie de pe acum Tîrgu Mureș între candidatele la primele locuri ale manifestărilor noastre din săli. Prima notă 101 obținută de o sală!

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Minus cu plus la Reghin

Localitatea: Reghin, orele 17, 14 noiembrie 1984, stadionul Avîntul.
Număr de spectatori: 12.000
Atmosfera: entuziastă.
Calitatea spectacolului: excepțională.
Noutăți: prezențe locale — Angela Kiss și Doru Enache.
Aportul organizatorilor: foarte bun. Mulțumim factorilor de răspundere din Reghin pentru conștiința deplină cu care s-au implicat în buna desfășurare a spectacolului, în aceste condiții deosebite de grele.

Nu pare adevărat și totuși este... Scara zilei de 14 noiembrie, în Reghinul acoperit cu o poșhiță de gheață și singura mișcare, soarele galben și trist, abia ne mai atinge ca o pleoapă semideschisă, „un rece ochi”. „Vom învinge! Vom învinge totdeauna, deoarece credem în izbînda minunatei dăruiri, credem cu putere în frumos și sîntem înșeptați de pace și omenie”. Este un fragment dintr-o scrisoare a elevilor clasei a XII-a A de la Liceul Industrial Reghin, care se potrivește ca o mînușă mîșei noastre din această seară și din atîtea alte serii.

Indiscutabil, greul acestor minus 12 grade (-12°C!) îl duc trupele, ai căror componenți cîntă stringînd din dinți pe instrumentele ce s-au transformat parcă în lame de cuțit, atît de dureroasă este atingerea degetelor pe corzi și clape. „Totuși”, „Flapo”, „Promusica”, „Krypton”, „Telex” scot ululilor de bine picșele, dificil de cîntat chiar și în condiții normale. De voci, nici nu mai discutăm! Asta le e soarta! Grupul „Partaj” (Magdalena Puskaș — la ea acasă — și Tatiana Filipoiu) și Majay Győzo, de asemenea, pe teren propriu, nu par a suferi de frig, ci mai mult de dorința de a oferi concetățenilor lor motivarea încrederii de a reprezenta cu profesionalism orașul natal.

Poetul Adrian Păunescu, după un drum Tîrgu Mureș — București și retur într-o singură zi, fără somn 24 de ore, urcă în scenă cu nonșalanță și cu senzația odihnei depline. Atmosfera din tribună este mai puternică decât cea „de afară” și, totodată, ea este singura noastră sursă de căldură.

Alexandru Zărnescu cîntă „Dor de Eminescu” și Reghinul are parte, porfînd de acest punct, de un „remember” Eminescu. Răsună cîntecul populare, șlagărele românești și internaționale și nimeni nu se mișcă de la lui, toată tribuna cîntă și dansează. Reghinul simte momentul istoric pe care-l trăiește și reacționează ca un făcător de istorie. Lancea înfiptă în scenă, dăruită de elevii ce ne-au trimis scrisoarea amintită, stă ca un trup reînsuflă în între noi, chează a justicii martirajului marelui Horea, marce democrat, precursor al timpurilor pe care le trăim și le slujim cu neuitarea noastră, toți românii, maghiarii, germanii acestor păminturi, mereu împreună, uniți, așa cum am fost și în lupta pentru România mamă.

AUGUSTIN FRĂȚILA ■
Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele: 1415, 1416, 1417, 1418.

Itinerare de forță ale energiei românești: Gorj — Maramureș

O bătălie excepțională, cu oameni excepționali

Cind vânturile de octombrie încep să scuture de poame dealurile Gorjului, minerilor parcă le cade ceva în cap. Le cad niște griji, ne spune maestrul Gheorghe Dudău, secretarul Comitetului de partid al I.M. Rovinari. Vântul cu pulber de nea în spic care vine dinspre Paring anunță, iată, „sezonul rece”, marele vrăjmaș al celor care trudesc în cariere sau „mine la zi”, sub cerul liber. Deocamdată plouă, o ploaie calmă, zurlitoare, ușoară, incontinență, primăvărată, dar prin cortina ei străvezie se vede totuși iarna. Sub ploaie, desigur nu cu un aer plouat, ci optimist, cum îi stă bine unui secretar de partid, Gheorghe Dudău ne spune că „s-au înlocuit programe speciale pentru sezonul rece”, cuprinzând toate măsurile de siguranță privind funcționarea utilajelor și viața oamenilor. Ne mai spune că aceste măsuri sunt dictate nu numai de firescul lor, izvorit din nevoia asigurării fluxului continuu al muncii, ci și de o dură experiență. Ultima iarnă a fost dramatică, cei 65 kilometri de benzi transportoare care leagă giganticele excavatoare de buncărele termocentralelor s-au încovoial au aflat sub povara cărbunelui cît sub cea a nămeților, ceea ce a făcut ca operații vitale, precum mutarea benzilor în funcție de cerințele procesului tehnologic, să se execute mai greu sau deloc. Desi dedați de mult la noutățile extreme ale tehnicii, „boieri ai tehnicii, ce mai !”, zice Dudău, minerii au îmbrăcat salopete de salahari și au înnotat, zile și săptămîni, prin zăpezi și noroaie, cărînd cu spinarea materiale și utilaje în locul mașinilor împiedicate în zidul troienelor. Deci, conchide Dudău, cu iarna e o poveste. Știm că-i o poveste, ne-a spus-o la Tg. Jiu și tovarășul Laurențiu Toader, secretarul cu probleme economice al Comitetului județean de partid. Colective ale Consiliului județean de control muncitoresc al activității economice și sociale se ocupă în chip special de pregătirile minieresti pentru iarnă, cu fermitatea cu care problema o cere.

Deocamdată plouă și carierele-cratere ale I.M. Rovinari fumegă ca niște cratere de vulcani. Un lanț de vulcani sau un vulcan cu zeci de guri, deschise pe vreo 30 de kilometri pătrați, în jurul cărora se agită mii de oameni înfrigați. Îi face așa și asprimea vremii, dar și o anume conjunctură de presiuni semnalată de acele stații alpine ale gîndirii care decid bătălia energetică națională. Anul acesta, I.M. Rovinari trebuie să dea o cantitate de lignit echivalînd întreaga producție de cărbune a Gorjului de acum un deceniu. E o cursă a muncii cu ochii pe ceas, o cursă contracronometru, dușmană a celei mai infime intîrzieri. Întreprinderea distinsă cu Ordinul Muncii clasa I pentru locul frunțas în întrecerea socialistă pe țară a lui '83 întîmpină deci apropiatul congres al partidului cu ochii pe ceas și, deopotrivă, pe graficul muncii, corelate în strînsă intimitate. Se pare că pe-aici, prin partea Rovinariilor, lucrurile nu stau rău deloc. În clasamentul cursei hărniciei pe august și septembrie cariera Rovinari-est a fost prima pe Gorj, cu 82.000 și 77.000 tone de cărbune peste plan. Sub astfel de cifre stau eforturi excepționale, dar și bătălia pentru independența energetică națională este una excepțională, de excepțional interes în viața țării.

Nu-i vorba atît de eforturi, zice Dudău, cît de știință și de iscusința de a munci. Căci conștiința de combatanți, deci de aleși (uneori de sacrificiați) ai unei bătălii decisive pentru România, conștiința de oameni a căror formulă de viață nu mai răspunde reperelor comune, se aliază la minerii gorjeni cu un aprig zel al învățăturii, mai trudnic poate decît truda diurnă a mineritului. Nu numai nofiții, dar și așii întrecerii, chiar și un Maria Condeescu, vechi comandant al faimosului „Excavator 2.000”, înalt de 40 de metri și greu de 2.400 de tone, chiar și un Grigore Cotan de la cariera Gîrla sau un Ion Cucu de la Rovinari-est, de mult intrați în tagma specialiștilor, chiar și maistrii și inginerii iau loc în bănci și învață. Clasele sau categoriile, treptele ierarhiei muncii se acordă de o comisie de examinare a cunoștințelor condusă de ing. Nicolae Bercea, directorul întreprinderii, a cărui asprime îi face pe mulți să tremure. Conform indicațiilor conducerii de partid, absolut toți oamenii locului sînt înregimentați în forme organizate de instruire și perfecționare a științei de a munci. Cei din echipajele excavatoarelor-uzine pot demonstra în fața celui mai exigent specialist miner cunoștințe rivale cu ale lui, și nu doar de mecanică, dar și de electronică, de geologie, de hidrologie, munca de azi a rovinăreanului stînd sub semnul polivalenței și al polyvalenței. Ce rezultă de-aici s-a văzut în cifrele de mai sus, sugestive imagini ale ritmului întrecerii în cinstea Congresului, înaripată de largile orizontului deschise vieții cărbunelui românesc în Proiectul de Directive.

Ne mutăm pe o altă zare gorjeană, de data asta sub pămînt, la Mina Motru-vest, unde ploaia de octombrie tirziu va rămîne afară, cum va rămîne peste cîva timp și iarna. Inginerul șef Toma Toada ne spune că nu, din păcate nu vor rămîne, se vor înșinua și în galerii, prin viclenii neprevăzute și cu consecințe nefaste. Să începem cu ploile, care fac ca de pe versanții dealurilor ce împrejură mina să se reverse torrente care degradează căr-

bunele aflat în stoc. Și cei de-aici au îmbrăcat salopete de salahari, săpînd un canal în jurul stocului de lignit, mai ocupîndu-se și de acoperirea, cum acoperi o seră, a circuitelor de transport, astfel ca negrele flori de cărbune ce dau azi dominantă peisajului gorjenesc să nu se ofilească sub excesul de apă. Întrecerea contracronometru cu timpul se dă aici la noua mină a unității, în prezent în construcție, se profită de fiecare clipă de cer

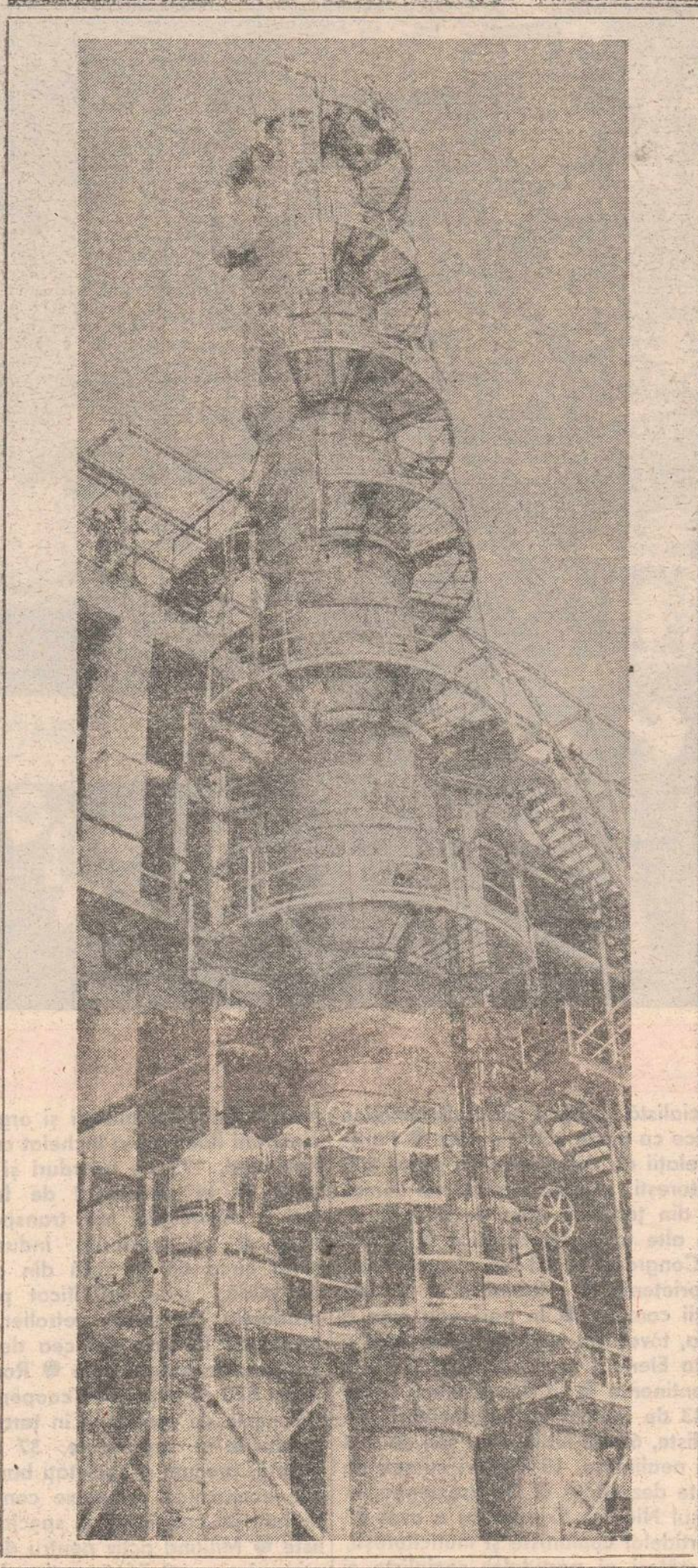
și piese de schimb) și, s-ar părea, și subiective, zelul în amenajarea drumurilor de acces și a altor obiective fiind uneori cam cu capricii, cam ca toamna asta cînd cu soare de iulie, cînd cu ploii ori cu frig de decembrie. N-am prea înțeles cum ploile și zăpezile se pot înșinua și în abataje, în adîncul adîncurilor, decît dacă e vorba de răcirea ce se poate produce (și uneori s-a produs) în niște inimi, temperîndu-le zelul de care vorbeam.

Își tot întorc ochii spre miazănoapte, lăsîndu-se bătuti pe obraji de stîlurile dure de aer ce năvălesc dintr-acolo. Sînt mineri veniți tocmai din Maramureș, din țara zimbrului, ca să-și inhame cerbicea la plugul Gorjului minieresc, să-i ajute pe cei de-aici în niște asalturi mai grele ale pămîntului. Stăm de vorbă cu brigadierii Petru Trifoi (de la mina maramureșeană Băiuț), cu Nicolae Hirciog (de la Baia Sprie), cu Ioan Iloban (de la Nistru), sînt mulți acești maramureșeni, sînt vreo 180. Ne zic că da, și aici, la Jilț, treaba merge, dar că în Maramureșul lor merge foarte bine, acolo am avea ce vedea.

Și iată-ne, răspunzînd sugestiei, între celebrii mineri ai miază-noaptei, în abatajele minei Cavnic, de sub munții Gutiiului. Ne desparte de Rovinari și de Gorj o jumătate de țară, ne apropie strălucirile unor trofee, aici încă mai prețioase: titlul de Erou al Muncii Socialiste decernat în primăvara aceasta pentru situarea, patru ani la rînd, pe primul loc în întrecerea socialistă națională. Este cel dintîi colectiv minieresc din țară încoronat cu înaltul titlu, nobletea obligă, cei investiți cu ea se străduiesc să-i dea atestatul cotidian al unei munci de excepție. Falca munților de minereuri și de metale nu se lasă ușor descleșată, desi sînt și locuri în care aprigii munți devin friabili ciorchini de materii eterogene, dispuse într-un echilibru aproximativ, în cît țî-ar fi frică să spargi de peretele stîncos un ou. Dacă ai picura de sus un strop de acid, astfel de munți ar face efervescență, slobozînd spre cerul pastoraș al Maramureșului, curat ca un fund de pahar, bule dulci, ca din cristale de zahăr. Deci truda zilnică e o aventură, aci străbați cu eforturi ditrate steburi crîncene, aci coerența de eră a rocilor se desface singură, gata să-ți prăbușească muntele în cap. Anul acesta, minerii Cavnicului trebuie să dea 865.000 de tone de minereu, dublul producției din '65, și, după toate semnele, vor da, căci în vremea din urmă au pus în funcțiune o mină nouă, botezată Roata, iar la mina Bolduț au săpat încă vreo 350 de metri în adîncime, adică șapte noi orizonturi. O ispravă care, prin proporțiile și dificultatea ei, i-a impresionat și pe cei ai locului, pe acești vechi mineri prea dedați cu marile isprăvi ale muncii ca să se mai mire de ceva, a fost inaugurarea magistralei Cavnic-Baia Sprie, urias tunel subpămîntean prin care mii de tone de minereu sînt dirijate spre fabrica de flotare. Cel ce ne povestește toate astea este brigadierul Vasile Păncău, deținătorul trofeului minieresc „Diamantul de Maramureș”. Despre el ni se spune că e un frenetic al muncii, dar mai cu seamă un bun gospodar al ei, atent ca nici o picătură de efort a oamenilor pe care-i conduce să nu se risipească în van. Totul, în abatajul lui, e rînduit ca și o casă gospodărească, ardelenască, în care ochiul stăpînului ceartă aspru orice fir iluzoriu de praf, censurînd fiecare amănunt și sancționînd orice aparență neregulă pînă la amănunt.

Un destin aparte, în această lume a minerilor Maramureșului, îl au ideile. Refracție a pămîntului convulsionat și fierbinte de jos, a pămîntului ars de temperatura muncii și de setea victoriilor, ideile se formează și-aici, ca pretutîndeni, la acele altitudini înalte, fertile, unde iau naștere și ploile, și zăpezile, fizica mișcării lor nefiind despărțită de cea terestră, chiar dacă legătura între ele nu-i totdeauna vizibilă, chiar dacă imediatul consecințelor întîrzie pentru ochiul neavizat ori neatent. Maramureșul metalelor și minereurilor, ne spune directorul Exploatarei minere Cavnic, Nicolae Dicu, este azi un șantier al ideilor, zilnic se nasc inițiative de înaintări mai accelerate pe toate planurile, visuri ce par uneori cutezanțe, dar a căror celestă fizică e strict și fertil legată de pămînt și de viață. Un zăcămint cum e cel al Șuilorului, de exemplu, cu straturi groase și cu roci instabile. Zăcămint care ani la rînd a fost dator față de sarcinile de plan, acum a ieșit deasupra lor, grație unei asemenea idei. O înedită tehnologie, cu stîlpi și cu camere transversale, avîndu-l ca autor pe ing. Gh. Fărcășiu, ajutat de o echipă de cercetători, și-a adus din plin dobanda, făcînd să crească brusc randamentul muncii, pe deasupra economisînd truda a zeci de oameni și sute de metri cubi de ciment și de lemn de mină. La Exploatarea minieră Herja, șeful unei echipe de lăcătuși, Iosif Moldovan, a făcut, ni se spune, pentru mecanizarea minei o operă pentru care toți îl salută, de la director la simplu vagonetar. Iosif Moldovan e autorul unor cărucioare de perforat, realizate în trei prototipuri, adaptabile oricărui împotrivi sau capricii ale muntelui de metal din adîncuri. La Floația centrală din Baia Sprie, tot o idee, concepută sub dictarea necesității și a angajamentelor de întrecere, a făcut ca așa-numita „măcinare autogenă a minereului” să atingă pragul de sus al perfecționării, cu un spor de capacitate a liniilor tehnologice de vreo 30 la sută, dacă nu chiar mai mult.

Din Maramureș, ca și din Gorj, din aceste linii întîi și linii de forță ale frontului energetic și de materii prime al României, spre Congresul al XIII-lea al partidului zboară vești bune.

senin ca să se instaleze benzi transportoare, să se amenajeze platforme la gurile galeriilor, să se deschidă noi fronturi de lucru. Motru-vest a depășit planul la pregătiri și investiții dar s-au întîmplat și unele întîrzieri în pregătirile pentru iarnă, provocate de pricini obiective (dereglări în aprovizionarea cu materiale și în transportul lor, ca și al unor subansamble

Într-un alt orizont al cărbunelui gorjenesc, în bazinul Jilțului, niște oameni tot privesc cu ochi scintilețori spre nord. Spre izvoarele iernii? Sigur, nu stau numai de privit, muncesc pe rupe (au și forță, sînt niște zdrăhoni de înși, cu cerbici ca de zimbru, aparent greoi, altfel decît mărunțelii și agili plugari gorjeni deveniți mineri), dar în clipele de răgaz

Să apărăm dreptul suprem al oamenilor la existență, la viață, la libertate!

Viata Romaniei intre doua congrese

● În prezent, România socialistă întreține relații diplomatice cu 139 de țări și relații economice cu peste 150 de state ● Partidul Comunist Român întreține relații de colaborare cu peste 200 de partide comuniste și muncitorești, socialiste și social-democrate, partide de guvernământ din țările în curs de dezvoltare, mișcări de eliberare națională, alte forțe democratice ● În cei cinci ani care au trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, au fost semnate 4 tratate de prietenie și colaborare și 42 de declarații solemne sau declarații comune ● În perioada care a trecut de la Congresul al XII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, 40 de vizite oficiale în țări de pe diferite continente ● În acești ultimi 5 ani președintele României a avut 43 de întâlniri cu conducători de partid și de stat din țările socialiste, 62 de întâlniri cu șefi de stat din țări în curs de dezvoltare și nealiniate, 15 întâlniri cu șefi de stat și guverne din țări capitaliste dezvoltate ● De asemenea, în același interval de timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut 80 de întâlniri cu conducători ai partidelor comuniste și muncitorești, peste 50 de întâlniri cu conducători ai partidelor socialiste și social-democrate, circa 80 de întâlniri cu conducători ai partidelor progresiste, democratice din țările în curs de dezvoltare, precum și ai mișcărilor de eliberare națională ● Președintele României a adresat în perioada pe care o avem în vedere 24 de

mesaje unor organizații și organisme internaționale ● În ultimii cinci ani România a încheiat cu alte țări, la nivel de stat și guvernamental, 175 de acorduri și convenții, dintre care 67 la nivel înalt ● În momentul de față, ponderea mașinilor, utilajelor și mijloacelor de transport, împreună cu produsele chimice și cu mărfurile industriale de larg consum, reprezintă circa 65 la sută din exporturile românești ● În 1983, de pildă, s-au valorificat pe piața externă 79 la sută din producția de utilaj petrolier, 75 la sută din cea de tractoare, 67 la sută din cea de vagoane de marfă și 56 la sută din cea de autoturisme ● România este angajată în prezent în peste 570 de acțiuni de cooperare economică, între care : 5 societăți mixte de producție în țara noastră, 27 de societăți mixte de producție în străinătate, 37 de societăți comerciale mixte și proprii, precum și societăți bancare în străinătate, 225 de obiective economice complexe construite peste hotare și peste 110 acțiuni de cooperare și specializare în producție cu țările socialiste ● Militând activ pentru dezvoltarea largă a relațiilor economice și cooperării internaționale între toate statele lumii, România a făcut în cadrul forurilor internaționale propuneri concrete care au format obiectul unor importante documente prezentate de țara noastră în Adunarea Generală a O.N.U., la sesiunile C.E.E., O.N.U., U.N.C.T.A.D., G.A.T.T., F.M.I. ș.a. ●

Pentru Pacea Planetei Pământ

La al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, poporul nostru se prezintă cu realizări remarcabile în dezvoltarea sa economică-socială, în împlinirea Programului partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, în îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea al Partidului, precum și cu satisfacția că patria sa, România socialistă, secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se bucură, în întreaga lume, de un înalt prestigiu și de o unanimă considerație. Fără îndoială, la baza prestigiului fără precedent pe care România îl are astăzi în lume se află, înainte de toate, realizările în dezvoltarea dinamică a economiei noastre naționale, a forțelor de producție, în creșterea susținută a avuției naționale și ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. În același timp, un nesecat izvor de sporire a prestigiului României socialiste îl constituie politica ei externă, principială, dinamică și profund constructivă, activitatea neobosită, plină de răspundere pentru soarta poporului român și a celorlalte popoare ale lumii, desfășurată pe plan internațional de secretarul general al partidului, președintele țării, consacrată păcii, colaborării și înțelegerii internaționale, făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, fără arme și războaie, în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber și independent pe calea progresului economic și social.

Acum, la ora bilanțului celor cinci ani ce au trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, națiunea noastră socialistă înregistrează cu profundă satisfacție că viața, evenimentele internaționale au confirmat în întregime, cu forța faptelor, justetea și realismul aprecierilor Congresului al XII-lea, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, privind evoluția pe plan mondial. În condițiile unei lumi deosebit de complexe și frământate, marcată de mari transformări sociale și naționale, dar și de grave contradicții și tensiuni, de reale pericole pentru pacea, securitatea și libertatea popoarelor, tocmai în aceste condiții, conducătorul partidului și statului nostru a impresionat din nou prin claritatea și profunzimea tezelor formulate, prin analiza științifică, materialist-dialectică și istorică asupra fenomenelor, prin cunoașterea vieții și năzuințelor poporului român și ale celorlalte popoare în strânsă legătură cu situația mondială; s-a evidențiat, încă o dată, capacitatea sa deosebită de a dezvălui sensurile și tendințele principale ale evoluției raporturilor internaționale, de a desprinde sarcinile primordiale ale umanității și de a oferi soluții juste, realiste, problemelor grele existente.

Izvorită din esența orinduirii noi, socialiste, pe care o edificăm, din preocuparea permanentă de a asigura poporului nostru un climat internațional de pace, de liniște și colaborare cu alte popoare, propice împlinirii obiectivelor de dezvoltare economică-socială pe care ni le-am propus, politica externă românească, al cărei arhitect este de aproape douăzeci de ani tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a distins, și în această perioadă, prin caracterul ei patriotic, revoluționar și internaționalist, științific și realist, dinamic și optimist. S-au remarcat, cu putere, și în această perioadă, ca trăsături esențiale, principialitate și consecvența politicii externe românești, care niciodată, în nici o împrejurare, nu a fost influențată, în direcțiile ei fundamentale, de momentele conjuncturii internaționale.

Să readucem în memoria noastră momentul istoric al Congresului al XII-lea al P.C.R., cînd secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, traversând liniile directoare ale politicii externe a Republicii Socialiste România în perioada următoare, de la înalta tribună a Congresului, sublinia: „**În spiritul orientărilor stabilite de Congres, Comitetul Central, Guvernul Republicii Socialiste România vor acționa neabătut pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu statele capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, fără deosebire de orinduire socială.**” Și, în continuare, secretarul general al partidului menționa: „**Vom face totul pentru a contribui la împlinirea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare, la realizarea noii ordini economice internaționale, la împlinirea securității europene, la triumful politicii de independență națională, de destindere și pace, la realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră, în care fiecare națiune să se poată dezvolta liberă.**”

Aplicînd consecvent în viață hotărârile Congresului al XII-lea, partidul nostru, secretarul său general au desfășurat o largă activitate de dezvoltare a relațiilor de colaborare cu toate statele, fără deosebire de orinduire socială, pentru soluționarea marilor probleme ale lumii în interesul tuturor popoarelor, ale destinderii și păcii.

Retrospectiva activității României pe plan internațional, în perioada dintre Congresul al XII-lea și Congresul al XIII-lea, evidențiază că una din direcțiile ei fundamentale a continuat să fie dezvoltarea amplă a relațiilor bilaterale cu toate țările, iar evoluția evenimentelor, din aceeași perioadă, a confirmat justetea acestei orientări, ca și a poziției României de a situa, la baza rapor-

turilor sale cu toate statele lumii, principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, dovedindu-se cu prisosință că numai aplicarea consecventă în viață a acestor principii, de către toate țările, asigură pacea și stabilitatea internațională.

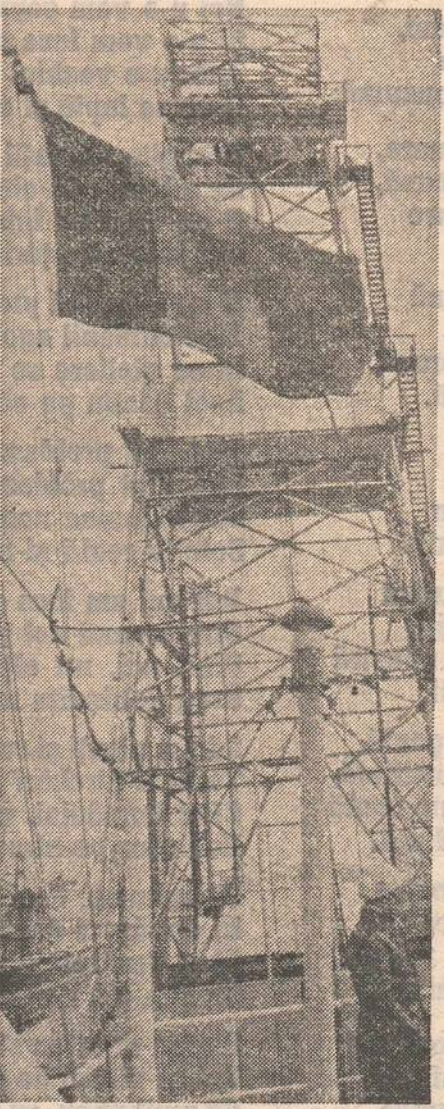
Ca rezultat firesc al activității de importanță excepțională desfășurată de secretarul general al partidului, președintele țării, România întreține astăzi relații diplomatice și consulare cu 140 de state, față de 134 în 1979, relații economice cu 150 de țări față de 140 în anul celui de-al XII-lea Congres al partidului, iar raporturile culturale au peste 150 de state. În realizarea acestei largi deschideri internaționale s-au înscris, ca momente hotărâtoare, cele 141 de întâlniri cu conducători de state de pe toate meridianele, avute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cei cinci ani care au trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, pe pământul patriei sau de-a lungul istoricelor itinerare, întreprinse împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în țări din Europa, Africa, Asia, America Latină și America de Nord. Toate aceste întâlniri și contacte au pus în mod strălucit în evidență marea prestigiu de care se bucură România, președintele ei, pe toate meridianele globului, au reprezentat o expresie elocventă a stabilității raporturilor cu toate țările lumii, au prilejuit adîncirea și identificarea unor noi domenii de colaborare bilaterală și de conlucrări în viața internațională. Ele au prilejuit, de asemenea, semnarea sau convenirea de noi importante documente de colaborare — 45 tratate de prietenie și colaborare (cooperare), 2 Declarații solenne, 44 de Declarații comune, 66 de comunicate și peste 100 de acorduri, convenții, programe, protocoale de cooperare, cu precădere în domeniul schimburilor comerciale, cooperării economice, tehnico-științifice, culturale, precum și în alte domenii de interes reciproc. Jalonînd, în primul rînd, dezvoltarea tot mai puternică a raporturilor bilaterale, conferindu-le acestora stabilitate și perspectivă, toate aceste documente comportă, totodată, o mare semnificație internațională, ele stipulînd dorința și hotărîrea comună a părților de a acționa și conlucra împreună, precum și cu celelalte state ale lumii, pentru împlinirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, pentru lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice internaționale, pentru soluționarea pe cale pașnică, prin negocieri, a tuturor problemelor litigioase și conflictelor dintre state, pentru promovarea fermă și generalizarea noilor principii, de echitate și egalitate, în raporturile internaționale.

Pe primul plan al acestei ample activități internaționale s-a situat cu consecvență dezvoltarea prieteniei, colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, în primul rînd cu statele socialiste vecine. Din 1979 și pînă în prezent au avut loc 44 de întâlniri între tovarășul Nicolae Ceaușescu și conducătorii de partid și de stat din celelalte țări socialiste. Statele socialiste dețin primul loc în ansamblul relațiilor economice externe ale României cu o pondere de 53%. Cu aceste țări se împlinesc sute de acțiuni de cooperare și specializare în producție, în cercetare și tehnologie, îndeosebi în domeniul de vîrf ale industriei și științei moderne. Totodată, România participă activ la colaborarea economică și tehnico-științifică multilaterală în cadrul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, la îmbunătățirea activității acestei organizații. În acest spirit, România socialistă, secretarul general al partidului nostru, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au inițiat și au adus o contribuție deosebită la buna pregătire și desfășurare a Consfățuirii la nivel înalt, din luna iunie a.c. de la Moscova, a țărilor membre ale C.A.E.R., care a adoptat documente de mare importanță, menite să creeze un cadru larg și eficace pentru întărirea cadrului între țările membre, pentru intensificarea schimburilor comerciale și a colaborării în toate domeniile activității economice, pentru soluționarea, cu forțe unite, a unor probleme de mare importanță pentru progresul economic și social al țărilor membre, cum sînt asigurarea necesarului de materii prime și energetice, extinderea cooperării și specializării în producție a principalelor ramuri industriale, dezvoltarea agriculturii și asigurarea bazei alimentare în scopul satisfacerii în condiții tot mai bune a cerințelor de consum ale populației, pentru apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare între țările socialiste, ceea ce va demonstra capacitatea noii orinduiri de a asigura progresul general, prosperitatea tuturor popoarelor.

În spiritul intereselor fundamentale în opera de construire a socialismului și comunismului, România conlucrează activ cu țările participante la Tratatul de la Varșovia, cu celelalte țări socialiste, pe arena internațională, pentru înlăturarea pericolului de război, pentru dezarmare, în primul rînd pentru dezarmare nucleară, pentru destindere în Europa și în întreaga lume, pentru asigurarea dreptului suprem al popoarelor la pace, la viață, la dezvoltare liberă și independentă.

O amplificare și diversificare remarcabile au cunoscut relațiile României cu țările în curs de dezvoltare, aceasta

constituind un factor important în lupta împotriva imperialismului și colonialismului, pentru o politică de pace și securitate, pentru o nouă ordine politică și economică internațională. În ultimii cinci ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut 73 de întâlniri cu șefi de state din țările în curs de dezvoltare. Cu prilejul acestor întâlniri, au fost semnate sau convenite 103 documente de colaborare bilaterală. Prin transpunerea în viață a importanțelor hotărâri stabilite la nivel înalt, s-a produs un adevărat salt în dezvoltarea relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare, ponderea acestora, în ansamblul schimburilor economice externe ale României, crescînd de la 4,9% în 1965 la aproape 30% în prezent. România participă la realizarea a peste 130 de obiective economice în țările în curs de dezvoltare; în aceste țări muncesc circa 15.000 ingineri, tehnicieni și alți specialiști români, iar în școlile și institutele de învățămînt superior din România învață aproximativ 16.000 de tineri din Asia, Africa și America Latină.

Concomitent cu dezvoltarea accelerată a raporturilor bilaterale, s-a extins și s-a consolidat conlucrarea, în viața internațională, dintre țara noastră și statele în curs de dezvoltare. Este semnificativ faptul că numeroase poziții și propuneri formulate de România cu privire la problemele majore cu care se confruntă omenirea se bucură de o deosebită audiență în țările în curs de dezvoltare și sînt numeroase cazurile cînd aceste state se alătură activ României în promovarea acestor inițiative.

Au continuat să se dezvolte, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, relațiile și colaborarea cu țările capitaliste dezvoltate, aceasta fiind o necesitate impusă de realitățile lumii contemporane, de existența țărilor cu sisteme sociale diferite. În perioada care a trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut 24 de întâlniri cu șefi de stat din țări occidentale, care au prilejuit semnarea unor importante documente bilaterale, îndeosebi de colaborare economică, comercială, tehnică și științifică. Cu aceste state se află în derulare peste 100 de acțiuni de cooperare în producție și funcționează 40 de societăți mixte de producție și comercializare.

Dezvoltînd ample relații politice, economice, comerciale și în alte domenii cu toate țările lumii, fără deosebire de orinduire socială, țara noastră a pornit de la convingerea că aceasta corespunde aînt intereselor de progres economic și social al poporului român, cit și propășirii celorlalte popoare, constituind, în același timp, contribuții de mare preț la cauza generală a progresului și păcii în lume.

Evident în aceste momente perioada care a trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, trebuie menționat că, tocmai în condițiile încordării deosebite a situației internaționale, ale creșterii fără precedent în perioada postbelică a pericolului unui nou război, mondial, care, fiind seama de arsenalele uriașe de armament ultrasofisticat, nu poate fi decît un război nuclear, tocmai în aceste condiții s-a evidențiat, poate mai mult ca oricînd, rolul primordial al președintelui Nicolae Ceaușescu de a fi evidențiat, în fața popoarelor, a întregii lumi, că astăzi „**Nu există țel mai înalt decît dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, asigurarea securității fiecărei națiuni, a păcii mondiale.**” Probînd o înaltă răspundere față de destinele poporului român, ale întregii umanități, conducătorul partidului și statului nostru s-a ridicat cu toată fermitatea în apărarea dreptului suprem, primordial, al omului, al națiunilor — dreptul la pace, la viață, de a căruia afirmare depind toate celelalte drepturi. Și cei ce vor scrie istoria perioadei la care ne referim vor consemna, fără îndoială, la loc de frunte, data de 30 octombrie 1981, cînd secretarul general al partidului nostru, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a formulat istorica inițiativă de pace, chemînd poporul român, toate popoarele lumii ca, prin organizarea și desfășurarea unor mari manifestări de masă, să determine trecerea la acțiuni concrete de oprire a cursei înarmărilor, de dezarmare și, în primul rînd, de dezarmare nucleară. Acest demers profund umanist al președintelui României a pornit din conștiința îndatoririi de onoare ce revine statelor socialiste de a fi în fruntea luptei pentru împlinirea dreptului suprem al oamenilor și al popoarelor — la viață, la pace, la libertate — a izvorit din comunitatea de interese ale tuturor popoarelor, din încrederea nețărmurită că, prin lupta lor unită, ele pot impune un curs hotărît spre destindere, înțelegere și securitate, spre realizarea de pași fermi în direcția dezarmării în Europa și în lume.

În numele dreptului tuturor popoarelor de a trăi în pace și liniște, la adăpost de orice amenințare, de a-și clădi viața potrivit năzuințelor și intereselor lor fundamentale, secretarul general al partidului, președintele Republicii desfășoară o neobosită activitate internațională. Sînt, în acest sens, bine cunoscute, bucurîndu-se de o înaltă apreciere internă și internațională, acțiunile, inițiativele și propunerile României privind edificarea unei securități reale în Europa, încheierea cu rezultate pozitive, pe măsura așteptării popoarelor, a reuniunii de la Madrid și a altor reuniuni general-europene; oprirea amplasării de rachete nucleare pe continent, retragerea și distrugerea celor existente, eliberarea Europei de orice arme nucleare; inițierea, organizarea și desfășurarea Conferinței de la Stockholm privind măsurile de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa; transformarea Balcanilor într-o zonă a bunei vecinătăți, lipsită de arme nucleare și baze militare străine și convocarea, în acest scop, a unei întâlniri balcanice la nivel înalt; oprirea cursei înarmărilor, realizarea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, care reprezintă, în momentul de față, problema centrală a vieții internaționale; lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice internaționale, fără de care sînt imposibil de conceput stabilitatea economică și pacea internațională; soluționarea exclusiv pe cale pașnică a tuturor conflictelor și problemelor litigioase dintre state, indiferent în ce zonă din lume ar avea loc și eliminarea cu desăvîrșire a forței din raporturile internaționale; sprijinirea hotărîtă a luptei popoarelor împotriva dominației imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru dezvoltarea lor liberă și independentă pe calea progresului economic și social; democratizarea relațiilor internaționale și participarea la viața internațională, pe bază de egalitate, a tuturor statelor, îndeosebi a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare și nealiniate, care reprezintă marea majoritate a țărilor lumii și sînt vital interesate în soluționarea democratică a problemelor, într-o politică nouă, care să asigure independența și suveranitatea fiecărei națiuni; creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite, al altor organisme internaționale, care oferă cadrul organizat participării tuturor statelor la soluționarea problemelor internaționale.

Pe drept cuvînt se poate afirma că nu există probleme mai importante în viața internațională la care România să nu participe, într-o formă sau alta, aducîndu-și contribuția, prin inițiative, propuneri și acțiuni proprii, la soluționarea lor, în interesul tuturor popoarelor, al păcii, destinderii, securității și înțelegerii între toate națiunile.

Si acum, în preajma Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, comunistii, toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, aduc un profund omagiu partidului, secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru întreaga activitate desfășurată spre binele și prosperitatea patriei, pentru stăruitoarele eforturi puse în slujba împlinirii celor mai scumpe idealuri ale tuturor națiunilor lumii: libertatea, independența, progresul, pacea, colaborarea. Tocmai în imbinarea organică a intereselor poporului român cu interesele tuturor popoarelor se află unul din izvoarele principale ale prestigiului și prețurii de care se bucură astăzi în lume patria noastră socialistă, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cu ochii deschiși

Oricare epocă dreptatea ceară-și
Noi să privim prin noi ca prin fereastră
Această zi ne-a dovedit că, iarăși,
Istoria se scrie-n fața noastră.

Istoria se scrie pe trăite,
De-adevăratale și nu în glumă,
Și nu în abatoare pentru vite
Ce vieți de oameni zi de zi consumă.

Să nu uităm un adevăr, cel mare,
Că nu sîntem străini la noi acasă,
Că fiecare rău de-aici ne doare
Și fiecă problemă ne apasă.

Am devenit sensibili ca o rană
La fiecare rău ce mai există,
Dar asta-i chiar puterea suverană
Pentru o conștiință comunistă.

Să nu ni se osifice gîndirea,
Să nu ne toropească inerția,
Să fie-n noi puternică iubirea
Și pentru om și pentru România.

Sub flamura roș-galbenă-albastră
Să ni se așeze în lumină pașii,
Să nu uităm că-n toată viața noastră
Acestei țări îi sîntem cauzașii.

Dar competența nu-i o vorbă goală,
Iubirea-nseamnă știință și conștiință,
Ne-am saturat de cei care ne-nșală
În fapte și-n nădejdi și în credință.

Noi sîntem numai cu Eroul nostru
Și cu Partidul Patriei Române,
Pe-acest temei ni se așază rostul,
Aceasta-i dragostea ce ne rămîne.

Noi să-l urmăm pe cel care conduce
Poporul său spre zilele de mîine,
Mileniul e-ntr-o clipă de răscruce
Pe talgere de moarte și de pîine.

Să ne privească ale țării, toate,
Să fim deschiși spre ce e nou întruna
Mereu să milităm pentru dreptate
Și să lovim cu adevăr minciuna.

Ne trebuie candoare și răbdare,
Ne trebuie credința-n om și țară
Și umărul să-l pupem fiecare
Ca-ntr-o dirzenie moleculară.

Istoria e zilnicul examen
Pe care-l trec cinstitii și-ndrăzneții
Și ea se scrie permanent cu oameni
Dispuși să facă tot cu prețul vieții.

Poem de ADRIAN PĂUNESCU

Noi n-o vom copia cu indigoul
Și n-o vom face carte de rutină,
Istoria e vechiul și e noul
Care se luptă și apoi se-mbină.

Intregitorul cărții noastre sfinte
De adevăr, de cinste și de luptă
E un Erou cu inima fierbinte,
Din lacrimile țării noastre ruptă.

S-au terminat problemele prin țară ?
Sînt oamenii egali cu idealul ?
În ce ateliere se repară
Acel destin pe care-l sparge valul ?

Mai sînt probleme-n munți și la cîmpie,
Mai sînt probleme-n suflete și-n piață,
Dar națiunea noastră-ntreagă știe
Soluția reală și-ndrăzneată.

Dar cui am face gafa de-a ne plînge
Cînd numai noi sîntem stăpîni pe toate,
Cînd noi, nu alții, am plătit cu sînge
Greu dobîndita noastră libertate ?

Să fim atenți și curajoși cînd timpul
Teribile-ntrebări mereu ne pune,
Cînd României, noi îi sîntem schimbul
Hotărîtor pe-ntreaga națiune.

Să spunem, deci, ce lucruri se făcură
În douăzeci de ani de regăsire
Cînd desființînd nenorocita ură
Simțim din nou frăție și iubire.

Pentru acestea și altele încă,
Tot ce visăm de astăzi înainte,
Vă mulțumim, cu plecăciune-adîncă,
Vă mulțumim, tovarăș și părinte !

Ne-ați re-nvățat istoria pe față
Și gustul îndrăznelii creatoare,
Păcerea luptei în această viață
În care nu-i totuna cum se moare.

Și vin din vremi strămoșii să ne-nvețe
Mereu cite ceva ce trebuiește,
Sînt convocate umbrele mărețe
Ce și-au trăit și moartea românește.

Și viitorul însuși stă să-nceapă
De dincolo de limita-ndoielii
Cu feți-frumoși scaldăți de-o dulce apă
Dintr-un izvor cu mii de botticelli.

Sînt timpurile toate-ntr-o secundă
Ce izvorăște din noi toți continuu
Și-n care bucuria ne inundă
Că noi prin noi ne hotărîm destinul.

Erou între eroii de legendă,
Vă mulțumim de tot ce-a fost să fie
Și c-ați adus în patria prezentă
Realul comunism de omenie,

Nu sterpele lozinci deshidratate,
Nu dogmele făcute să strivească,
Nu un dispreț absurd față de sate,
Nu un popor inapt să mai și nască.

Atîta doar : ne-ați dat metoda sacră
De-a aborda cele mai grele teme,
O cale ce pe sine se consacră
Și de nimic, de nimeni nu se teme.

E calea adevărului de veghe,
Vă mulțumim că ne-ați adus-o nouă
Din vremea cînd Renașterea cea veche
Prefigura Renașterea cea nouă.

Iată de ce, crezînd în dumneavoastră,
Ne ține treji în univers mîndria
Că flamura roș-galbenă-albastră
Îmbrățișează toată România.

Mai trebuie cuvinte să îmbrace
Idea că alegem cu credință
Pe marele Erou în vremi de pace,
Nutrit din omenească suferință ?

Tot ce producem pe pămînt cu totii
În înclăstarea trudei noastre, dură,
Războaiele, din timp în timp, ca hoții
Ne iau, ne fragmentează și ne fură.

Speranța pe planetă ne mai ține
Că prin unirea vrerii generale
Pentru copiii noștri va fi bine
Și cald și pace pe această cale.

Noi hotărîm cu patria română
Soluția cea bună dintre toate,
Acest cîrmaci la cîrmă să rămînă,
Garant pentru a țării libertate.

Un adevăr strălîmpede se-arată :
Sub flamura roș-galbenă-albastră
De noul eroism iluminată
Istoria se scrie-n fața noastră.

Cînd drumul bun al țării ne e lege
Și noi trăim în el cu tot firescul,
Al nostru este dreptul de-a alege :
Trăiască Nicolae Ceaușescu !

Flacăra. Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : PROBLEMELE OMULUI (Scrisă-t-audiențe-anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrascu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30, 25 58 ; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66 ; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457 ; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanitoaia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Muresan — 21 28 ; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărbădeanu, Constantin Dragomir, Elena Gheră, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53 ; secretar responsabil de redacția — Nicolae Cristache — 21 43 ; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24 ; redactor-șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cîțitorii din străinătate se pot abona prin „RÔMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Givitei nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU